

Begroting 2022

Vastgesteld door de raad op 11 november 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding.....	3
Leeswijzer	22
I. Beleidsbegroting	25
1. Ruimtelijk domein	26
2. Openbaar domein	28
3. Sociaal domein	29
4. Bestuur	31
5. Algemene dekkingsmiddelen	32
6. Overhead.....	34
7. Vennootschapsbelasting.....	35
8. Onvoorzien	36
<i>Paragrafen .....</i>	<i>37</i>
§ A Lokale heffingen.....	38
§ B Weerstandsvermogen.....	49
§ C Onderhoud kapitaalgoederen	56
§ D Financiering.....	60
§ E Bedrijfsvoering	63
§ F Verbonden partijen	67
§ G Grondbeleid	75
§ H Subsidies	76
II. Financiële begroting	81
Overzicht exploitatie	82
1. Overzicht van baten en lasten	83
2. Meerjarenraming	85
3. Incidentele baten en lasten.....	87
4. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	88
<i>Uiteenzetting van de financiële positie .....</i>	<i>90</i>
1. Geprognosticeerde Balans 2022-2025.....	91
2. Geprognosticeerd EMU-saldo	93
3. Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves	95
4. Stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen	97
5. Financiering	99
6. Investerings	100
7. Verplichtingen jaarlijks terugkerende arbeidskosten	106
III. Bijlagen	107
1. Uitvoeringsinformatie 2022-2025.....	108
2. Overzicht van baten en lasten per taakveld	112
3. Lijst met afkortingen	114
COLOFON.....	115

Inleiding

Waterland presenteert ook dit jaar een meerjarig sluitende begroting waarbij rekening is gehouden met de punten die de raad bij de behandeling van de Voorjaarsnota heeft aangegeven.

Wij gaan er van uit dat 2022 een jaar wordt zonder COVID-19. Bij het opstellen van de jaarrekening 2021 zal bekeken worden hoe om te gaan met de COVID-19 reserve.

De extra inkomsten van het Rijk betreffende de jeugdzorgtekorten zijn in deze meerjarenbegroting verwerkt. De discussie omtrent de herijking van het gemeentefonds is nog niet afgerond en als zodanig niet in deze begroting verwerkt.

In het kader van het programma organisatieontwikkeling zijn er een drietal strategische plannen in de begroting 2022 verwerkt:

- het Strategisch Plan Informatievoorziening;
- het Strategisch Personeels Plan; en
- de Strategische Agenda.

Conform de Strategische Agenda zullen we ons richten op de volgende 10 punten:

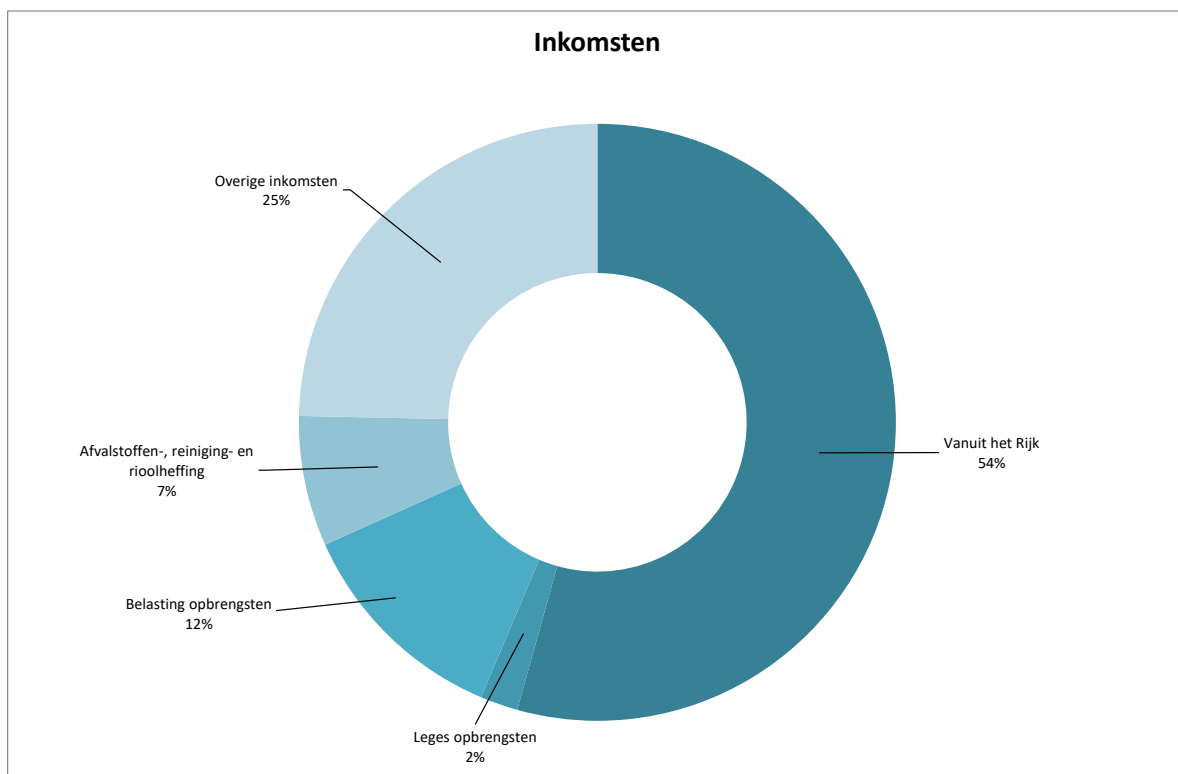
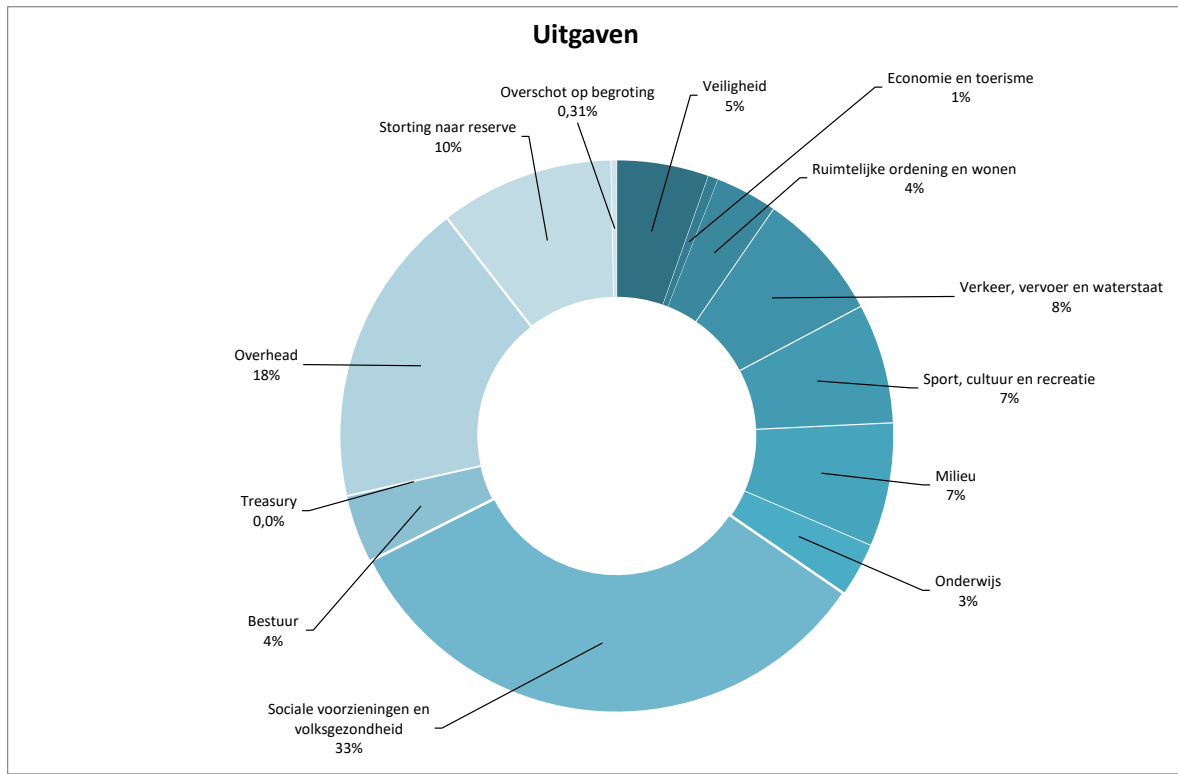
- de basis van onze going concern (bedrijfsvoering) moet in orde zijn, met een goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en gasten, waarbij we minimaal voldoen aan onze wettelijke taken;
- ons sociaal domein voeren wij ook sociaal uit, geïntegreerd/klantvriendelijk, met een gezonde financiële basis;
- we bouwen passend en sociaal: voor iedereen een (betaalbaar) dak boven zijn/haar hoofd;
- we maken ons sterk voor behoud van het Waterlandse mooie, open landschap;
- duurzaamheid (energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit) is voor ons een belangrijk streven;
- we zorgen voor volwaardige sportvoorzieningen voor onze inwoners;
- iedereen verdient goed onderwijs;
- we betrekken onze inwoners zoveel mogelijk bij het besturen van de gemeente en benutten hun kennis ('participerende netwerkorganisatie');
- we faciliteren goede mobiliteit; en
- kleinschalig toerisme is belangrijk voor onze gemeente.

In 2022 wordt verder gewerkt aan het realiseren van het project Galgeriet en daarnaast wordt ook gewerkt aan de woningbouwlocaties De Regenboog, Van Disweg en de sportvelden Marken. Bij nieuwbouw maar ook bij verbouw en grootschalige renovatie is aardgasloos bouwen het uitgangspunt.

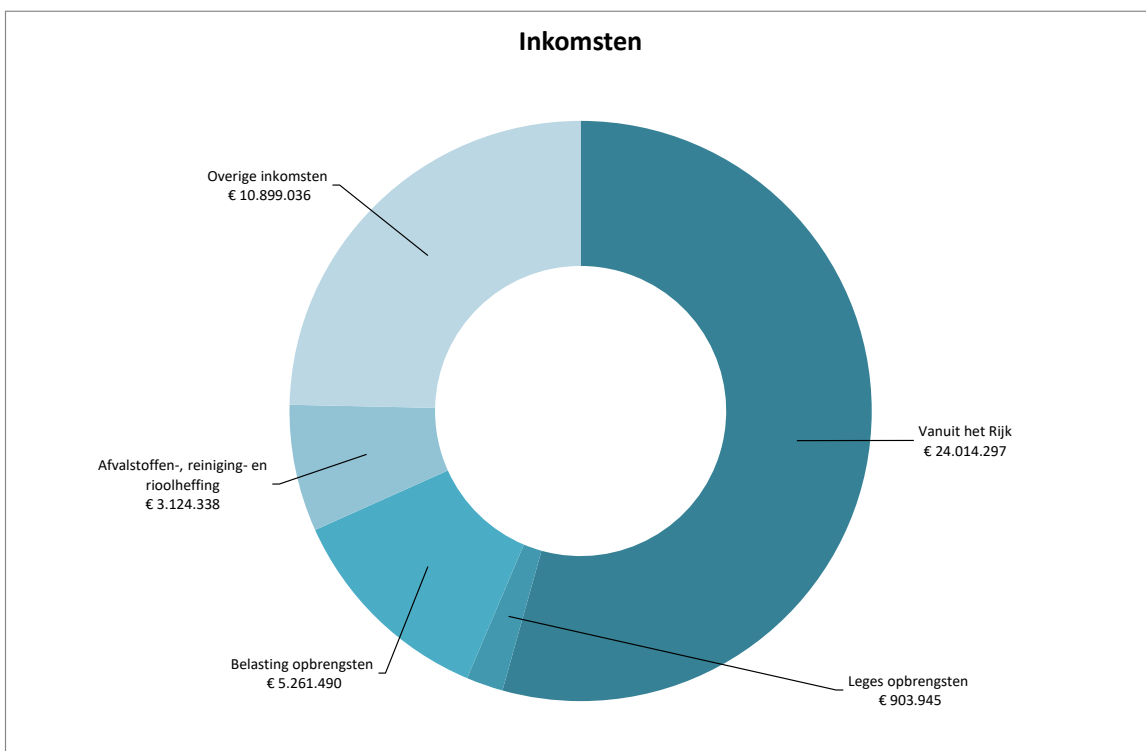
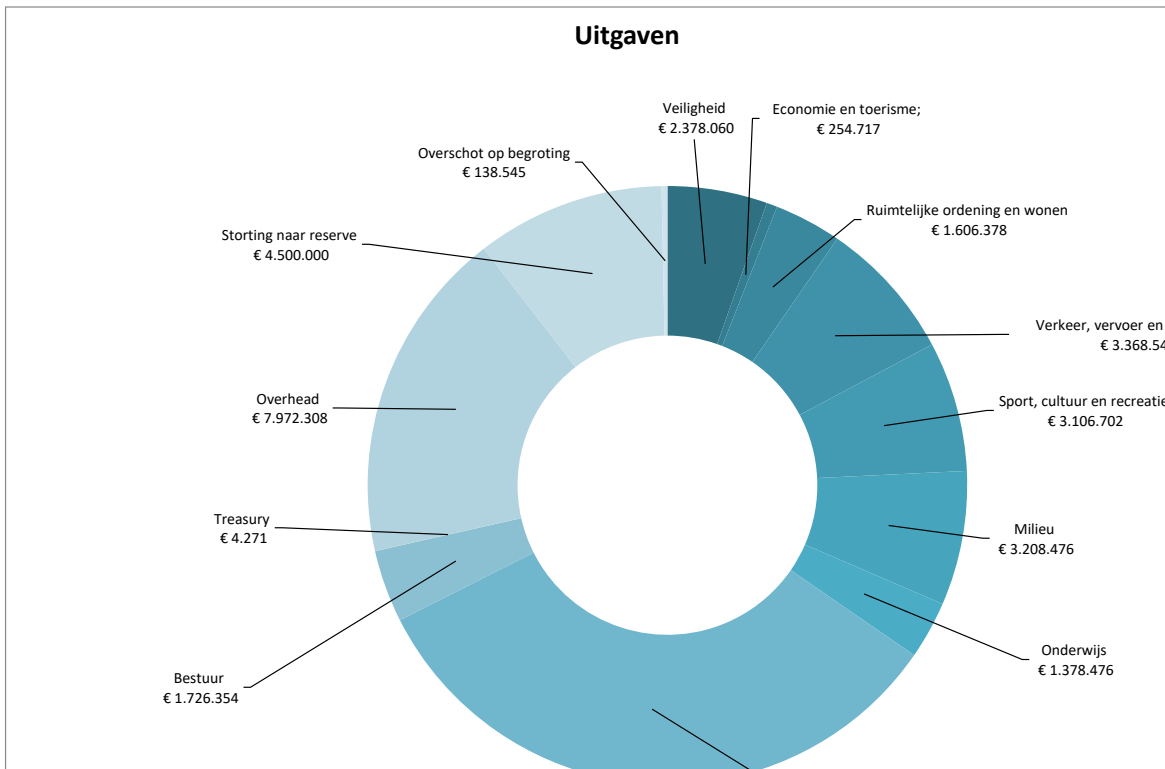
Waterland is en blijft een gemeente waar je goed kunt wonen, werken en recreëren. De raad blijft zich inspannen voor een goede financiële gezondheid, een fijne leefomgeving met goede voorzieningen.

Hieronder worden overzichten weergegeven van de verschillende inkomsten en uitgaven in percentages en bedragen binnen de gemeente Waterland betreffende de begroting 2022:

In percentages:

In bedragen:

Ruimtelijk domein

Bouwen, wonen en voorzieningen

Gezien de grote vraag naar woningen blijft het beleid ook de komende jaren gericht op voldoende nieuwbouw. Wij gaan echter niet bouwen in het groen. Dus ook niet op Waterlands grondgebied in de Purmer en Ipendam-Noord. In 2022 wordt er hard gewerkt aan realisatie van het project Galgeriet. Daarnaast werken wij aan de woningbouwlocaties: De Regenboog, Van Disweg en de sportvelden op Marken. Op deze manier garanderen wij voor de middellange termijn een gedoseerd aanbod van woningen. Hierbij vinden wij het belangrijk dat er gedifferentieerd gebouwd wordt, zowel in prijs en oppervlakte als in doelgroep. Dit zorgt voor een goede doorstroom op de woningmarkt.

Vorig jaar is de woonvisie Waterland 2025 vastgesteld en zijn de prestatieafspraken getekend. Dit jaar werken we aan de uitvoering daarvan. Dankzij subsidie van het Rijk kunnen wij in samenspraak met kerkeigenaren, inwoners en erfgoedorganisaties de toekomst van onze monumentale en niet-monumentale kerkgebouwen inventariseren in een zogenoemde kerkervisie.

Duurzaamheid, energietransitie en klimaatadaptatie

Als het niet het rapport van het IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties, is dan zijn het wel de extreme weersomstandigheden van de afgelopen tijd die de noodzaak van CO₂-reductie en klimaatadaptatie onderstrepen. De energietransitie en klimaatadaptatie blijven van de gemeente een forse inspanning vragen. De afgelopen periode is al veel geïnvesteerd in duurzaamheid waaronder het duurzaamheidsfonds. Daar gaan wij ook in 2022 mee door. Niet alleen bij nieuwbouw maar ook bij verbouw en grootschalige renovatie is aardgasloos het uitgangspunt. Ook de bestaande woningvoorraad willen wij zoveel mogelijk verduurzamen ter voorbereiding op de energietransitie.

Samen met diverse stakeholders, waaronder de woningbouwcorporaties, vangen we aan met de uitvoering van de Transitievisie Warmte. Daarnaast verwachten we in regionaal verband verder te gaan werken aan Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 waarin zoekgebieden worden verkend voor grootschalige opwek van duurzame energie. Bij de vaststelling in 2021 van de eerste RES 1.0 zijn de eerste potentiële zoeklocaties voor zon- en windenergie bepaald waaronder de NES (wind) en het parkeerterrein bij Marken (zon). In de RES 2.0 kunnen daar zoekgebieden bijkomen en weer afvallen. De gemeente blijft hierbij kritisch kijken naar de landschappelijke gevolgen en hoe het extra rendement ten goede komt aan de inwoners van Waterland in de vorm van lokaal eigendom. Verder wordt er op het gebied van klimaatadaptatie gewerkt aan bewustwording door communicatie en kleine gerichte maatregelen zoals het stimuleren van groene daken en het klimaatadaptief maken van de openbare ruimte.

Toerisme, recreatie en landschap

Wij onderschrijven het belang van toerisme voor onze economie, maar zien tegelijkertijd ook een druk op onze kernen en samenleving ontstaan. Daarom zetten wij in op spreiding van bezoekers en kwaliteitstoerisme van individuen en kleine groepen, die zowel genieten van het landschap als van de historische kernen van Waterland; een goede balans tussen beleefbaarheid en leefbaarheid. Uitgangspunt blijft dat Waterland een prettige woonomgeving is met ruimte voor toerisme.

De omvangrijke dijkversterkingen die (gaan) plaatsvinden langs de Markermeerdijk en op Marken bieden recreatieve meekoppelkansen. Wij spannen ons in om deze kansen optimaal te benutten. Het mooie Waterlandse landschap verdient actieve bescherming. Daar geven wij gestalte aan door eigen gemeentelijk beleid en door in de regio Zaanstreek-Waterland en de Metropoolregio Amsterdam, het Waterlandse landschap als kernwaarde te positioneren. Die kernwaarden worden gevormd door de biodiversiteit, het erfgoed, de beleving en het recreatieve en agrarische gebruik van het landschap. Het stoppen van bodemdaling en het reduceren van de CO₂-uitstoot als gevolg van veenoxidatie in de veenweiden zijn zeer grote opgaven. Het oppakken van deze opgaven kan de gemeente

Waterland niet alleen. Wij nemen daarom actief deel aan interbestuurlijke samenwerkingsverbanden die werken aan oplossingen voor deze problematiek. De belangen van gebruikers en eigenaren hebben nadrukkelijk onze aandacht bij de transformatieopgaven die op het landelijk gebied van Waterland afkomen.

Uit de resultaten van de “Inventarisatie de Purmer” is gebleken dat de gemeenten Purmerend, Edam-Volendam en Waterland ten aanzien van de Purmer gemeentegrens overstijgende belangen hebben. Vandaar dat we een gezamenlijke intergemeentelijke gebiedsvisie op de Purmer op- en vaststellen. Belangrijke thema’s in de visie zijn: bedrijvigheid, woningbouw, het Purmerbos, bereikbaarheid, het agrarisch hart en energie. De ontwerpvisie wordt in het voorjaar van 2022 verwacht.

<p>Maatschappelijk doel: Faciliteren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.</p>		
<p><i>Wat willen wij bereiken?</i></p>		
<p>Beleidsdoel A: Het realiseren van toekomst bestendige woningen voor onze inwoners</p>	<p>Beleidsdoel B: Werken aan de energietransitie d.m.v. het reduceren van aardgasgebruik richting 2030.</p>	<p>Beleidsdoel C: Het toerisme in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme.</p>
<p><i>Wat gaan wij daarvoor doen?</i></p>		
<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij geven uitvoering aan het Woningbouwprogramma. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen zich aandienen voor locaties die niet op het woningbouwprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen die er zijn. 2. Wij handhaven bij nieuwbouw projecten de volgende verdeling: <ol style="list-style-type: none"> a. 30% sociale (huur en/of koop) b. 10% sociaal-plus (huur en/of koop) c. 60% vrije sector. 3. Om te stimuleren dat Waterlanders de mogelijkheid houden om in Waterland te blijven wonen is vorig jaar een aanvraag voor een experiment bij het ministerie ingediend en toegewezen. Hierdoor is het mogelijk om het percentage lokale voorrang te verhogen van 25% naar 30%. Wij monitoren de werkelijk toegepaste lokale voorrang van het voorgaande jaar. 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij voeren de in 2021 vastgestelde Warmtetransitievisie uit en daartoe wordt een pilot opgestart. 2. In de RES 2.0 vindt een nadere verkenning plaats naar de uitbreiding van windenergie bij de NES, conform het zoekgebied als vastgesteld door uw raad in de RES 1.0. 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoren van het convenant groepsrondleiding Marken ten behoeve van evaluatie in 2023. 2. Op basis van de resultaten van de in 2021 uitgevoerde pilot met het regionale registratiesysteem voor particuliere vakantieverblijf wordt nagegaan of aansluiting van Waterland wenselijk is. 3. Wij continueren de regionale samenwerking tussen o.a. Purmerend, Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer en marketingorganisatie Bureau voor Toerisme Laag-Holland, met lokale vertaling middels Stichting Promotie Waterland. 4. Wij zetten in op kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluit hierbij aan op de MRA-agenda toerisme.

<i>Wat willen wij bereiken?</i>		
<p>Beleidsdoel D: Het verbeteren van de biodiversiteit, het behoud van het (veen)weidegebied en de recreatieve waarden van het Waterlandse landschap.</p>	<p>Beleidsdoel E: Het borgen van de toekomst van onze monumentale en niet-monumentale kerkgebouwen.</p>	
<i>Wat gaan wij daarvoor doen?</i>		
<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij werken mee aan de uitvoering van de MRA Agenda 2.0, de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland (ZaWa) en meer specifiek aan de Propositie die een nadere uitwerking van laatstgenoemde agenda vormt. Aan de overlegtafels van de MRA, deelregio ZaWa en Laag Holland leveren wij input m.b.t. de -grote- landschapsopgaven op het vlak van natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, stikstof en recreatie. 2. Wij werken met de deelregio ZaWa mee aan het onderzoek naar de actuele landschapsopgaven en hoe de regio ZaWa met betrekking daartoe effectief kan samenwerken. 3. Wij stellen een gezamenlijke intergemeentelijke gebiedsvisie voor De Purmer op. De visie komt tot stand in samenspraak met bewoners, (agrarische) ondernemers, milieuorganisaties, andere overheden en overige belanghebbenden. Belangrijke thema's in de visie zijn: bedrijvigheid, woningbouw, het Purmerbos, bereikbaarheid, het agrarisch hart en energie. De ontwerpvisie wordt in het voorjaar van 2022 verwacht. 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij stellen een kerkenvisie op in twee fasen; inventariserend en verdiepend. In dialoog met kerkeigenaren, inwoners en erfgoedorganisaties. 	

Openbaar domein

Groen en Infrastructuur

De openbare ruimte in Waterland moet veilig zijn en er goed uitzien, met een gezonde balans tussen groen en grijs. De bouw van meer woningen vergroot enerzijds het belang van bereikbaarheid en goed openbaar vervoer en anderzijds de vraag naar voldoende ruimte om te kunnen spelen, verblijven en recreëren. Dit betekent een goede infrastructuur met veilige wegen, goede fietspaden en voldoende fietsenstallingen en parkeerplaatsen. Maar ook een groene en aantrekkelijke openbare ruimte met een diversiteit aan planten om de biodiversiteit van zowel flora als fauna te bevorderen. De verschillende onderhoudsprogramma's, veelal op basis van beeldkwaliteit, bepalen het gewenste kwaliteitsniveau.

Afval

In een circulaire economie bestaat afval niet meer, maar hebben wij het over grondstoffen die hergebruikt kunnen worden. Hoe beter wij afval scheiden des te meer er hergebruikt kan worden. Dat is een stap dichterbij de duurzame samenleving die wij willen. Daarom faciliteren en stimuleren wij de inwoners van Waterland en geloven wij in scheiding bij de bron.

Sport

Sport en bewegen is belangrijk voor een goede gezondheid. De gemeente wil haar inwoners daarom zoveel mogelijk aan het bewegen krijgen. Samen met de verenigingen en Sportservice zorgen wij dat de huidige faciliteiten op peil blijven en waar mogelijk worden versterkt. In lijn hiermee vervangen wij de huidige sporthal 't Spil voor een multifunctionele sporthal op de locatie Marijkeveld.

Naast een goede gezondheid draagt sport ook bij aan een maatschappelijke samenhang. Veel van onze sportverenigingen leunen grotendeels op het werk van vrijwilligers. Terwijl de eisen die aan de veelal vrijwillige besturen gesteld worden toenemen. Daarom ondersteunen wij de sportverenigingen en hun vrijwilligers middels Sportservice en door het uitvoeren van het Sportakkoord.

Maatschappelijk doel: Zorgen voor een veilige, prettige, duurzame leefomgeving en infrastructuur.		
<i>Wat willen wij bereiken?</i>		
Beleidsdoel A: Goed functioneren van de onder- en bovengrondse infrastructuur.	Beleidsdoel B: Zorg dragen voor een verzorgde klimaatbestendige en groene openbare ruimte.	Beleidsdoel C: De gemeente zorgt voor een optimaal sportklimaat.
<i>Wat gaan wij daarvoor doen?</i>		
<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het onderhouden van wegen en (fiets)paden op minimaal kwaliteitsniveau C. 2. Een gedegen gladheidsbestrijding conform het draaiboek gladheidsbestrijding. 3. Het stimuleren en faciliteren van goede fietsverbindingen binnen de gemeente en de regio in samenwerking met de vervoersregio, de provincie en het hoogheemraadschap. 4. Als belangrijke stakeholder blijven wij de voortgang van onderdoorgang Broek in Waterland (N247) nauwlettend volgen. 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realisatie van de groenvisie op basis van de volgende pijlers: <ol style="list-style-type: none"> a. Aantrekkelijk groen (bv. meer bloeiende planten). b. Groenonderhoud op orde (bv. plantvakken verbeteren of omvormen). c. Bewoners (bv. adoptie plantvakken). d. Klimaatbestendige omgeving (bv. ter voorkomen van hittestress). 2. De beeldkwaliteit voor beplanting stijgt op de begraafplaatsen (C) en in de stads- en dorpscentra (D) naar kwaliteitsniveau B in 2024. Voor de overige gebieden stijgt het kwaliteitsniveau van D naar C in 2024. 3. De beeldkwaliteit voor bomen is op de begraafplaatsen en in de stads- en dorpscentra kwaliteitsniveau A. Voor de overige gebieden stijgt het kwaliteitsniveau van C naar B in 2024. 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij geven samen met maatschappelijke partners en sportverenigingen uitvoering aan het sportakkoord. 2. Middels sportservice : <ol style="list-style-type: none"> a. Ondersteunen en stimuleren wij de verenigingen b. Professionaliseren wij sportonderwijs via vakleerkrachten c. Stimuleren wij ouderen om te bewegen. 3. Het actualiseren van het bestaande beheerplan met betrekking tot de buitensportaccomodaties.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. De beeldkwaliteit voor gras is op de begraafplaatsen kwaliteitsniveau B. Voor de overige gebieden stijgt het kwaliteitsniveau van C naar B in 2024. 5. De beeldkwaliteit voor onkruid op verhardingen stijgt op de begraafplaatsen (C) en in de stads- en dorpscentra (C) naar kwaliteitsniveau B in 2024. Voor de overige gebieden stijgt het kwaliteitsniveau van D naar C in 2024. 6. Streven naar meer biodiversiteit in de openbare ruimte in het belang van natuur en mens. 7. Ruimte voor spelen en recreëren.	<ol style="list-style-type: none"> 4. Het planologische mogelijk maken en voorbereiden van een nieuwe multifunctionele sporthal.
--	--	---

Sociaal domein

Integrale doelstelling Sociaal domein

De doelstelling van het Sociaal domein is het garanderen van goede (jeugd)zorg en het bieden van hulp en ondersteuning zodat alle inwoners kunnen deelnemen aan de samenleving.

Het Sociaal domein omvat onder andere de hulp aan ouders en jongeren, ondersteuning van inwoners met een beperking en kwetsbare inwoners. Maar ook het organiseren van voorzieningen die inwoners in staat stellen om bijvoorbeeld langer thuis te blijven wonen of die deelname aan de samenleving laagdrempeliger maken. Daarnaast gaat het om ondersteuning bij het vinden van werk, hulp bij het oplossen van schuldenproblematiek en zo nodig inkomensondersteuning.

Deze activiteiten worden zoveel mogelijk integraal en in samenhang uitgevoerd. Dit betekent een stevige verbinding tussen werk, inkomen, zorg, jeugd, onderwijs en gezondheid.

Bedrijfsvoering en financiën

Belangrijk aandachtspunt blijft de verdere optimalisatie van de bedrijfsvoering binnen het Sociaal domein. We zijn nog bezig met de verdere implementatie van het automatiseringsproject, waarmee meer inzicht in de gegevens kan worden verkregen. Doel van bovenstaande is om meer grip te houden/krijgen op de financiën binnen het Sociaal domein.

In de Voorjaarsnota 2021 is het budget voor het Sociaal domein fors opgehoogd. Een groot deel van deze kosten is gedekt vanuit de incidentele middelen jeugdzorg die wij in 2022 van het Rijk ontvangen. Hiermee ontstaat een evenwichtig beeld. Wel dient hierbij de kanttekening gemaakt te worden dat binnen het Sociaal domein sprake blijft van open einderegelingen.

Jeugd

In 2021 is de regionale aanbesteding van de specialistische jeugdhulp uitgevoerd. Deze contracten zijn eind 2021 geïmplementeerd en gaan op 1 januari 2022 in. De regionale specialistische jeugdzorg sluit aan bij de zorg die wij zelf lokaal bieden en uitbreiden middels twee extra jeugdhulpverleners/zorgregisseurs en een behandelaar in het jeugdteam. Op het gebied van jeugd zullen wij ons blijven inzetten om het preventieve aanbod aan te laten sluiten op wat er speelt in de samenleving. Dit doen wij in samenwerking met ketenpartners zoals het schoolmaatschappelijk werk en het jongerenwerk.

Zorg en veiligheid

Wij zetten ons ook in 2022 in om de integrale samenwerking tussen zorg en veiligheid vorm te geven. Wij onderzoeken de mogelijkheid om het jeugdteam door te ontwikkelen naar een sociaal team waarin ketenpartners samenwerken om het gezin op meerdere leefgebieden van hulp en ondersteuning te voorzien. Dit sociaal team is makkelijk benaderbaar en het gezin hoeft slechts één keer zijn verhaal te vertellen en niet langer van loket naar loket.

Wmo

In 2021 zijn de tarieven voor de regionaal ingekochte Wmo arrangementen gewijzigd. Hierdoor zijn de tarieven van 4 weken gewijzigd naar maand tarieven. De tarieven worden hierdoor iets hoger, maar een 13e periode vervalt. De gewijzigde tarieven zullen worden opgenomen in de beleids- en uitvoeringsregels Wet maatschappelijke ondersteuning.

In 2022 zal er voor bestaande PGB's (Persoonsgebonden budget) overgegaan worden op de nieuwe regels. In 2021 hebben wij een start gemaakt met nieuwe PGB aanvragen en was er voor bestaande cliënten een overgangsjaar. De nieuwe PGB tarieven komen voort uit en hangen nauw samen met de tarieven uit de zorgarrangementen. Hiermee wordt het voor de uitvoering een overzichtelijker geheel. Daarnaast mogen de PGB tarieven het zorg in natura (ZIN) tarief niet overschrijden. Hiermee

realiseren we lagere PGB uitkeringen en wordt er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen (zorg) instellingen, ZZP'ers en het sociale netwerk. Dit doen we middels de 100%, 85% en 50% regel. Voor (zorg) instellingen rekenen we met 100% van het ZIN tarief, voor ZZP'ers met 85% en voor het sociale netwerk met 50%. Deze regel wordt in Nederland vaker gebruikt door gemeenten.

Wet inburgering

In november 2020 heeft het college de notitie "Klaar voor de Inburgering" vastgesteld met beleids-uitgangspunten voor de inburgering. In het 4^e kwartaal 2021 wordt u geïnformeerd over de wijze waarop wij de Wet inburgering gaan uitvoeren. Ons doel is dat statushouders zich thuis voelen in onze gemeente, zelfredzaam zijn en regie kunnen nemen over hun leven. Tijdens het inburgeringsproces stimuleren we daarom dat statushouders zo snel mogelijk meedoen in Waterland, bijvoorbeeld door combinaties van inburgering, scholing en (vrijwilligers) werk in duale trajecten. Wij combineren hiervoor activiteiten van de Participatiewet met de Wet inburgering.

Maatschappelijke voorzieningen

Het stimuleringsfonds, voor maatschappelijke initiatieven van kernraden, sportverenigingen, sociale culturele instellingen en inwoners, zetten we voort.

Voorzieningen in de kernen moeten op peil blijven. Het bibliotheekwerk is geëvalueerd en het contract met Karmac is verlengd tot en met 31 december 2022. Per 1 januari 2023 wordt het bibliotheekwerk aanbesteed.

Werk en inkomen

Door de COVID-19 maatregelen zagen wij de afgelopen periode een stijging van het aantal uitkeringen. Met de versoepeling na de lockdown kwam de uitstroom uit de uitkering op gang en liep de instroom terug. Wij blijven extra aandacht geven aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Onze re-integratie inspanningen richten zich met name op jongeren en mensen met een beperking.

Wij hebben gespecialiseerde dienstverlening ingericht voor zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren op een andere loopbaan.

Onderwijs, cultuur

Waterland is een goede plek om naar school te gaan. In een kleinschalige omgeving waar de leraren de kinderen kennen, hebben kinderen een goede start voor hun maatschappelijk leven. In 2021 is de onderwijsvisie vastgesteld en voor 2022 wordt er gewerkt aan het realiseren van de gestelde doelen.

In 2020 zijn de voorbereidingen voor de vernieuwbouw van brede school De Havenridders gestart. Naar verwachting is de vernieuwbouw in 2023 afgerond.

Basisschool De Verwondering is in 2019 verhuisd naar het gebouw van de voormalige Willem de Zwijgerschool in Monnickendam. Sinds 2020 is De Verwondering bezig met voorbereidingen voor vervangende nieuwbouw. De nieuwbouw is naar verwachting eind 2022 afgerond.

Cultuur draagt bij aan het woonplezier van de Waterlander. De gemeente geeft met subsidie vele laagdrempelige culturele activiteiten een steuntje in de rug. Denk daarbij aan koren, muziekkorpsen en toneelverenigingen. Ook biedt de Muziekschool Waterland muzieklessen aan alle leerlingen in groep 5 op de basisschool. Daarnaast zorgt zij ervoor dat scholen via Cultuureducatie met Kwaliteit verschillende kunstdisciplines kunnen verankeren in het onderwijscurriculum.

<p>Maatschappelijk doel: Samen met de bewoners en instellingen zorgdragen voor een goede sociale structuur met laagdrempelige voorzieningen waar mensen zelfstandig een beroep op kunnen doen.</p>		
<p><i>Wat willen wij bereiken?</i></p>		
<p>Beleidsdoel A: Het faciliteren van een passend onderwijsaanbod.</p>	<p>Beleidsdoel B: Zorgdragen voor de kwetsbaren in onze samenleving.</p>	<p>Beleidsdoel C: Het faciliteren van een laagdrempelig cultuuraanbod.</p>
<p><i>Wat gaan wij daarvoor doen?</i></p>		
<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij faciliteren de vernieuwbouw van de brede school in Broek in Waterland. 2. Wij faciliteren de nieuwbouw van basisschool De Verwondering in Monnickendam. 3. Wij komen met maatregelen om onderwijsachterstanden in beeld te brengen en aan te pakken. 4. Wij actualiseren de verordening leerlingenvervoer. 5. Wij geven uitvoering aan de onderwijsvisie. 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij vernieuwen het preventief aanbod voor de jeugdigen. 2. Wij voeren de nieuwe Wet Inburgering uit door inburgering- en participatie-voorzieningen te combineren. 3. Wij zorgen voor begeleiding van mensen met een uitkering bij het vinden van werk. Het college ondersteunt zowel de kansrijken als de minder kansrijken. 4. Wij implementeren de nieuwe beleids- en uitvoeringsregels met daarin de aangepaste PGB-bedragen 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij hebben de aanbesteding voor het bibliotheekwerk afgerond.

<i>Wat willen wij bereiken?</i>		
Beleidsdoel D: Betere dienstverlening (door samenwerking met ketenpartners) aan zorgcliënten die buiten de zorg dreigen te vallen		
<i>Wat gaan wij daarvoor doen?</i>		
Activiteiten: 1. Wij blijven investeren in een integrale structuur voor Zorg en Veiligheid. 2. Wij onderzoeken de mogelijkheid om het jeugdteam door te ontwikkelen naar een sociaal team waarin alle ketenpartners vertegenwoordigd zijn. 3. Wij voeren het Veiligheidsplan uit. 4. Wij werken samen met de Zaanse en Waterlandse gemeenten aan een vaste integrale ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen de terreinen zorg en veiligheid. 5. Wij zetten in op preventie. 6. Wij gaan de samenwerking verbeteren tussen WonenPlus, de SMD en verschillende ouderenorganisaties. 7. Wij blijven ons inzetten om de relatie met de huisartsen met betrekking tot de verwijzingen naar de (hoog) specialistische jeugdzorg te onderhouden en verbeteren.		

Bestuur/overhead

Financiën

De doelstelling is een meerjarig sluitende begroting. Structurele uitgaven dienen gedekt te worden door structurele inkomsten. Wij gaan er van uit dat 2022 een jaar wordt zonder COVID-19. Bij het opstellen van de jaarrekening 2021 zal worden bekeken hoe om te gaan met de COVID-19 reserve.

Bestuurlijke toekomst/versterking gemeentelijke organisatie

Uw gemeenteraad heeft in 2020 een besluit genomen over de bestuurlijke toekomst van onze gemeente. Wij blijven bestendig zelfstandig, en u heeft daar ook middelen voor willen vrijmaken.

In vervolg op het versterken van de gemeentelijke organisatie zijn er in augustus 2021 drie strategische plannen naar uw gemeenteraad gestuurd, waarin middelen worden gevraagd voor verdere versterking van de informatievoorziening en personeel. Deze impulsen zullen ingezet worden om de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening en de bedrijfsvoering c.a. te kunnen waarborgen en te versterken en om uitvoering te kunnen geven aan het collegeprogramma. De organisatie is ingericht en wordt toegerust om aan die eisen te kunnen voldoen.

<p>Maatschappelijk doel: Het borgen van democratische transparante besluitvorming en goede dienstverlening aan inwoners, instellingen, ondernemers en bezoekers.</p>		
<p><i>Wat willen wij bereiken?</i></p>		
<p>Beleidsdoel A: De gemeentelijke organisatie gereed te maken om als regisserende netwerkorganisatie te kunnen functioneren.</p>	<p>Beleidsdoel B: Burgerparticipatie bevorderen</p>	<p>Beleidsdoel C: Een gezond financieel meerjarenbeleid voeren</p>
<p><i>Wat gaan wij daarvoor doen?</i></p>		
<p>Activiteiten: 1. Implementatie van het reorganisatieplan. 2. Organisatie trainen en opleiden</p>	<p>Activiteiten: 1. Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd. 2. Het college zal actief aan de gang (blijven) gaan met de verbetering van de participatie. Geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak voor diverse beleids-terreinen en publieke functies.</p>	<p>Activiteiten: 1. Het college biedt jaarlijks een structureel sluitende meerjarenbegroting aan. 2. Structurele uitgaven zullen gedekt worden door structurele inkomsten.</p>
<p><i>Wat willen wij bereiken?</i></p>		
<p>Beleidsdoel D: Een kwalitatieve (elektronische) dienstverlening.</p>	<p>Beleidsdoel E: Versterken van de grip op verbonden partijen.</p>	

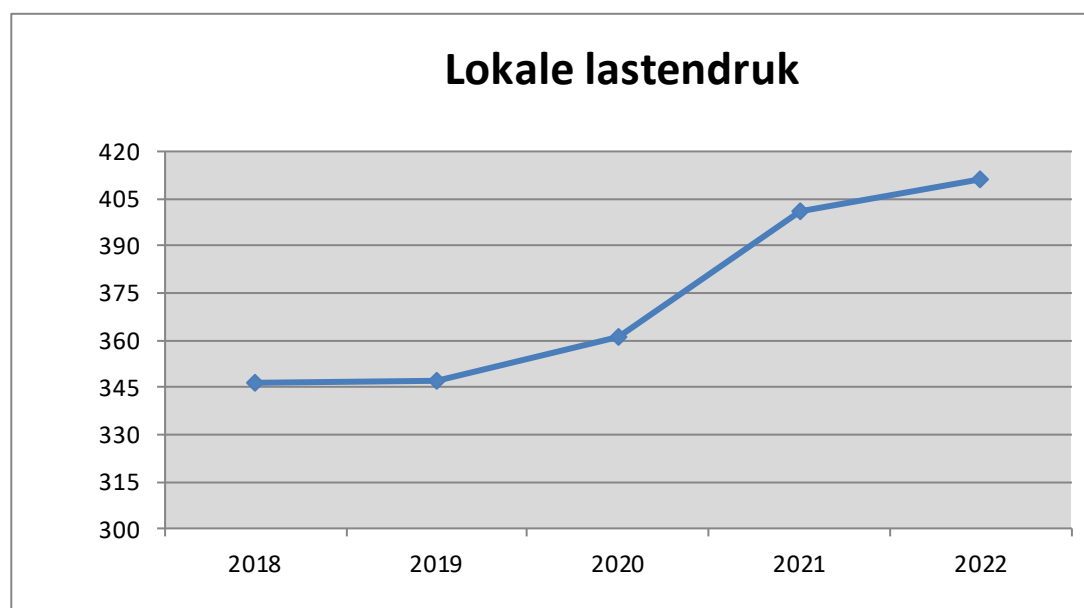
<i>Wat gaan wij daarvoor doen?</i>		
<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het optimaliseren van de dienstverlening en het uitbreiden van het aantal producten dat via elektronische dienstverlening kan worden aangevraagd. Daarnaast wordt verder gebouwd aan het zaakgericht werken en het -ook voor klanten- transparant maken van die gegevens. 2. Uitvoering geven aan en actualiseren van het Informatiebeleidsplan en het I-projectenplan. Daarbij is 'beveiliging' van gegevens en informatie evident. 3. In alle contacten blijft het college vragen naar verbeteringen van de (al dan niet elektronische) dienstverlening. 	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking/verbonden partijen samen met de gemeenteraad. 	

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per inwoner weergegeven.

Lokale heffing	2018	2019	2020	2021	2022
OZB+RZB	170,12	178,23	188,65	225,69	231,38
Rioolheffing	66,65	67,03	68,49	70,13	71,90
Afvalstoffenheffing	109,86	101,67	104,01	105,16	107,81
Totaal	346,63	346,93	361,15	400,98	411,09

Op basis van deze tabel kan het meerjarenperspectief van de lokale lastendruk als volgt worden weergegeven.

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per huishouden weergegeven. Deze gegevens zijn over voorgaande jaren niet beschikbaar, de tabel zal vanaf 2022 verder worden opgebouwd waarmee de tabel per inwoner uiteindelijk zal vervallen. Door de cijfers per huishouden op te nemen, zijn de gegevens beter vergelijkbaar met andere gemeenten.

Lokale heffing	2022
OZB+RZB	540,71
Rioolheffing	168,03
Afvalstoffenheffing	251,95
Totaal	960,69

In onderstaande overzichten wordt een vergelijking gemaakt tussen de tarieven die gelden binnen de gemeente Waterland en de overige gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. De overige gemeenten bestaan uit: Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland en Zaanstad.

OZB		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2018	0,0972%	0,1225%
2019	0,0940%	0,1093%
2020	0,0930%	0,1007%
2021	0,1049%	0,0958%

Afval		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2018	€ 300	€ 291
2019	€ 278	€ 298
2020	€ 283	€ 313
2021	€ 289	€ 342

Riool		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2018	€ 167	€ 240
2019	€ 169	€ 241
2020	€ 171	€ 245
2021	€ 175	€ 249

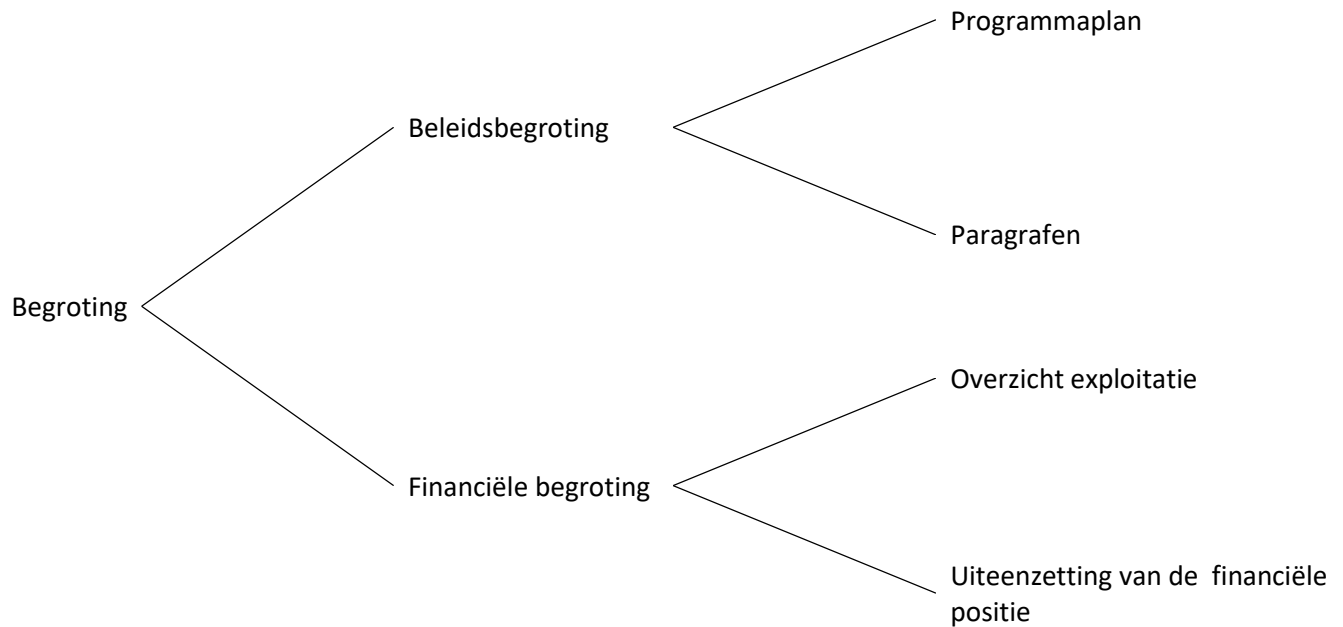
Samenvattend overzicht

In onderstaande tabel treft u een overzicht van de saldo's per programma aan, alsmede de mutaties in de reserves, voor de komende jaren, na verwerking van alle mutaties.

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
1.	Ruimtelijk domein	21.325	2.983.657-	773.358-	3.144.317-
2.	Openbaar domein	5.380.504-	5.534.386-	5.683.311-	5.518.376-
3.	Sociaal domein	12.338.194-	12.333.616-	12.144.806-	12.154.089-
4.	Bestuur	1.509.873-	1.509.869-	1.509.864-	1.509.860-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	29.175.968	28.893.216	28.800.761	28.905.050
6.	Overhead	7.669.773-	7.213.582-	7.075.863-	6.966.815-
7.	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
8.	Onvoorzien	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
	Totaal saldo van baten en lasten	2.248.949	731.894-	1.563.559	438.407-
0.101	Onttrekking aan de reserves	2.630.596	6.136.307	559.240	559.240
	- algemene reserve	721.356	952.465	-	-
	Totaal Bestemmingsreserve	1.909.240	5.183.842	559.240	559.240
0.102	- reserve kapitaallasten gebouwen	49.703	49.703	49.703	49.703
0.103	- reserve onderhoud Hemmeland	58.823	58.823	58.823	58.823
0.107	- reserve fundering kerktorens	42.211	42.211	42.211	42.211
0.108	- reserve afschrijvingen gemeentewerf	200.603	200.603	200.603	200.603
0.109	- reserve afschrijving geluidsinstallatie	9.700	9.700	9.700	9.700
0.110	- reserve Galgeriet	1.500.000	4.624.602	-	-
0.111	- reserve Covid 19	-	-	-	-
0.112	- reserve nieuwbouw de Verwondering	48.200	48.200	48.200	48.200
0.113	- reserve nieuwbouw sporthal	-	150.000	150.000	150.000
	Stortingen in de reserves	4.741.000-	5.374.602-	2.100.000-	-
0.101	- algemene reserve	1.500.000-	1.500.000-	2.100.000-	-
0.108	- reserve afschrijvingen gemeentewerf	-	3.124.602-	-	-
0.110	- reserve Galgeriet	3.000.000-	-	-	-
0.112	- reserve nieuwbouw de Verwondering	241.000-	-	-	-
0.113	- reserve nieuwbouw sporthal	-	750.000-	-	-
	Geraamd resultaat	138.545	29.811	22.799	120.833

Leeswijzer

De begroting is onderverdeeld in een beleidsbegroting en een financiële begroting. De beleidsbegroting en de financiële begroting zijn op hun beurt weer verdeeld in twee onderdelen. Schematisch ziet de onderverdeling van de begroting er als volgt uit:

Programmaplan

In de gemeente Waterland zijn de volgende programma's vastgesteld:

1. Ruimtelijk domein
2. Openbaar domein
3. Sociaal domein
4. Bestuur
5. Algemene dekkingsmiddelen
6. Overhead
7. Vennootschapsbelasting
8. Onvoorzien

Vanaf begrotingsjaar 2017 is het verplicht de uniforme beleidsindicatoren te presenteren. Conform de bijlage behorende bij artikel 1 van de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 maart 2016 zijn deze beleidsindicatoren ingedeeld naar de programma's.

Paragrafen

De paragrafen bij de beleidsbegroting geven een dwarsdoorsnede van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Alle baten en lasten die vermeld worden in de paragrafen zijn dus al verwerkt in de verschillende programma's.

In de begroting worden de volgende paragrafen opgenomen:

- §A Lokale heffingen
- §B Weerstandsvermogen
- §C Onderhoud kapitaalgoederen
- §D Financiering
- §E Bedrijfsvoering
- §F Verbonden partijen
- §G Grondbeleid
- §H Subsidies

Overzicht exploitatie

Het overzicht exploitatie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Overzicht van baten en lasten.
Alle baten en lasten van het programmaplan in een samenvattende tabel. Het betreft hier een integraal overzicht van alle baten en lasten en het saldo van het begrotingsjaar. Alle baten en lasten van de programma's leiden tot een totaal saldo van baten en lasten. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd. Na deze toevoegingen en onttrekkingen volgt het geraamde resultaat. Met de vaststelling van de begroting worden de bedragen uit deze tabel door de raad geautoriseerd.
2. Meerjarenraming.
In de meerjarenraming worden opgenomen, het gerealiseerde bedrag van het voorvorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het begrotingsjaar en een raming voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.
3. Incidentele baten en lasten.
In het overzicht incidentele baten en lasten worden de baten en lasten met een niet-structureel karakter opgenomen. Deze baten en lasten worden toegevoegd respectievelijk onttrokken aan de reserves. Daarnaast wordt er een overzicht gepresenteerd van incidentele baten en lasten die niet onttrokken worden.

Uiteenzetting van de financiële positie

De uiteenzetting van de financiële positie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Geprognosticeerde Balans 2022-2025;
2. Geprognosticeerd EMU-saldo;
3. Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;
4. Stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen;
5. Financiering;
6. Investeringskosten;
7. Verplichtingen jaarlijks terugkerende arbeidskosten.

Bijlagen

Tot slot bevat dit begrotingsdocument drie bijlagen. In de 1^e bijlage wordt de Uitvoeringsinformatie 2022-2025 weergegeven. Hierin worden de begrotingscijfers gepresenteerd op een gedetailleerder niveau. In de 2^e bijlage wordt het verplichte overzicht van baten en lasten per taakveld weergegeven. De 3de bijlage bevat de lijst met afkortingen.

I. Beleidsbegroting

1. Ruimtelijk domein

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2019	2020	2021
6	Verwijzingen Halt	1. Veiligheid	1	per 1.000 jongeren	Stichting Halt	9	5	nb
8	Winkeldiefstallen	1. Veiligheid	1	per 1.000 inwoners	CBS	0	nb	nb
9	Geweldsmisdrijven	1. Veiligheid	1	per 1.000 inwoners	CBS	2	2,3	nb
10	Diefstallen uit woning	1. Veiligheid	1	per 1.000 inwoners	CBS	1,4	nb	nb
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	1. Veiligheid	1	per 1.000 inwoners	CBS	4,5	5,5	nb
14	Funcziemenging	3. Economie	1	%	LISA	39,1	39,5	nb
16	Vestigingen (van bedrijven)	3. Economie	1	per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	176,9	184,7	nb
35	Gemiddelde WOZ waarde	8. Vhrosv	1	x € 1.000	CBS	334	359	nb
36	Nieuw gebouwde woningen	8. Vhrosv	1	per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	6	11,2	nb
37	Demografische druk	8. Vhrosv	1	%	CBS	85,6	86,4	87,9
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	8. Vhrosv	1	€	COELO	620	650	718
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	8. Vhrosv	1	€	COELO	757	789	860

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeenten op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site. Bij één indicator is een doelstelling geformuleerd.

Hieronder treft u deze doelstelling aan:

36. De doelstelling is circa 10 nieuwe woningen per 1.000 woningen in 2022.

Daarnaast is er een aanvullende indicator opgenomen voor dit programma:

Naam Indicator	2019	2020	2021
Opgesteld vermogen zonnepanelen	4.169Kw	5.980Kw	nb

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
1.01	Veiligheid	2.378.060	22.714	2.355.346-
1.02	Economie en toerisme	254.717	320.209	65.492
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	1.606.378	3.917.557	2.311.179
Totaal		4.239.155	4.260.480	21.325

2. Openbaar domein

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2019	2020	2021
20	Niet sporters	5. Sport, cultuur en recreatie	2	%	RIVM	nb	nb	nb
33	Omvang huishoudelijk restafval	7. Volksgezondheid en Milieu	2	kg per inwoner	CBS	139	nb	nb
34	Hernieuwbare elektriciteit	7. Volksgezondheid en Milieu	2	%	Rijkswaterstaat	21,7	nb	nb

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeenten op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.368.544	428.909	2.939.635-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.106.702	390.731	2.715.971-
2.03	Milieu	3.208.476	3.483.578	275.102
Totaal		9.683.722	4.303.218	5.380.504-

3. Sociaal domein

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2019	2020	2021
17	Absoluut verzuim	4. Onderwijs	3	per 1.000 leerlingen	DUO	2,7	nb	nb
18	Relatief verzuim	4. Onderwijs	3	per 1.000 leerlingen	DUO	25	nb	nb
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	4. Onderwijs	3	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,6	nb	nb
21	Banen	6. Sociaal domein	3	per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	451,5	458,9	nb
22	Jongeren met een delict voor de rechter	6. Sociaal domein	3	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	nb	nb	nb
23	Kinderen in uitkeringsgezin	6. Sociaal domein	3	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3	nb	nb
24	Netto arbeidsparticipatie	6. Sociaal domein	3	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	68,7	67,6	nb
26	Werkloze jongeren	6. Sociaal domein	3	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	nb	nb	nb
27	Personen met een bijstandsuitkering	6. Sociaal domein	3	per 10.000 inwoners	CBS	158,2	306,3	nb
28	Lopende reïntegratievoorzieningen	6. Sociaal domein	3	per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	144,8	96,2	nb
29	Jongeren met jeugdhulp	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	8,5	8,4	nb
30	Jongeren met jeugdbescherming	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,7	0,6	nb
31	Jongeren met jeugdreclassering	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar.	CBS	0	nb	nb
32	Cliënten met een maatwerk-arrangement WMO	6. Sociaal domein	3	per 10.000 inwoners	GMSD	600	630	nb

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeenten op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er n.b. in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site. Bij een aantal indicatoren zijn doelstellingen geformuleerd.

Hieronder treft u deze doelstellingen aan:

17. Stabiel houden of verlagen van het aantal leerlingen dat absoluut verzuimt.
18. Stabiel houden of verlagen van het aantal leerlingen dat relatief verzuimt.
19. Het percentage schoolverlaters wordt verder teruggebracht en blijft minimaal onder de landelijke norm.
23. Aantal stabiel houden of verlagen, bestrijding gevolgen van armoede door minimabeleid.
24. Het aantal werklozen verlagen.
25. Gegevens verzamelen en achterstandsbeleid hiervoor ontwikkelen.
26. Alle werkloze jongeren begeleiden naar werk of scholing.
27. Het aantal personen met een bijstandsuitkering verlagen.
28. Het aantal re-integratietrajecten verhogen.
29. Het percentage jongeren met jeugdhulp stabiel houden onder de 9%.
30. Het percentage kinderen/jongeren dat door de rechter via een maatregel (=dwang) onder toezicht of onder voogdij wordt geplaatst stabiel houden. Toelichting: wij gaan meer gezinnen zelf lokaal begeleiden (=drang), maar verwachten niet dat dit op korte termijn tot minder dwangmaatregelen zal leiden. Mogelijk wel op de lange termijn.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
3.01	Onderwijs	1.378.476	117.844	1.260.632-
3.02	Sociale voorzieningen	13.789.154	3.482.713	10.306.441-
3.03	Volksgesondheid	771.121	-	771.121-
Totaal		15.938.751	3.600.557	12.338.194-

4. Bestuur

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	progr	Eenheid	Bron	2020	2021	2022
1	Formatie	0. Bestuur en ondersteuning	4	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,2	7,9	8,2
2	Bezetting	0. Bestuur en ondersteuning	4	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,2	8,0	8,5
3	Apparaatskosten	0. Bestuur en ondersteuning	4	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	834	835	873
4	Externe inhuur	0. Bestuur en ondersteuning	4	Kosten als percentage van totale loonsom + totale inhuur externen	Eigen gegevens	12,5%	4,0%	3,4%

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeenten op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie is afkomstig uit onze eigen begroting.

De apparaatskosten zijn in 2022 toegenomen in verband met de organisatieontwikkeling.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
4.01	Bestuur	1.726.354	216.481	1.509.873-
Totaal		1.726.354	216.481	1.509.873-

5. Algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
5.01	Dividend	226	140.000	139.774
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	240.777	5.261.490	5.020.713
5.03	Algemene uitkering	-	24.014.297	24.014.297
5.04	Saldo van financieringsfunctie	29.679	5.229	24.450-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	25.634-	-	25.634
Totaal		245.048	29.421.016	29.175.968

Dividend

De gemeente Waterland ontvangt in 2021 het dividend over 2020 uit hoofde van haar aandelenbezit in N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (begroot: € 25.412). De aandelen Alliander zijn overgedragen naar de gemeente/aandeelhouders. Zodra er duidelijkheid is over de fiscale afwikkeling zal de N.V. houdstermaatschappij EZW worden opgeheven. Van Alliander is een dividend ontvangen in 2021 over 2020 van € 93.153.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

In dit overzicht zijn onder de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, opgenomen:

- onroerendezaakbelasting;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- hondenbelasting;
- precariobelasting.

Lokale heffingen waarvan de besteding wél gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges worden niet in dit overzicht verantwoord, maar staan vermeld in de desbetreffende programma's.

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is het fonds van waaruit gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen van het Rijk. Deze uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar. De verdeling van de gelden over de verschillende gemeenten in Nederland geschiedt middels een ingewikkelde systematiek. Hierbij worden de volgende verdeelmaatstaven gehanteerd:

- belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting van de gemeenten (onderscheiden naar woningen en niet-woningen);
- de inwoners van de gemeenten (onderscheiden naar leeftijd, woonplaats, inkomen, recht op uitkering, behorende tot een minderheidsgroep en beroep op voorzieningen in de gemeenten);
- het grondgebied van de gemeenten (onderscheiden naar oppervlakte, bodemgeschiktheid en historische kern);
- de bebouwing in de gemeenten (onderscheiden naar grondoppervlak bebouwing, woonruimten, historisch aantal woonruimten, noodzaak voor vernieuwing van de bebouwing en dichtheid van de bebouwing).

Door middel van circulaire's informeert het Rijk de gemeenten over de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Naar aanleiding van de meicirculaire 2021 is de verwachte algemene uitkering als volgt:

	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering	24.014.297	23.710.143	23.612.757	23.718.486

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- de verwachte te betalen rente over de aangegane leningen en over de aan te trekken middelen;
- de verwachte te ontvangen rente over de uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder overige algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan de berekende rente van 0,05% over de vaste activa. Dit percentage is gebaseerd op de huidige rentelasten afgezet tegen de totale boekwaarde van de vaste activa.

6. Overhead

Beleidsindicatoren

Taakveld	progr	Eenheid	Bron	2020	2021	2022
0. Bestuur en ondersteuning	6	Percentage van totale lasten	Eigen gegevens	14,2%	19,4%	19,4%

Toelichting

Bovenstaande beleidsindicatoren dienen gemeenten op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) in de begroting op te nemen. De gepresenteerde informatie is afkomstig uit onze eigen begroting.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
6.01	Overhead	7.681.531	11.758	7.669.773-
Totaal		7.681.531	11.758	7.669.773-

7. Vennootschapsbelasting

Na het afstoten van de activiteiten in het kader van de exploitatie van de jachthaven Hemmeland verricht de gemeente geen activiteiten meer waarover vennootschapsbelasting verschuldigd is. Voor parkeren aan de openbare weg (parkeerplaats Marken) geldt wel een aangifteplicht, maar ook een vrijstelling, zodat in dit kader geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. De gemeente voert een passief grondbeleid, waarbij door de gemeente geen projectontwikkeling plaatsvindt op gemeentelijke gronden. Hierdoor is ook ten aanzien van dit aspect geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Daarnaast verricht de gemeente verder geen vennootschapsbelastingplichtige activiteiten.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
7.01	Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal		-	-	-

8. Onvoorzien

Definitie onvoorzien

Verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Bij het gebruik van onvoorzien dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen structurele en incidentele lasten. Gebruik van de post onvoorzien voor structurele zaken heeft tot gevolg dat in jaar t (het begrotingsjaar) dekking door de post onvoorzien aanwezig is, maar in jaar t+1 (het volgende begrotingsjaar) deze dekking niet meer aanwezig is. De dekking moet dan worden gevonden in de totale afweging van de begroting. Gesteld kan worden dat de post onvoorzien alleen gebruikt moet worden als dekkingsmiddel voor incidentele zaken. Waarbij het te hanteren criterium alleen voor de incidentele uitgave is, waarbij uitgegaan moet worden van het 'drie O's-scenario', te weten: onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar. Overigens wordt bij het opstellen van de begroting de post onvoorzien wel als een structurele last aangemerkt, alsmede onderdeel van het weerstandsvermogen.

Raming baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
8.01	Onvoorzien	50.000	-	50.000-
Totaal		50.000	-	50.000-

Paragrafen

§ A Lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan voor een belangrijk deel uit de gemeentelijke heffingen. Enerzijds gaat het daarbij om lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges. Deze inkomsten moeten specifiek aangewend worden voor het doel waarvoor ze worden geheven en worden verantwoord in de desbetreffende programma's. Anderzijds zijn er ook lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, zoals de onroerendezaakbelasting. De hieruit voortvloeiende inkomsten worden verantwoord in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden als de heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. In deze paragraaf zijn opgenomen:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- de tarieven van de verschillende heffingen;
- de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Per heffing wordt de kostendekkendheid weergegeven zoals voorgeschreven in de BBV-regels.

1. Overzicht

Omschrijving lokale heffing	Inkomsten 2019	Inkomsten 2020	Begroting 2021 na wijziging*	Begroting 2022
Onroerendezaakbelasting	3.078.771	3.237.788	3.906.043	3.976.352
Belasting op roerende woon- en bedrijfsr.	27.264	29.573	27.649	28.147
Forensenbelasting	29.256	16.836	35.625	36.266
Toeristenbelasting	591.275	555.644	709.672	722.446
Parkeerbelasting	311.670	209.478	344.401	398.953
Hondenbelasting	60.305	59.082	63.804	64.952
Precariobelasting	5.730	14.232	14.120	14.374
Subtotaal besteding niet gebonden	4.104.271	4.122.633	5.101.314	5.241.490
Rioolheffing	1.168.211	1.186.225	1.222.430	1.244.434
Afvalstoffenheffing	1.771.781	1.801.421	1.832.934	1.865.927
Reinigingsheffing	11.882	12.549	13.730	13.977
Haven-, kade- en liggelden	78.331	45.238	78.587	80.002
Lijkbezorgingsrechten	185.825	245.617	180.489	183.738
Markt- en standplaatsgelden	15.440	15.253	14.209	14.465
Leges	1.057.874	1.444.708	1.131.804	903.945
Totaal	8.393.615	8.873.645	9.575.497	9.547.978

* begroting inclusief reeds door de raad vastgestelde wijzigingen

2. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

In het coalitieakkoord 1.0 is aangegeven dat er vastgehouden wordt aan een sluitende meerjarenbegroting en dat de gemeentelijke belastingen indien mogelijk met niet meer dan de inflatiecorrectie zullen worden verhoogd. Het belang van een sluitende meerjarenbegroting wordt voorop gesteld. Jaarlijks vindt de inflatiecorrectie plaats op basis van het gewogen gemiddelde van de CPB index loonvoet sector overheid en de CPB index bruto overheidsinvesteringen. Voor de begroting 2022 wordt uitgegaan van een percentage van 1,8%.

Onderscheid wordt gemaakt tussen belastingen als algemene dekkingsmiddelen en retributies. De algemene dekkingsmiddelen zijn de niet aan een programma gebonden belastingen (bijvoorbeeld onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting). De gemeente mag de inkomsten hiervan vrij besteden.

Retributies daarentegen zijn heffingen van gebruikers waarvoor de gemeente een tegenprestatie levert. Voor een aantal rechten mogen de tarieven niet zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten uitkomen boven de geraamde lasten. Met andere woorden het is niet toegestaan om winst op de aangehaalde rechten te maken (zie ook artikel 229b van de Gemeentewet).

3. Onroerendezaakbelasting

Onder de naam onroerendezaakbelasting (OZB) worden de volgende twee belastingen geheven:

- een gebruikersbelasting voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen, en
- een eigenarenbelasting voor alle onroerende zaken (woningen én niet-woningen).

Maatstaf van heffing is de WOZ-waarde van de desbetreffende onroerende zaak. Bij het bepalen van de WOZ-waarde van woningen wordt de zogeheten vergelijkingsmethode gehanteerd. Dit wil zeggen dat de waarde is afgeleid van vergelijkbare woningen die recent zijn verkocht. Van die woningen is bekend welke verkoopprijzen er rond de waardepeildatum zijn gerealiseerd.

Tussen de woning en de woningen waarmee wordt vergeleken, kunnen verschillen bestaan in grootte, bouwkundige staat, ligging en dergelijke. Met die verschillen moet de gemeente rekening houden voor zover ze objectief gezien de waarde beïnvloeden. Voor objecten anders dan woningen wordt de waarde afgeleid van de huurwaarde of de vervangingswaarde.

Omschrijving	Tarief 2019 %	Tarief 2020 %	Tarief 2021 %
Gebruikersbelasting	0,1741	0,1856	0,2226
Eigenarenbelasting woning	0,0940	0,0930	0,1049
Eigenarenbelasting niet-woning	0,2319	0,2473	0,2966

Het tarief voor 2022 wordt vastgesteld in de verordening die eind 2021 wordt vastgesteld. Voor het nieuwe belastingjaar worden de WOZ-waarden opnieuw bepaald. Voor 2022 wordt dit de waarde per 1 januari 2021. Bij het opstellen van deze begroting kan deze waarde nog niet exact worden vastgesteld. Op het moment van de vaststelling van de belastingverordening in de raad zullen de nieuwe WOZ-waarden echter wel bekend zijn. Een waardestijging zal leiden tot lagere tarieven en visa versa. De exacte tarieven voor 2022 kunnen pas dan worden vastgesteld. Ditzelfde geldt ook voor de belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten.

4. Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten

Onder de naam belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten worden de volgende twee belastingen geheven:

- een gebruikersbelasting voor roerende zaken die dienen als bedrijfsruimte, en
- een eigenarenbelasting voor alle roerende zaken (woningen én niet-woningen).

Maatstaf van heffing is de waarde die aan de roerende zaak kan worden toegekend.

Omschrijving	Tarief 2019 %	Tarief 2020 %	Tarief 2021 %
Gebruikersbelasting	0,1741	0,1856	0,2226
Eigenarenbelasting woning	0,0940	0,0930	0,1049
Eigenarenbelasting niet-woning	0,2319	0,2473	0,2966

Het tarief voor 2022 wordt opgenomen in de verordening die eind 2021 wordt vastgesteld.

5. Forensenbelasting

Onder de naam forensenbelasting wordt een belasting geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, hier gedurende meer dan 90 maal nachtverblijf kunnen houden of een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Deze belasting is ingevoerd omdat de gemeente voor deze belastingplichtigen, nu zij niet ingeschreven zijn in de gemeentelijke basisadministratie, geen uitkering krijgt uit het gemeentefonds, maar wel kosten maakt voor gemeentelijke diensten en voorzieningen.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
(Sta)caravan, zomerhuisje, woonboot tot 15 m ²	160,65	163,23	166,65	169,65
(Sta)caravan, zomerhuisje, woonboot van 15-20 m ²	214,25	217,68	222,25	226,25
(Sta)caravan, zomerhuisje, woonboot groter dan 20 m ²	428,60	435,46	444,61	452,61
Ieder ander gemeubileerde woning	1.281,03	1.301,53	1.328,86	1.352,78

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8 %.

6. Toeristenbelasting

Ter zake van het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente door personen die niet als ingezetenen in de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente zijn ingeschreven, wordt een nachttoeristenbelasting geheven. Ook wordt watertoeristenbelasting geheven ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente op vaartuigen door personen die niet als ingezetenen in de BRP van de gemeente zijn ingeschreven.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Nachttoeristenbelasting, per persoon per nacht	2,20	2,50	2,60	2,65
Watertoeristenbelasting, per persoon per etmaal	1,60	1,85	1,90	1,95

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8% en de tarieven zijn afgerond op € 0,05.

7. Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelasting wordt geheven:

- een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bepaalde plaats, tijdstip en wijze (op dit moment is alleen op Marken sprake van betaald parkeren)
- een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Parkeren van een motorvoertuig anders dan bus/toeringcar	3,00 max 9,00	3,00 max 9,00	3,00 max 9,00	3,25 max 10,00
Parkeren bus/toeringcar	15,50	15,75	16,10	16,40
Parkeervergunning per jaar	30,00	30,00	30,00	32,50
1e en 2e kentekenwisseling	gratis	gratis	gratis	gratis
3e kentekenwisseling	30,00	30,00	30,00	30,00

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8% voor het tarief parkeren bus/touringcar. Daarnaast zijn de tarieven parkeren van een motorvoering anders dan bus/touringcar en parkeervergunning per jaar voor 2022 verhoogd met 8%. De tarieven parkeren van een motorvoertuig anders dan bus/touringcar en parkeervergunning per jaar zijn sinds 2017 niet verhoogd. Dit is de reden dat er nu een hoger inflatiepercentage wordt gehanteerd. Alle tarieven zijn afgerond op € 0,05.

8. Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt een belasting geheven ter zake van het houden van een of meerdere honden binnen de gemeente.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Eerste hond	54,60	55,20	56,40	57,48
Tweede hond	75,00	76,00	77,40	78,84
Iedere hond boven het aantal van twee	95,40	96,00	97,80	99,60

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8%. Het percentage van de verhoging kan iets afwijken aangezien de tarieven, in verband met mogelijke restitutie, zijn berekend op deelbare bedragen per maand (tarief is 12 maanden).

9. Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt ter zake van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond voor de openbare dienst bestemd, belasting geheven.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
<u>Algemeen tarief voor gebruik gemeentegrond of -water</u>				
- per m ² per dag	0,77	0,00	0,80	0,81
- per m ² per week	2,58	0,00	2,66	2,71
- per m ² per maand	7,53	0,00	7,77	7,91
- per m ² per jaar	78,07	0,00	80,59	82,04
-	-	-	-	-
<u>Bouw-, sloop- en onderhoudswerk</u>				
- tot 10 m ² per dag	4,28	0,00	4,42	4,50
- tot 10 m ² per week	12,27	0,00	12,67	12,90
- tot 10 m ² per maand	36,82	0,00	38,00	38,69
- tot 10 m ² per jaar	294,23	0,00	303,72	309,19
- tot 20 m ² per dag	6,08	0,00	6,28	6,39
- tot 20 m ² per week	18,36	0,00	18,95	19,29
- tot 20 m ² per maand	55,28	0,00	57,06	58,09
- tot 20 m ² per jaar	441,65	0,00	455,90	464,10
- tot 100 m ² per dag	24,49	0,00	25,28	25,74
- tot 100 m ² per week	73,58	0,00	75,96	77,32
- tot 100 m ² per maand	220,59	0,00	227,71	231,81
- tot 100 m ² per jaar	1.764,44	0,00	1.821,35	1.854,14
- vanaf 100 m ² per dag	55,28	0,00	57,06	58,09
- vanaf 100 m ² per week	165,68	0,00	171,02	174,10
- vanaf 100 m ² per maand	496,46	0,00	512,48	521,70
- vanaf 100 m ² per jaar	3.972,23	0,00	4.100,36	4.174,16
-	-	-	-	-
<u>Kramen, kiosken, wagens, tenten, automaten e.d.</u>				
- per m ² per dag	1,29	0,00	1,33	1,35
- per m ² per week	4,74	0,00	4,90	4,99
- per m ² per maand	14,03	0,00	14,48	14,74
- per m ² per jaar	138,09	0,00	142,54	145,11
- maximumbedrag	1.550,03	0,00	1.600,03	1.628,83
-	-	-	-	-
<u>Septictanks, beer- of vetvangputten, etc.</u>				
- per jaar	9,23	0,00	9,53	9,70
<u>Terrassen</u>				
- per m ² per jaar	46,49	0,00	47,99	48,85
<u>Kermissen</u>				
- per m ² per dag	0,50	0,00	0,51	0,52

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8%.

10. Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een belasting geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Gebruik door één persoon	140,05	142,30	145,30	147,95
Gebruik door twee personen	153,95	156,40	159,70	162,60
Gebruik door meer dan twee personen	168,70	171,40	175,00	178,15
Gebruik door bedrijven	variabel	variabel	variabel	variabel

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8% en de tarieven zijn afgerond op € 0,05.

De berekening van de kostendeckendheid 2022 van de heffing riool ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendeckendheid van de rioolheffing		2022
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	983.251
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-2.560
c	Netto kosten taakveld	980.691
	Toe te rekenen kosten	
d	Overhead	315.390
e	BTW	88.415
f	Toevoeging / onttrekking voorziening	-140.062
g	Opbrengst heffingen	-1.244.434
(g)	Totaal opbrengsten	-1.244.434
(c + d + e + f)	Totaal kosten	1.244.434
	Dekkingspercentage	100%

11. Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Gebruik door één persoon	170,15	172,87	176,55	179,75
Gebruik door twee personen	257,15	261,26	266,80	271,65
Gebruik door meer dan twee personen	278,20	282,65	288,60	293,80
Extra groene container van 140 liter	81,95	83,26	85,05	86,60
Extra grijze container van 140 liter	101,50	103,12	105,30	107,20
Extra grijze container van 240 liter	126,85	128,88	131,60	134,00

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8% en de tarieven zijn afgerond op € 0,05.

De berekening van de kostendekkendheid 2022 van de heffing afvalstoffen ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing		2022
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	1.598.806
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-114.623
c	Netto kosten taakveld	1.484.183
	Toe te rekenen kosten	
d	Overhead	102.843
e	BTW	189.260
f	Toevoeging / onttrekking voorziening	89.641
g	Opbrengst heffingen	-1.865.927
(g)	Totaal opbrengsten	-1.865.927
(c + d + e + f)	Totaal kosten	1.865.927
	Dekkingspercentage	100%

12. Reinigingsheffing

De hiervoor genoemde afvalstoffenheffing wordt uitsluitend geheven van particuliere huishoudens. Voor bedrijven is in 2009 de reinigingsheffing ingevoerd voor bedrijven met bedrijfsafval dat qua samenstelling overeenkomt met huishoudelijk afval. Als deze bedrijven voor de verwijdering van bedrijfsafval geen geldig contract met een particuliere inzamelaar hebben afgesloten, worden zij aangeslagen voor het reinigingsrecht. Voor de heffing wordt gebruik gemaakt van een indeling van de bedrijven in categorieën. Deze indeling is gebaseerd op het aantal werkzame personen en de branche. Horeca en industrie komen standaard één categorie hoger omdat zij gemiddeld meer afval produceren dan andere bedrijven.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Categorie 1: werkzame personen 0 t/m 1	182,80	185,73	189,65	193,10
Categorie 2: werkzame personen 2 t/m 4	299,90	304,70	311,15	316,80
Categorie 3: werkzame personen 5 t/m 10	562,70	571,70	583,75	594,30
Categorie 4: werkzame personen 11 en meer	1.019,40	1.035,71	1.057,50	1.076,55

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8% en de tarieven zijn afgerond op € 0,05.

De berekening van de kostendekkendheid 2022 van de heffing reiniging ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de reinigingsheffing		2022
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	16.323
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-
c	Netto kosten taakveld	16.323
	Toe te rekenen kosten	
d	Overhead	1.039
e	BTW	-
f	Opbrengst heffingen	-13.977
(f)	Totaal opbrengsten	-13.977
(c + d + e + f)	Totaal kosten	17.362
	Dekkingspercentage	81%

13. Haven-, kade- en liggelden

- Onder de naam van havengelden wordt een recht geheven ter zake van het gebruik overeenkomstig de bestemming voor de openbare dienst bestemd gemeentelijk vaarwater (zogenaamde passantentarief).
- Onder de naam van liggelden wordt een recht geheven ter zake van het geregeld gebruik van een aangewezen ligplaats in een van de gemeentelijke havens.
- Onder de naam van kadegelden wordt een recht geheven ter zake van het gebruik van langs de kaden of wallen van de haven gelegen voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond ten behoeve van opslag van goederen of het gebruik door scheepswerven en bedrijven voor toerisme en recreatie.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
<u>Havengeld</u>				
- Passagiersschepen per dagdeel voor elke strekkende meter	0,45	0,45	0,45	0,45
- Passagiersschepen per dag tot en met een lengte van 12 meter	9,55	9,67	9,88	10,08
- Passagiersschepen per dag voor elke strekkende meter boven 12	0,99	0,99	0,99	1,03
- Pleziervaartuigen langer dan één uur voor elke strekkende meter	0,33	0,33	0,37	0,37
- Pleziervaartuigen per dag tot en met een lengte van 6 meter	6,28	6,36	6,53	6,61
- Pleziervaartuigen per dag voor elke strekkende meter boven 6 meter	1,12	1,12	1,16	1,20
<u>Liggelden</u>				
- Woonschepen voor een jaar per strekkende meter	35,83	36,40	37,19	37,85
- Passagiers- en pleziervaartuigen zomerseizoen per strekkende meter	79,96	81,24	82,93	84,42
- Passagiers- en pleziervaartuigen winterseizoen per strekkende meter	40,50	41,16	42,02	42,77
- Passagiers- en pleziervaartuigen per jaar per strekkende meter	118,14	120,00	122,52	124,75
- Charterschepen zomerseizoen per strekkende meter	59,59	60,54	61,82	62,89
- Charterschepen winterseizoen per strekkende meter	24,30	24,71	25,21	25,66
- Charterschepen per jaar per strekkende meter	78,80	80,04	81,74	83,18
- Historische Zuiderzee schepen zomerseizoen per strekkende meter	32,23	32,77	33,47	34,05
- Historische Zuiderzee schepen winterseizoen per strekkende meter	15,00	16,69	17,07	17,36
- Historische Zuiderzee schepen per jaar per strekkende meter	47,77	48,51	49,55	50,41
<u>Kadegeld</u>				
- Tijdelijke opslag per vierkante meter per dag	0,79	0,79	0,83	0,83
- Gebruik voor toerisme en recreatie per strekkende meter per dag	1,20	1,24	1,24	1,28
- Gebruik voor toerisme en recreatie per strekkende meter per maand	33,18	33,68	34,42	35,04

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8%. In verband met de BTW component kan deze verhoging niet exact worden uitgevoerd.

De berekening van de kostendeckendheid 2022 van de heffing haven-, kade- en liggelden ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendeckendheid van de haven, kade- en liggelden		2022
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	114.005
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-39.768
c	Netto kosten taakveld	74.237
	Toe te rekenen kosten	
d	Overhead	63.770
e	Compensabele BTW	-
f	Opbrengst liggelden	-80.002
(f)	Totaal opbrengsten	-80.002
(c + d + e)	Totaal kosten	138.007
	Dekkingspercentage	58%

14. Markt- en standplaatsgelden

- Onder de naam van markt-gelden worden rechten geheven voor het hebben van een standplaats betreffende het gebruik van, voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen op de onderscheidene markten gedurende de voor die markten aangewezen markt-dagen.
- Onder de naam van standplaatsgelden worden rechten geheven voor het, voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, hebben van een standplaats waarvoor door het college een vergunning is verleend voor wagens, tenten, kramen en dergelijke inrichtingen dienende tot het verkopen of het ten verkoop uitstellen van goederen en waren van elke aard.

Omschrijving	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Vaste standplaatshouders per kwartaal/per meter doch ten minste	21,35	21,70	22,20	22,60
Losse standplaatshouders per dag/per meter doch ten minste	84,95	86,30	88,15	89,75
	2,50	2,55	2,65	2,70
	9,45	9,60	9,85	10,05
<u>Elektriciteit per dag</u>				
verlichting, koeling, oven en/of overige elektrische apparatuur	5,50	5,60	5,75	5,90
verlichting	3,15	3,20	3,30	3,40
<u>Locatie A</u>				
per dag	10,50	10,65	10,90	11,10
per maand (bij een dag per week)	41,70	42,35	43,25	44,05
per jaar (bij een dag per week)	498,95	506,95	517,60	526,95
<u>Locatie B</u>				
per dag	8,10	8,25	8,45	8,65
per maand (bij een dag per week)	30,65	31,15	31,85	32,45
per jaar (bij een dag per week)	374,80	380,80	388,80	395,80

De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8% en de tarieven zijn afgerond op € 0,05.

De berekening van de kostendekkendheid 2022 van de heffing markt- en standplaatsgelden ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de markt- en standplaatsgelden		2022
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	48.179
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-7.251
c	Netto kosten taakveld Toe te rekenen kosten	40.928
d	Overhead	5.327
e	Compensabele BTW	-
f	Opbrengst heffingen	-14.465
(f)	Totaal opbrengsten	-14.465
(c + d + e)	Totaal kosten	46.255
	Dekkingspercentage	31%

15. Lijkbezorgingsrechten

Onder de naam lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaats, overige begraafplaatsen of de lijkbezorging. Voor de tarieven wordt verwezen naar de tarieventabel behorend bij de Verordening lijkbezorgingsrechten Waterland. De inflatiecorrectie is voor 2022 vastgesteld op 1,8%.

De berekening van de kostendekkendheid 2022 van de heffing lijkbezorgingsrechten ziet er als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten		2022
a	Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	160.064
b	Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-24.109
c	Netto kosten taakveld Toe te rekenen kosten	135.955
d	Overhead	52.517
e	BTW	10.604
f	Opbrengst heffingen	-183.738
(f)	Totaal opbrengsten	-183.738
(c + d + e)	Totaal kosten	199.076
	Dekkingspercentage	92%

16. Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven ter zake van het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. Voor de tarieven wordt verwezen naar de tarieventabel uit de Legesverordening.

De berekening van de kostendekkendheid 2022 van de leges ziet er als volgt uit:

Recapitulatie kostendekkendheid leges gemeente Waterland 2022				
Hoofdstuk		Lasten	Baten	%
Totaal		1.132.773	881.004	78%
Titel 1	Algemene dienstverlening	321.106	275.864	86%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	41.692	32.337	78%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	67.009	70.679	105%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	71.174	90.259	127%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen (BRP)	8.881	5.338	60%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	22.375	18.413	82%
Hoofdstuk 18	Ondergrondse infrastructuur	45.643	23.525	52%
Hoofdstuk 19	Verkeer en vervoer	30.572	22.175	73%
Hoofdstuk 20	Diversen	33.759	13.139	39%
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	737.123	593.410	81%
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	109.496	50.000	46%
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	627.627	543.410	87%
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	-	-	
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	74.545	11.730	16%
Hoofdstuk 1	Horeca	21.179	9.497	45%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	53.075	2.048	4%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	292	184	63%

17. Lokale lastendruk

In onderstaande overzichten wordt een vergelijking gemaakt tussen de tarieven die gelden binnen de gemeente Waterland en de overige gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. De overige gemeenten bestaan uit: Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland en Zaanstad.

OZB			Afval			Riool		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland	Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland	Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2018	0,0972%	0,1225%	2018	€ 300	€ 291	2018	€ 167	€ 240
2019	0,0940%	0,1093%	2019	€ 278	€ 298	2019	€ 169	€ 241
2020	0,0930%	0,1007%	2020	€ 283	€ 313	2020	€ 171	€ 245
2021	0,1049%	0,0958%	2021	€ 289	€ 342	2021	€ 175	€ 249

18. Kwijtscheldingsbeleid

Voor huishoudens en zelfstandigen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de riolheffing en de hondenbelasting. Verwezen wordt naar de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2010 (inclusief wijzigingsverordening 2017 ingangsdatum 1 januari 2018). Kwijtschelding hoeft slechts één keer te worden aangevraagd. Voor de daaropvolgende jaren hoeft, indien er geen wijzigingen in de inkomens- en/of vermogenssituatie zijn opgetreden, geen nieuwe aanvraag ingediend te worden. Toetsing voor de daaropvolgende jaren geschiedt door het Inlichtingenbureau.

§ B Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe robuust de begroting is. Dit antwoord is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het vermogen van de gemeente Waterland om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Waterland wordt als volgt berekend:

Omschrijving	Bedrag		
Weerstandscapaciteit exploitatie			
Onbenutte belastingcapaciteit	2.150.450		
Onvoorzien	<u>50.000</u>		
		2.200.450	
Weerstandscapaciteit vermogen			
Algemene reserve	6.848.951		
Stille reserves onroerende zaken	<u>2.031.484</u>		
		8.880.435	
Totale weerstandscapaciteit			11.080.885

Toelichting

- **Onbenutte belastingcapaciteit**
De onbenutte belastingcapaciteit is gedefinieerd als het bedrag dat in redelijkheid nog aan extra inkomsten gegenereerd kan worden voor het geval zich tegenvallers voordoen. Aangezien de tarieven van de onroerendezaakbelasting in beginsel niet gebonden zijn aan een bepaald maximum, zou theoretisch gezien sprake zijn van een onbeperkte onbenutte belastingcapaciteit. Om toch een reëel bedrag te kunnen noemen hebben wij berekend hoeveel OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing de gemeente Waterland zou moeten heffen indien zij onder financiële curatele zou komen te staan (de zogenoemde artikel 12-status). Aangezien de rioolheffing en de afvalstoffenheffing in 2022 reeds overeenkomen met de artikel 12-norm van 100% kostendekkendheid, is er alleen bij de OZB sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot de artikel 12-status is voor 2022 vastgesteld op 0,1800% van de WOZ-waarde. Op basis hiervan bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 2.150.450.
- **Onvoorzien**
De budgetten per programmaonderdeel zijn scherp begroot. Om in operationele situaties snel te kunnen handelen is in de begroting een budget van € 50.000 voor onvoorzien opgenomen. Het college kan, indien nodig, over dit budget beschikken.

- Stille reserves

Onder stille reserves zijn opgenomen de meerwaarde van de gemeentelijke onroerende zaken die direct verkoopbaar zijn zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De hoogte van deze stille reserves is voornamelijk bepaald door de WOZ-waarde van de gemeentelijke onroerende zaken te verminderen met de boekwaarde.

Hieronder een overzicht van de stille reserves gemeente Waterland:

Stille reserves onroerende zaken	Bedrag
Leeteinde 16, Broek in Waterland (Broekerhuis + woning)	448.000
Buurterstraat 43, Marken (Medisch Centrum)	731.000
Noordeinde 4, Monnickendam (De Speeltoren)	95.000
Weilanden	757.484
Totaal	2.031.484

2. Inventarisatie risico's

Bij het opstellen van de begroting 2022 hebben wij onderstaande risico's onderkend.

Nr.	Risico	Maximaal fin. risico	Kans	Gewogen risico
1	Aanspreken verleende garanties	1.000.000	5%	50.000
2	Lagere ontwikkeling gemeentefonds	500.000	25%	125.000
3	Hogere uitgaven Sociale voorzieningen	600.000	50%	300.000
4	Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers	100.000	50%	50.000
5	Garantstelling voor het personeel van het zwembad	150.000	10%	15.000
6	BTW op parkeeropbrengsten	130.000	5%	6.500
7	Juridische kosten	100.000	20%	20.000
8	Project Galgeriet	3.000.000	37,5%	1.125.000
9	Duurder uitvallen van aanbestedingen	150.000	50%	75.000
10	Hogere lasten inhuur	200.000	50%	100.000
11	ICT	200.000	50%	100.000
Totaal		6.130.000		1.966.500

1. Aanspreken verleende garanties

De door banken en andere financiers aan woningbouwcorporaties verstrekte leningen inzake sociale woningbouw worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gegarandeerd. De gemeente en het Rijk hebben een achtervangfunctie voor het WSW. In het geval dat het WSW niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, moeten wij renteloze leningen ter beschikking stellen. Het risico dat wij daarbij lopen wordt gesteld op de rentelasten over het bedrag van de ter beschikking te stellen renteloze leningen ad € 1.000.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op minder dan 5%.

2. Lagere ontwikkeling gemeentefonds

Ontwikkelingen in het gemeentefonds kunnen altijd tot gevolg hebben dat de inkomsten tegenvallen. Het financiële risico schatten wij in op € 500.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 25%.

3. Hogere uitgaven Sociale voorzieningen
De uitgaven voor de sociale voorzieningen zijn afhankelijk van de aanvragen die wij ontvangen. Voor enig jaar is het niet uitgesloten dat er aanzienlijk meer uitgaven moeten plaatsvinden dan begroot. Het risico van hogere uitgaven voor de jeugd en Wmo wordt daarom opgenomen in deze risico paragraaf. Het financiële risico schatten wij in op € 600.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 50%.
4. Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers
Er zijn geen voorzieningen getroffen voor het tussentijds vertrekken van wethouders. Het risico stellen wij op € 100.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op ongeveer 50%.
5. Garantstelling voor het personeel van het zwembad
De gemeente heeft zich garant gesteld voor de ontslag uitkering van het personeel van het zwembad. Het bedrag van dit risico is ingeschat op € 150.000. De kans dat zich dit voordoet schatten wij in op 10%.
6. BTW op parkeeropbrengsten
De belastingdienst heeft voor de Hoge Raad aangevoerd dat over parkeergelden BTW verschuldigd zou zijn, er ligt een advies voor waarin wordt gesteld hiermee in te stemmen. Indien de Hoge Raad in deze besluit dat dit het geval is, zal dit naar verwachting landelijk gaan spelen. Dan zal ook de gemeente Waterland met een dergelijke aanslag geconfronteerd gaan worden. De hoogte van de aanslag schatten wij in op 21% van de opbrengst parkeergeleden (€ 315.000) voor de jaren 2018 en 2019, circa € 130.000. De kans dat dit zich voordoet schatten wij in op 5%.
7. Juridische kosten
In de begroting is budget opgenomen voor de standaard juridische procedures zoals deze jaarlijks voorkomen. Er is echter geen budget opgenomen voor uitzonderlijke specialistische procedures. De hoogte van deze juridische kosten schatten wij op € 100.000. De kans dat dit zich voordoet schatten wij in op 20%.
8. Project Galgeriet
In de begroting zijn opbrengsten van verkopen van onroerend goed in het gebied Galgeriet opgenomen. Daarbij is uitgegaan van de verwachting ten aanzien van het moment van verkoop. Vertragingen in de diverse procedures kunnen tot verschuiving van deze verkoopdatum leiden. Het gaat om een bedrag van € 3.000.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 37,5%.
9. Duurder uitvallen van aanbestedingen
Ook voor de begroting 2022 en volgende jaren moeten er weer een aantal aanbestedingen plaatsvinden. Het risico bestaat dat deze duurder uitvallen dan thans in de begroting is opgenomen. Het risico voor de begroting is € 150.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 50%.
10. Hogere lasten inhuur
Ontwikkelingen binnen de organisatie en de omgeving kunnen leiden tot extra verloop en uitval van personeel. Dit zou extra inhuurlasten tot gevolg kunnen hebben. Het risico voor de begroting is € 200.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 50%.

11. ICT

Onvoorziene en/of vereiste ontwikkelingen en problemen in de ICT omgeving kunnen leiden tot extra lasten in de begroting. Het risico voor de begroting is € 200.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 50%.

Weerstandscapaciteit versus inventarisatie risico's

De exploitatie kent een weerstandscapaciteit van € 2.200.450 daarnaast beschikt de gemeente over een weerstandscapaciteit in het vermogen van € 8.880.435. Totaal is er een weerstandscapaciteit van € 11.080.885 beschikbaar. Deze weerstandscapaciteit is voldoende om het geïnventariseerde risico van € 1.966.500 op te vangen.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Ratio weerstands- vermogen	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u> Benodigde weerstandscapaciteit	<u>11.080.885</u> 1.966.500	5,63
-------------------------------	---	--------------------------------	------

De hieronder opgenomen normtabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

Normenkader		
Waarderings- cijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Waterland valt in klasse A. Gemeente Waterland streeft naar minimaal factor 2.

3. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de Provinciale Staten en de raad op de financiële positie van gemeenten. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Het opnemen van kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd Provinciale Staten en de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten van de gemeenten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad en Provinciale Staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle ver-

streckte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

- **Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
Deze kengetallen geven de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen weer en geeft daarmee inzicht in het niveau van de schuldenlast. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto gecorrigeerde schuldquote houdt rekening met de door de gemeente doorgeleende gelden aan derden.
- **Solvabiliteitsratio**
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
- **Structurele exploitatieruimte**
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten.
- **Grondexploitatie**
Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.
- **Belastingcapaciteit**
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen en of ruimte is voor nieuw beleid.

Kengetallen gemeente Waterland

Omschrijving	Gemeente Waterland						Signaleringskader		
	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol
Netto schuldquote	46,30%	13,94%	38,93%	43,26%	32,51%	30,20%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45,13%	12,67%	37,65%	41,94%	31,31%	28,99%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	22,11%	48,26%	30,86%	36,47%	41,86%	43,65%	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	0,50%	6,06%	1,17%	0,35%	0,79%	0,31%	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	101,54%	102,76%	107,08%	107,09%	107,09%	107,09%	<95%	95-105%	>105%

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

- **Netto schuldquote**
De stijging van de netto schuldquote wordt veroorzaakt door het aantrekken van extra leningen in verband met de in 2021 gedane en in 2022 voorgenomen investeringen.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
De stijging van de netto schuldquote wordt veroorzaakt door het aantrekken van extra leningen in verband met de in 2021 gedane en in 2022 voorgenomen investeringen.
- **Solvabiliteitsratio**
Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt in 2022 voor de gemeente Waterland uit in de categorie 20-50%. De post voorziening wordt als vreemd vermogen aangezien en is op onze balans qua percentage best een grote post. Echter deze post wordt afgedekt in onze lopende exploitatie.
- **Structurele exploitatieruimte**
Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Met de sluitende meerjarenbegroting is de structurele exploitatieruimte positief.

- Belastingcapaciteit

Allereerst even wat achtergrond informatie. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Op voorstel van de stuurgroep BBV die naar aanleiding van het advies door de Commissie vernieuwing BBV is ingesteld is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. In de eerste plaats is voor een landelijk gemiddelde gekozen omdat over het algemeen geen maximum is gesteld aan belastingtarieven. Daarnaast geeft een gemiddelde meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie dan wanneer het gerelateerd wordt aan een maximaal te heffen tarief. De hoogte van belastingtarieven komen dus niet in een vacuüm tot stand; er wordt daarbij rekenschap gegeven hoe de eigen lastendruk (via tarifiering) zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Zo publiceert het Coelo de Atlas van de Lokale Lasten, een macro- en micro-overzicht van opbrengsten van de hoogte en ontwikkeling van tarieven, heffingen en woonlasten dat mede daarvoor wordt gebruikt. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing geldt dat er kostendekkende tarieven worden gehanteerd. Deze tarieven kunnen hoger zijn dan de landelijk gemiddelde tarieven omdat bijvoorbeeld de kosten van het riool hoger kunnen zijn voor de gemeente Waterland ten opzichte van de landelijk gemiddelde kosten. Gesteld kan worden dat ten opzichte van de landelijk gemiddelde woonlasten, de berekende ratio belastingcapaciteit voor de gemeente Waterland niets zegt over welke ruimte er is ten opzichte van het maximaal te heffen tarief. Echter er kan wel gesteld worden wanneer men alleen kijkt naar de onbenutte belastingcapaciteit in de begroting van de gemeente Waterland (zie tabel, pagina 49) er nog circa € 2.150.450 ruimte beschikbaar zou kunnen komen, rekening houdend met de artikel 12 status die hiervoor geldt.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen hierboven blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatie ruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Gesteld kan worden dat op basis van de onderlinge samenhang de kengetallen voor de gemeente Waterland op termijn als voldoende beschouwd kunnen worden.

§ C Onderhoud kapitaalgoederen

Ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud kunnen voorkomen in diverse programma's. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan het geheel aan zaken die onder het beheer van de gemeente vallen en al dan niet publiekrechtelijk kunnen worden gebruikt. Hierbij kan gedacht worden aan wegen, riolering, kunstwerken, groen, openbare verlichting, waterwegen, gebouwen en beschoeiingen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. De lasten van dit onderhoud vormen jaarlijks een aanzienlijk deel van de begroting. Het beleid voor onderhoud van deze kapitaalgoederen is opgenomen in diverse beheerplannen. Hieronder wordt per onderdeel ingegaan op de feitelijke situatie. Aan het einde van deze paragraaf wordt een samenvattend overzicht gepresenteerd, mede op verzoek van de provincie.

1. Wegen

In 2018 is het nieuwe wegenbeheerplan 2019-2023 vastgesteld. Met het nieuwe wegenbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de wegen gewaarborgd. Hieronder wordt een financiële doorkijk gegeven:

Voorziening Wegen	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	3.675	12.979	7.097	3.614
Toevoeging aan voorziening	744.598	744.598	744.598	744.598
Geplande kosten	735.294-	750.480-	748.081-	748.081-
Stand voorziening 31 december	12.979	7.097	3.614	131

2. Riolering

In juli 2018 is het (regionale) Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. Het rioleringsplan geeft aan hoe de gemeente omgaat met de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Riolering:

Voorziening Riolering	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	5.363.396	5.223.334	5.083.375	4.943.521
Toevoeging aan voorziening	1.244.434	1.244.434	1.244.434	1.244.434
Geplande kosten	1.384.496-	1.384.393-	1.384.288-	1.384.182-
Stand voorziening 31 december	5.223.334	5.083.375	4.943.521	4.803.773

3. Gebouwen

In december 2017 is het geactualiseerde gebouwenbeheerplan voor de periode 2018-2037 vastgesteld door de raad. In dit plan is het onderhoudsniveau vastgesteld op basis van de technische levensduur van materialen en onderdelen van een gebouw. Uitgangspunt hierin is dat het onderhoud wordt aangevuld met duurzaamheidsmaatregelen waarmee de gemeentelijke gebouwen verder verduurzaamd worden. De financiële dekking van het plan loopt via een voorziening. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Gebouwen:

Voorziening gebouwen	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	1.267.712	1.415.424	1.546.793	1.678.162
Toevoeging aan voorziening	400.842	400.842	400.842	400.842
Geplande kosten	253.130-	269.473-	269.473-	269.473-
Stand voorziening 31 december	1.415.424	1.546.793	1.678.162	1.809.531

4. Civiele kunstwerken

In juli 2017 is het nieuwe beheerplan Civiele kunstwerken 2017-2026 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de civiele kunstwerken gewaarborgd. Hieronder wordt een overzicht van het verloop van de voorziening gepresenteerd:

Voorziening Civiele kunstwerken	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	58.715	49.797	38.850	25.854
Toevoeging aan voorziening	281.000	281.000	281.000	281.000
Geplande kosten	289.918-	291.947-	293.996-	296.066-
Stand voorziening 31 december	49.797	38.850	25.854	10.788

5. Openbare verlichting

In januari 2021 heeft het college beleidsplan Openbare verlichting Waterland 2021 t/m 2025 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe wij omgaan met de openbare verlichting binnen de gemeente en op welke wijze wij deze verduurzamen. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Openbare verlichting:

Voorziening Openbare Verlichting	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	79.781	85.148	83.234	83.608
Toevoeging aan voorziening	117.693	117.693	117.693	117.693
Geplande kosten	112.326-	119.607-	117.319-	124.784-
Stand voorziening 31 december	85.148	83.234	83.608	76.517

6. Oevers

In april 2020 is het nieuwe Oeverbeheerplan 2020-2024 vastgesteld. Elke vijf jaar worden de oeververdedigingen geïnspecteerd op basis waarvan de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen voor de komende periode worden vastgesteld. Deze werkzaamheden worden vertaald in het oeverbeheerplan.

Oevers	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	492.200	371.982	248.136	124.074
Toevoeging aan voorziening	130.000	130.000	130.000	130.000
Geplande kosten	250.218-	253.846-	254.062-	254.059-
Stand voorziening 31 december	371.982	248.136	124.074	15

7. Renovatie sportvelden

In 2021 wordt het Beheerplan buitensport vastgesteld. Eens per drie jaar wordt door het Instituut voor Sportaccommodaties (Kiwa ISA Sport) een renovatieadvies voor alle natuurgrasvelden gegeven. Voor kunstgrasvelden geldt dat deze eens per acht jaar worden gekeurd. Op basis van de keuringen wordt het beheerplan indien nodig bijgesteld. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Renovatie sportvelden.

Voorziening Sportvelden	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	798.593	462.766	347.501	174.693
Toevoeging aan voorziening	139.155	139.155	139.155	139.155
Geplande kosten	474.982-	254.420-	311.963-	104.190-
Stand voorziening 31 december	462.766	347.501	174.693	209.658

8. Baggeren gemeentehaven Monnickendam

Bij de 1^e IBU 2016 is voor de gemeentehaven een voorziening in het leven geroepen om baggerwerkzaamheden uit te kunnen voeren. Met deze voorziening wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze toekomstige baggerwerkzaamheden staan nu geprognosticeerd voor 2027. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening Baggeren gemeentehaven Monnickendam:

Voorziening baggeren gemeentehaven Monnickendam	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	62.500	75.000	87.500	100.000
Toevoeging aan voorziening	12.500	12.500	12.500	12.500
Geplande kosten	-	-	-	-
Stand voorziening 31 december	75.000	87.500	100.000	112.500

9. Stroomkasten

In mei 2020 is het nieuwe beheerplan Gemeentelijke stroomkasten in de openbare ruimte 2020 – 2029 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de gemeentelijke stroomkasten gewaarborgd. Hieronder wordt een overzicht van het verloop van de voorziening gepresenteerd:

Voorziening Stroomkasten	2022	2023	2024	2025
Stand voorziening 1 januari	72.600	80.600	84.600	28.600
Toevoeging aan voorziening	15.000	15.000	15.000	15.000
Geplande kosten	7.000-	11.000-	71.000-	7.000-
Stand voorziening 31 december	80.600	84.600	28.600	36.600

Samenvattend overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijdplannen	Financiële consequenties conform plannen
1. Wegen	Ja	max 16% onveilig	2019 - 2023	Ja
2. Riolering	Ja	Conform GRP	2018 - 2023	Ja
3. Gebouwen	Ja	Conform beheerplan	2018 - 2037	Ja
4. Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Ja	Conform beheerplan	2017 - 2026	Ja
5. Openbare verlichting	Ja	Conform beheerplan	2021 - 2025	Ja
6. Oevers (kades en beschoeiingen)	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2024	Ja
7. Renovatie sportvelden	Nee	NOC*NSF norm	2005 - 2025	Ja
8. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	1x in de tien jaar baggeren	minimale diepgang conform keuring	2017 - 2027	Ja
9. Stroomkasten	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2029	Ja
Categorie	Ramingen tlv exploitatie / voorzieningen	Ramingen volledig en reëel in begroting?	Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
1. Wegen	Ja	Ja	Nee	-
2. Riolering	Ja	Ja	Nee	-
3. Gebouwen	Ja	Ja	Nee	-
4. Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Ja	Ja	Nee	-
5. Openbare verlichting	Ja	Ja	Nee	-
6. Oevers (kades en beschoeiingen)	Ja	Ja	Nee	-
7. Renovatie sportvelden	Ja	Ja	Nee	-
8. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	Ja	Ja	Nee	-
9. Stroomkasten	Ja	Ja	Nee	-

§ D Financiering

1. Beleidsvoornemens

Volgens de huidige plannings blijft Waterland in 2022 binnen de kasgeldlimiet. De rente-risiconorm zal in zowel 2022 als 2023 worden overschreden.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf één jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen er grote schokken kunnen optreden in de hoogte van de rente die door de gemeente moet worden betaald. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting. Onderstaand treft u de berekening van de kasgeldlimiet aan.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022
Begrotingstotaal per 1 januari	39.564.561
1. Toegestane kasgeldlimiet	
in procenten van de grondslag	8,5%
in bedrag	3.362.988
2. Omvang vlottende schuld	
Opgenomen gelden < 1 jaar	-
Schuld in rekening-courant	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	-
Totale omvang van de vlottende schuld	-
3. Vlottende middelen	
Contante gelden in kas	2.000
Tegoeden in rekening-courant	200.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	20.285.366
Totale omvang van de vlottende middelen	20.487.366
4. Toets kasgeldlimiet	
Totaal netto-vlottende schulden (2-3)	-20.487.366
Toegestane kasgeldlimiet	3.362.988
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	23.850.354

De rente-risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. Onderstaand treft u de berekening van de rente-risiconorm aan.

Rente-risiconorm (bedragen x € 1.000)		Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1.	Renteherzieningen op leningen o/g	-	-	-	-
2.	Betaalde aflossingen	17.700.000	10.900.000	4.100.000	2.700.000
3.	Renterisico (1+2)	17.700.000	10.900.000	4.100.000	2.700.000
	Begrotingstotaal 2022	39.564.561	39.564.561	39.564.561	39.564.561
4.	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
5.	Rente-risiconorm	7.912.912	7.912.912	7.912.912	7.912.912
	Toets rente-risiconorm (5 - 3)				
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	-9.787.088	-2.987.088	3.812.912	5.212.912

De verwachting is dat de rente-risiconorm in 2022 en 2023 overschreden zal worden. De oorzaak hiervan is dat de aangetrokken leningen in 2020 en 2021 van totaal € 14 miljoen in 2022 moeten worden afgelost. Hierdoor neemt het aandeel Betaalde aflossingen toe. Deze leningen zijn aange-trokken, omdat de inkomsten uit het project Galgeriet later binnenkomen dan eerder aangegeven. De aflossingen van genoemde leningen zal naar verwachting middels het aantrekken van een langlo-pende lening worden gefinancierd. De aflossing van deze nieuwe lening start naar verwachting in 2023. Daarnaast moeten de in 2022 nog te verwachten op te nemen kasgeldleningen in 2023 worden afgelost. De aflossing van deze leningen zal naar verwachting uit eigen middelen (opbrengst verkoop Galgeriet) worden gefinancierd. In de jaren na 2023 zal de rente-risiconorm naar verwachting weer binnen de toegestane limiet blijven.

2. Overzicht uitstaande leningen

Lening	Rente %	Aflossing	Stand per 01-01-2022	Rente 2022	Aflossing 2022	Stand per 31-12-2022
BNG	2,09%	2023	1.400.000	15.849	700.000	700.000
BNG	0,21%	2023	3.200.000	5.880	1.600.000	1.600.000
BNG	0,19%	2024	4.200.000	5.571	1.400.000	2.800.000
BNG	-0,38%	2022	5.000.000	2.006-	5.000.000	-
BNG	-0,40%	2022	5.000.000	5.000-	5.000.000	-
BNG	-0,46%	2022	4.000.000	10.733-	4.000.000	-
Totaal			22.800.000	9.562	17.700.000	5.100.000

3. Overzicht rentebaten

In 2022 zijn er geen rentebaten begroot ten aanzien van de rekening-courant. Wel staan hier de ren-tebaten van diverse verstrekte leningen.

4. Ontwikkelingen

De combinatie van de aflossingen en de behoefte aan toekomstige investeringsmiddelen (zoals de bouw van een nieuwe sporthal) zorgen er voor dat er tussen eind 2021 en eind 2022 nieuwe geldle-ningen afgesloten moeten worden.

Voor het aantrekken van geld in 2022 is rekening gehouden met een rentepercentage van 0,05%. Op dit moment is sprake van een negatieve rente op zowel de kapitaal- als de geldmarkt. Voor de jaren na 2022 is er naar verwachting geen financieringsbehoefte, de reden hiervoor zijn de binnenkomen-de gelden met betrekking tot het project Galgeriet.

Gelet op de planning voor 2022, plus aflossingen van reeds aangegane leningen, minus afschrijvingen is nog circa € 27 miljoen nodig. Deze middelen zullen, afhankelijk van de behoefte, worden opgenomen in 2022.

5. Renteresultaat op het taakveld Treasury

Het BBV schrijft voor dat er inzicht in het renteresultaat wordt gegeven op het taakveld Treasury. Hieronder de specificatie:

Omschrijving	Bedrag
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	24.450
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	<u>5.229</u>
Saldo rentelasten en rentebaten	19.221
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	<u>-</u>
	-
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	19.221
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	<u>-</u>
Totaal aan taakveld toe te rekenen rente	19.221
De aan taakveld toegerekende rente (renteomslag)	<u>20.405</u>
Renteresultaat op het taakveld Treasury	1.184

Aan de diverse taakvelden wordt 0,05% rente over de boekwaarde van de vaste activa en de huurvoortuitbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School IJpendam toegerekend. Dit percentage is gebaseerd op de huidige rentelasten afgezet tegen de totale boekwaarde van de vaste activa.

§ E Bedrijfsvoering

Hoe willen we werken?

Vanuit de bedrijfsvoering werken we zoveel mogelijk integraal aan de 'voorkant' van processen. De diverse clusters in de organisatie werken met elkaar samen, waarbij de ondersteuning van de primaire processen geen doel maar een middel is. Uiteindelijk gaat het om integraal tot stand gekomen producten, waarbij het streven uiteraard is dat zo goed en goedkoop mogelijk te doen: efficiënt en effectief dus. Als gemeente met een kleine en compacte organisatie houden we rekening met de mogelijkheden van onze kennis en kunde, maar ook de beperkingen hiervan. En daarom kijken wij kritisch naar wat wij zelf nog kunnen en wat we mogelijk moeten uitbesteden. Zo wordt onze digitale werkplek niet meer door onszelf beheerd, maar door een externe partij die daar de juiste kennis voor heeft. We beheren daardoor minder zelf en zien ons meer een regiehouderrol nemen.

In onze ontwikkeling, met in de afgelopen jaren een relatief groot verloop in de organisatie en ondanks de COVID-19 crisis, is het uiteraard zo dat het ene onderdeel beter loopt dan het andere. Maar dat heeft onze aandacht én wij hebben er het volste vertrouwen in dat de gekozen weg, een zelfstandig bestendig Waterland en een daarbij passende wendbare organisatie, goed ingeslagen is. Voor onze bedrijfsvoering vinden wij maatwerk belangrijk, we schromen niet regels en routines ondergeschikt te laten zijn aan het resultaat. Binnen wetgevende grenzen uiteraard. Het is onze zoektocht te komen tot de juiste balans tussen ambitie en mogelijkheden. De ingezette organisatie wijziging is per 1 januari 2021 geïmplementeerd en het programma Organisatieontwikkeling is opgestart en vindt plaats via 6 pijlers te weten:

- Denken en handelen als een compacte, regisserende netwerkorganisatie;
- Strategisch agenda/plan voor het behartigen van de Waterlandse belangen in regionale netwerken;
- Het bieden van dienstverlening die dicht bij mensen, zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving is verankerd;
- Het versterken van integraal werken;
- Datagedreven werken binnen de digitale transformatie;
- Strategisch personeelsplan/tonen van goed werkgeverschap.

Cultuur en structuur

Onze kernwaarden zijn lef, verbinding, vertrouwen en nieuwsgierigheid. Wij denken vanuit de inwoner/ondernemer en werken in toenemende mate met hen samen als netwerkpartner. Wij zijn een faciliterende gemeente, dichtbij en toegankelijk, passend bij de schaal.

Wij pakken opgaven integraal aan. Onze medewerkers, ondernemers én inwoners voelen en tonen meer en meer eigenaarschap. Resultaten tellen, dat verwachten de inwoners en ondernemers ook van ons. Die inwoner en ondernemer en zijn/haar opgave staan dan ook centraal. Dat doen we met toewijding! Dat geeft energie en voldoening. In de genen van de organisatie zit de wil het beter te doen dan wat verwacht mag worden.

Duidelijkheid en snelheid voor de burger

Maatschappelijke vragen komen en gaan in een enorm hoog tempo, vaak via verschillende kanalen. Denk aan Social Media. Als de COVID-19 crisis één ding helderder dan ooit gemaakt heeft, is het dat actuele en juiste informatie van onschatbare waarde en feitelijk onmisbaar is. Wij communiceren helder over onderwerpen die belangrijk zijn voor onze inwoners. De presentatie daarvan vraagt om zogenaamde dashboards die we hiervoor ontwikkelen. Wij bieden ook de mogelijkheden aan inwoners om met ons te communiceren. De rol van onze gemeente is de laatste jaren ingrijpend veranderd op belangrijke gebieden als zorg, leefbaarheid, energie, digitalisering en ruimtelijke ontwikkeling. Onze maatschappelijke opgaven staan centraal, wij doen daarbij minimaal wat nodig is. Dat is

een ontdekkingsreis die wij samen met inwoners, ondernemers en instellingen doen (co-creatie, participatie en communicatie). Dat stopt nooit. Wij bieden ruimte voor Waterlandse inwoners en partners (ook) zelf met oplossingen te komen en deze zoveel mogelijk zelf te realiseren (klant centraal). Wij bieden waar mogelijk maatwerk (werken volgens de bedoeling) en streven ernaar zo snel en flexibel mogelijk te reageren. Wij verbinden ons aan onze partners (samenwerking) en pakken daarbij ook onze rol. Wij tonen eigenaarschap. Wij zijn en voelen ons verantwoordelijk om meer maatschappelijke impact te realiseren. Daar willen wij proactief in zijn.

Inzet van medewerkers

De organisatie werkt aan concrete maatschappelijke opgaven. Dat vraagt om een wendbare organisatie, omdat opgaven steeds (sneller) veranderen. Door opgegevericht werken organiseert de gemeentelijke organisatie zich 'binnen' steeds meer rondom het (steeds veranderende) werk 'buiten'. Dat mag nog meer zichtbaar worden, maar daar werken we aan. Vanuit het cluster HR zal er in het derde kwartaal 2021 worden gestart met het Strategisch personeelsplan. Dit plan heeft als doel de basis op orde brengen. Op deze wijze brengen we het personeelsbeleid op orde en werken we toe naar een organisatie waar in het personeelsbestand zowel de kwantiteit als de kwaliteit op orde is en passend is bij de opgaven die er liggen voor de organisatie.

Teams

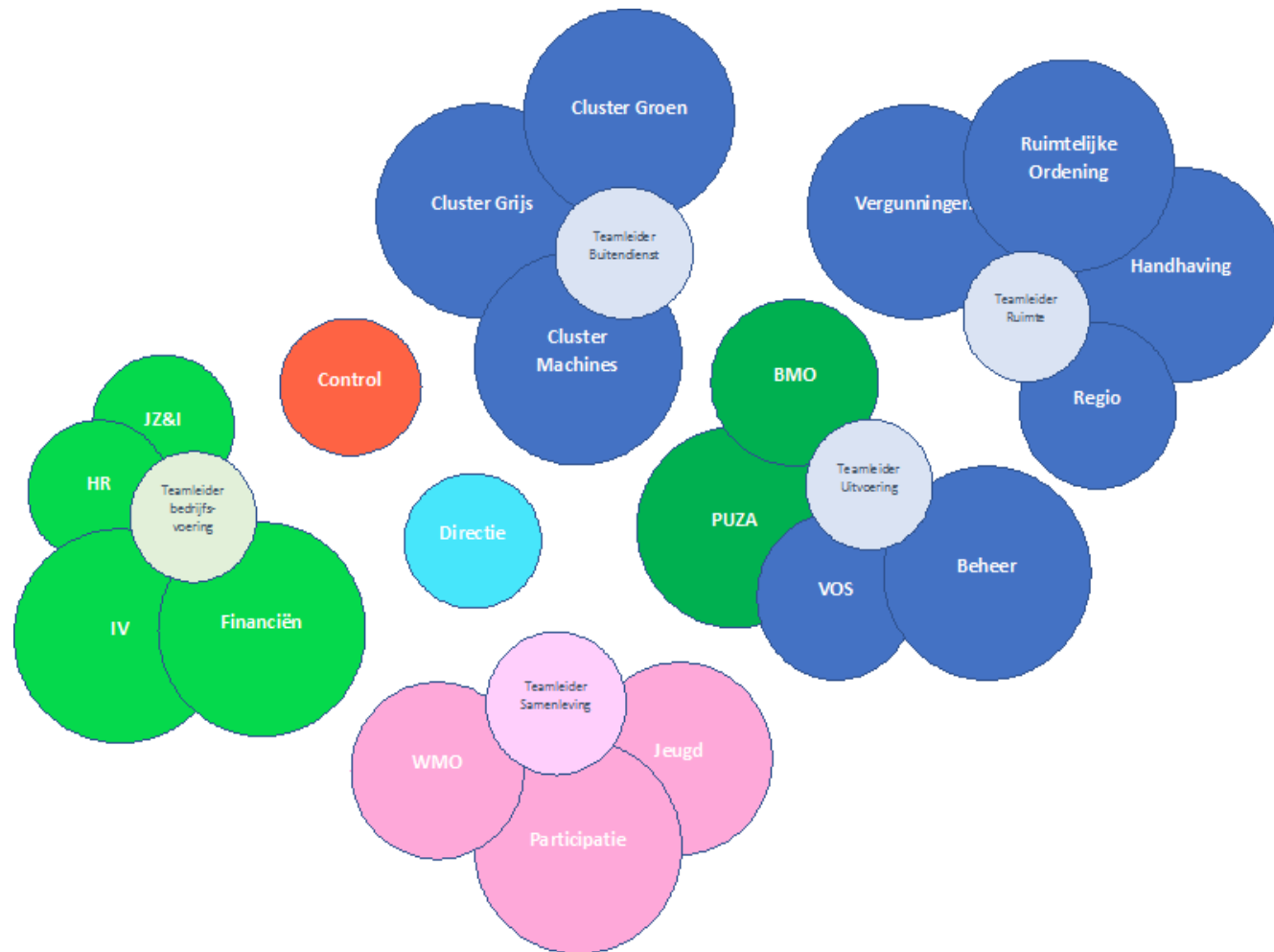
Na de zelfstandigheid is onderzoek gedaan naar wat voor organisatie wij willen zijn en naar de inrichting van de organisatie. Het eerdere advies om de operationele aansturing van de teams te verbeteren is overgenomen met de invoer van een nieuwe managementteam laag.

Samen zijn we sterker

Wij werken actief samen met bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere partners in de Waterlandse samenleving. Inmiddels is de koers van de bestuurlijke toekomst van Waterland bepaald. Versterkt zelfstandig, uitgaan van die kracht. Maar ook dan geldt dat we het -als kleine gemeente- vaak niet alleen kunnen. We hebben en houden waar mogelijk een actieve rol in samenwerkingsgremia.

Organisatiestructuur 2022

Toelichting

- De raad bestaat uit 17 raadsleden
- De functie griffier is 1 fulltime-equivalent (fte) en een Griffiemedewerker/Raadsadviseur van 0,89 fte. Deze maakt geen onderdeel uit van de formatie binnen de organisatie.
- Het college van B&W bestaat uit de burgemeester (1 fte) en vier wethouders (totaal 2,8 fte).
- De organisatie bestaat uit een Directie, het gremium Directiemanagementteam (Directie + Teammanagers), Control en 5 teams waaronder zich 18 clusters bevinden. De formatie van de organisatie telt 146,72 fte dit is inclusief de formatie die wordt ingezet voor het uitvoeren van taken die worden ingezet voor regionale partners. De bezetting bedraagt 151,63 fte. Hetgeen betekent dat er sprake is van een tijdelijke overbezetting van 4,91 fte. Deze overbezetting wordt veroorzaakt door maatregelen in verband met toekomstige mutaties in de personele bezetting.

Inhuur tijdelijke krachten

In de begroting is een structureel budget opgenomen ad € 421.911 voor inhuur van tijdelijke arbeidskrachten. Dit budget wordt in de begroting niet over de programma's verdeeld, maar is centraal beschikbaar. Het kan specifiek worden aangewend bij zwangerschap, uitval door ziekte of andere bijzondere verlofsoorten of knelpunten.

§ F Verbonden partijen

1. Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake als er sprake is van zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Deze definities houden in dat indien de gemeente participeert in een NV (Naamloze Vennootschap), BV (Besloten Vennootschap), VOF (Vennootschap Onder Firma), CV (Commanditaire Vennootschap) of een GR (Gemeenschappelijke Regeling) altijd sprake is van verbonden partijen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen zou in de paragraaf weerstandsvermogen kunnen worden opgenomen. Bij een verbonden partij kan met name worden gedacht aan samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn ontstaan uit de behoefte om gezamenlijk met andere partijen een bepaald doel na te streven. Zonder deze samenwerkingsverbanden zou de gemeente deze taken zelf moeten uitvoeren. Aan een verbonden partij zijn bepaalde bevoegdheden overgedragen, waartoe de deelnemers elk jaar een financiële bijdrage beschikbaar stellen. De gemeente moet er zelf voor waken dat op de juiste wijze van de bevoegdheden gebruik wordt gemaakt en de beschikbaar gestelde gelden goed worden besteed. Daartoe is er ambtelijk en bestuurlijk toezicht en worden gegevens opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

2. Waterlandsarchief (WA)

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met zes gemeenten
Activiteiten:	het bevorderen van politiek-bestuurlijke samenwerking en beheer van archiefstukken van de deelnemende gemeenten
Programmaonderdelen:	6.01 Overhead
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het bestuur

De begroting 2022 van het Waterlands Archief is in het algemeen bestuur van het WA vastgesteld op 23 juni 2021.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	128.595	138.181	154.074	151.864
Eigen vermogen per 31 december	419.686	377.157		
Vreemd vermogen per 31 december	204.943	78.596		
Jaarresultaat voor bestemming	73.000-	43.000		
Jaarresultaat na bestemming	20.000-	3.000-		

Eind 2020 is het Uitvoeringsplan 2022-2025 Van archiefbewaarplaats naar informatieknooppunt door het bestuur van het Waterlands Archief vastgesteld. Het Waterlands Archief is op weg een knooppunt te worden in toezicht op beheer van en toegang tot informatie. Het jaar 2022 is het eerste uitvoeringsjaar van dit nieuwe plan. In het uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd. De relevante doelen zijn hieronder duidelijk herkenbaar weergegeven met daarbij de ambities voor 2022.

De belangrijkste taken van het Waterlands Archief zijn het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van proces gebonden overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd. Deze wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief en vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort: publiek, beheer en toezicht. Naast deze primaire taken, worden secundaire taken uitgevoerd gericht op het goed laten functioneren van de organisatie zoals bedrijfsvoering, automatisering en facilitaire zaken. De genoemde taken worden hieronder verder toegelicht.

Organisatie

Het Waterlands Archief is op weg een knooppunt te worden in toezicht op, beheer van en toegang tot informatie. Dit betekent ook dat zij meebewegen op de ontwikkelingen bij de gemeenten en in de regio. Dat vraagt om een wendbare organisatie die werkt in projecten. De beweging is: van een lijnorganisatie naar een projectorganisatie. Dat betekent niet dat alle werk in projectvorm wordt uitgevoerd, veel werkzaamheden worden dag voor dag uitgevoerd.

In het uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd:

- Invoering werken met project- en programmamanagement
Naast de lijnorganisatie komt er een projectorganisatie met bijbehorend project- en programmamanagement. Om te beginnen voor de invulling van de jaarlijkse thema's.
- Medewerkers ontwikkelen de kerncompetenties van het Waterlands Archief
Een van de kerncompetenties, samenwerken - bijdragen aan het gezamenlijk resultaat door afstemming met anderen, zal door project- en programmamanagement ontwikkeld worden.
- Vrijkomende fte's vanwege pensionering (intern) invullen
In 2022 worden twee functies, waar mogelijk intern, heringevuld omdat het onmisbare functies betreft.

Samenwerking

Een belangrijke ontwikkeling is het onderzoek naar de samenwerking met een andere archiefdienst. In het onderzoek wordt gekeken naar inhoudelijke aspecten, mogelijke schaalvoordelen en mogelijke samenwerkings- en inrichtingsvormen. De uitkomst kan belangrijke gevolgen hebben voor de inzet van het Waterlands Archief in de periode 2022-2025. De samenwerking met historische verenigingen, onderwijsinstellingen, musea en bibliotheken wordt voortgezet.

In het uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd:

- Onderzoek samenwerking met een andere archiefdienst
Samenwerking wordt onderzocht met andere archiefdiensten waarbij wordt gekeken naar inhoudelijke aspecten, mogelijke schaalvoordelen en mogelijke samenwerkings- en inrichtingsvormen
- Ontwikkelen tot een centraal coördinatiepunt voor de historische verenigingen
Voor de historische verenigingen ontwikkelt het Waterlands Archief zich in 2022 tot een centraal coördinatiepunt. Daarnaast blijft het Waterlands Archief zich inzetten op het met de verenigingen ontwikkelen van diensten voor ons gezamenlijk publiek.
- Voor de onderwijsinstellingen programma's digitaal aanbieden
Voor de onderwijsinstellingen gaat het WA in 2022 meer programma's digitaal aanbieden en inspelen op het feit dat scholen steeds vaker thematisch en vakoverstijgend werken in de klas.
- Samen met de Bibliotheek Waterland het nieuwe aanbod voor het basisonderwijs verzorgen
De samenwerking met Bibliotheek Waterland wordt in 2022 gecontinueerd, maar bij de keuze voor meer digitaal aanbod verandert die samenwerking wellicht. De gemeente Waterland is niet aangesloten bij de Openbare Bibliotheek regio Waterland. Er gaat behalve

met de Openbare Bibliotheek ook samengewerkt worden met de eigen bibliotheekvoorziening van de gemeente Waterland.

Toezicht

Het Waterlands Archief legt de nadruk op advies vooraf in plaats van inspectie achteraf. Aangesloten gemeenten pakken de herstelwerkzaamheden rondom de metadata goed op. Dit komt voornamelijk omdat ze ruim van tevoren door het Waterlands Archief benaderd worden over het te verwachten werk. Hierdoor is bij gemeenten ook het besef gegroeid om bij de inrichting van hun systemen al rekening te houden met de eisen die het Waterlands Archief stelt aan over te brengen digitale archieven. Zo wordt vroegtijdig het advies van het Waterlands Archief ingewonnen bij de aanschaf en inrichting van systemen. Als gevolg van de nieuwe positionering komen gemeenten vaker proactief met vragen bij het Waterlands Archief. Deze koers wordt voortgezet.

In het uitvoeringsplan zijn specifiek een aantal doelen benoemd:

- Advies en (scherper) toezicht bij het inrichten van archivering aan het begin van een proces
Ten gevolge van nieuwe wetgeving zal advies en (scherper) toezicht nodig zijn bij het inrichten van archivering aan het begin van een proces. Voor de adviesfunctie blijft adviseren over het ontwerpen van digitaal informatiebeheer aan de voorkant (archivering by design) het meest belangrijk.
- Een keer per twee jaar uitvoeren van een KPI-inspectie of een voortgangsgesprek voeren
In 2022 is er een inspectie gepland in de gemeente Waterland.
- Waar nodig uitvoeren van een integrale inspectie, thema-onderzoek of RODIN-audit
Voor 2022 zijn nog geen integrale inspectie, thema-onderzoek of RODIN-audit voorzien.
- Standaardiseren en verder professionaliseren van het expertisecentrum
Er wordt in 2022 een producten- en dienstencatalogus opgesteld waarin de producten- en diensten worden omschreven zoals 'metadata op orde brengen' en 'metadata opstellen'. Specifiek wordt geadviseerd over de Omgevingswet (met bijzondere aandacht voor ruimtelijke plannen).
- Initiëren van en deelnemen aan Strategisch Informatie Overleg (SIO) bij gemeente Waterland
Daarnaast worden de gemeenten ondersteund bij het inrichten van een Strategisch Informatie Overleg (SIO) en het aanwijzen van 'hotspots'.

3. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	belangenbehartiger van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg
Programmaonderdelen:	3.03 Volksgezondheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De begroting 2022 van de GGD Zaanstreek-Waterland is in het algemeen bestuur van de GGD vastgesteld op 8 juli 2021.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	696.325	721.263	743.074	791.181
Eigen vermogen per 31 december	1.186.642	959.319		
Vreemd vermogen per 31 december	7.030.985	10.785.071		
Jaarresultaat voor bestemming	211.761-	140.314		
Jaarresultaat na bestemming	229.683	121.141		

Visie

GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop. Uiteraard met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. De GGD is breed sociaal-medisch deskundig en daardoor een betrouwbare vraagbaak. Tevens levert de GGD onafhankelijk advies op maat.

De GGD anticipeert op de toekomst en beweegt mee met externe ontwikkelingen, nieuwe inzichten en nieuwe behoeften en wensen vanuit de samenleving in onze gemeenten. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeenschappelijke verantwoordelijkheden in het Sociaal domein.

Beleidsvoornemens

Het lokale volksgezondheidsbeleid wordt vormgegeven binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid, het Nationaal Preventieakkoord en Lokaal Preventieakkoord dat voortvloeit uit het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst (2017-2021) en de toekomstverkenningen van het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). Lokaal willen wij de gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en leven. Verder houden wij de gezondheidsbescherming op peil en bieden nieuwe bedreigingen het hoofd. Daarnaast willen wij de gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden stabiliseren of terugbrengen. Hiervoor doen wij het volgende:

- Wij geven preventie een prominente plaats in de gezondheidszorg en continueren het gezondheidsbeleid ten aanzien van alcohol, drugs en roken (genotmiddelen), gezond gewicht en psychische gezondheid.
- Wij geven verder vorm aan de aansluiting van de GGD/gezondheidszorg op de terreinen Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
- In 2021 start een traject van visievorming GGD Zaanstreek Waterland (GGD 3.0), en wordt gekeken naar een doorontwikkeling van de GGD. Wij beoordelen met de aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland (hierna: GR) deelnemende gemeenten en de GGD Zaanstreek Waterland, hoe we de GGD ideaal gezien willen inrichten. Er wordt onderzocht in hoeverre dit van invloed is op de inhoud van de GR en de mate waarin en wijze waarop het onderscheid tussen basistaken en contracttaken wordt gedefinieerd.

4. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met acht gemeenten
Activiteiten:	door samenwerking een zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding alsmede hulpverlening bij rampen en zware ongevallen te bewerkstelligen
Programmaonderdelen:	1.01 Veiligheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

De begroting 2022 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is vastgesteld door het algemeen bestuur op 1 juli 2021.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.444.108	1.467.722	1.535.036	1.535.036
Eigen vermogen per 31 december	2.187.000	2.932.000		
Vreemd vermogen per 31 december	16.201.000	15.455.000		
Jaarresultaat voor bestemming	596.000-	1.341.000		
Jaarresultaat na bestemming	596.000-	1.288.000		

Beleidsvoornemens

In het beleidsplan VrZW 2021-2024, vastgesteld door het algemeen bestuur op 1 juli 2021, is het volgende geformuleerd:

De kerntaak van de VrZW blijft, net als voorgaande jaren, het voorkomen en bestrijden van rampen en crises. Maar ontwikkelingen in de maatschappij zoals mondiale thema's als klimaatverandering, de energietransitie en de digitalisering van de samenleving eisen van de VrZW een bredere blik die vraagt om verdergaande samenwerking met partijen. De ambities voor de komende jaren zijn:

- Veilig leven
- Voorbereiden op nieuwe crisistypen
- Versterken van verbinding en samenwerking netwerkpartners
- Nieuwe energiebronnen
- Digitale transformatie

Risico's

Deze gemeenschappelijke regeling komt voort uit de Wet veiligheidsregio's en de gemeente Waterland is verplicht deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

5. Recreatieschap Twiske/Waterland

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling van de provincie, stadsdeel Amsterdam-Noord, Beemster, Edam-Volendam, Graft-de Rijk, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad
Activiteiten:	het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap
Programmaonderdelen:	2.02 Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De begroting van 2022 van het recreatieschap Twiske/Waterland is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 27 mei 2021.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	15.764	16.084	16.786	16.634
Eigen vermogen per 31 december	2.238.964	4.971.199		
Vreemd vermogen per 31 december	37.612	571.889		
Jaarresultaat voor bestemming	120.255	71.587		
Jaarresultaat na bestemming	-	-		

Het recreatieschap Twiske-Waterland beheert en onderhoudt recreatieterreinen, natuurterreinen en recreatieve routes en objecten in haar werkgebied. Zij bekostigt haar activiteiten uit inkomsten van huren, pachten, evenementen en bijdragen van de participanten.

Het doel van recreatieschap Twiske-Waterland is:

- Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie;
- In samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijkmilieu;
- Het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en
- Het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.

Twiske-Waterland zorgt met haar reguliere werkzaamheden en projecten voor instandhouding en uitbreiding (waar gewenst en mogelijk) van het voorzieningenniveau, meer biodiversiteit, betere spreiding van recreanten en een breder recreatief aanbod.

Risico's

Het realiseren, beheren, onderhouden van -en communiceren over- recreatieve voorzieningen is een grensoverschrijdende en bovengemeentelijke taak. Deelname is belangrijk omdat de gemeente Waterland recreatie en toerisme hoog op de agenda heeft staan. Hetgeen door deze gemeenschappelijke regeling wordt gerealiseerd zou de gemeente Waterland het niet zelfstandig voor dit bedrag kunnen regelen. De gemeente Waterland heeft derhalve baat bij het voortbestaan van deze Gemeenschappelijke Regeling.

6. Omgevingsdienst IJmond

Vestigingsplaats:	Beverwijk
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	Uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.
Programmaonderdelen:	7.4 Milieubeheer
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

De begroting van 2022 van de omgevingsdienst IJmond is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 7 juli 2021.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	84.209	89.880	91.246	131.140
Eigen vermogen per 31 december	419.249	861.194		
Vreemd vermogen per 31 december	3.806.529	3.831.939		
Jaarresultaat voor bestemming	79.499-	441.946		
Jaarresultaat na bestemming	1	471.047		

Visie

Het doel van de Omgevingsdienst IJmond is het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen het werkgebied. Daarbinnen inspireren zij burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

Beleidsvoornemens

Elk jaar stelt de Omgevingsdienst IJmond een uitvoeringsprogramma op. In dit programma beschrijven zij de taken die ze in het betreffende jaar gaan uitvoeren voor de gemeenten, waaronder Waterland. Dit geeft inzicht in wat wij als opdrachtgever van de Omgevingsdienst IJmond mogen verwachten. Op de website staan de meest recente uitvoeringsprogramma's.

Risico's

- Externe risico's
De risico's die ontstaan buiten de eigen organisatie om. Te denken valt aan de gevolgen van de landelijke politiek zoals bezuinigingen en veranderende wetgeving. Of de economische situatie waarin een land verkeert.
- Financieel (1)
De deelnemende gemeenten zijn financieel aansprakelijk voor de schulden en de tekorten van de gemeenschappelijke regelingen.
- Financieel (2)
Ondanks dat de raden van deelnemende gemeenten door middel van hun zienswijze en uitgangspunten invloed kunnen uitoefenen op de hoogte van de bijdrage, kunnen zij maar beperkt invloed uitoefenen op de wijze hoe regelingen dit bedrag besteden.
- Realisatie doelstellingen
Het risico dat doelstellingen niet worden gerealiseerd.
- Bestuurlijk
Bij deelname in een openbaar lichaam is er al snel sprake van functie vermenging. De betreffende portefeuillehouder is als collegelid opdrachtgever aan de gemeenschappelijke regeling, daarnaast is hij als lid van het algemeen bestuur van de betreffende regeling in de rol van opdrachtnemer. Als deze rollen door elkaar gaan lopen kan dit leiden tot onheldere posities van de gemeentelijk vertegenwoordiger en tot belangenverstrengelingen. Men kan moeilijk tegelijkertijd twee bestuursfuncties vervullen, in het bijzonder als er belangenverstrengelingen opgelost moeten worden. Er ontstaat dan een rolconflict of dubbele pettenproblematiek.

7. Alliander

Vestigingsplaats:	Arnhem
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Netwerkbeheerder.
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse dividend uitkering	126.620	161.624	148.978	100.000
Eigen vermogen per 31 december	4.224.000.000	4.328.000		
Vreemd vermogen per 31 december	4.567.000.000	5.094.000		
Netto winst	253.000.000	224.000		

De gemeente is aandeelhouder van Alliander NV. De gemeente heeft 135.851 aandelen. Als netwerkbedrijf is Alliander verantwoordelijk voor de regionale distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio) gas en warmte. Alliander heeft in 2021 een bedrag van € 93,8 miljoen aan dividend uitgekeerd. Dit komt overeen met 42% van het resultaat na belastingen. De gemeente Waterland heeft (in 2021) over 2020 een bruto dividend van € 93.153 uitgekeerd gekregen.

8. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats:	Den Haag
Rechtsvorm:	naamloze vennootschap
Activiteiten:	bank
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting	
	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse dividend uitkering	40.014	17.831	25.412	40.000
Eigen vermogen per 31 december	4.887.000.000	5.097.000.000		
Vreemd vermogen per 31 december	144.802.000.000	155.262.000.000		
Netto winst	163.000.000	139.000.000		

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De gemeente heeft 14.040 aandelen. De gemeente heeft een minderheidsbelang van 0,025%. De BNG fungeert als bank voor de maatschappelijke sectoren die een binding hebben met de overheid. Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenduitkeringen of deze te beperken. Het dividend over 2020 bedraagt EUR 1,81 per aandeel van nominaal EUR 2,50 (2019: EUR 1,27). Het totale dividend over 2020 zou daarmee uitkomen op € 25.412.

Beleidsvoornemens

De huidige situatie continueren.

§ G Grondbeleid

Het doel van het te voeren grondbeleid van de gemeente Waterland is het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit en het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten. Dit doel kan (mede) worden bereikt door middel van de volgende instrumenten:

- het meewerken aan ruimtelijke plannen van derden;
- het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden voor het uitvoeren van ruimtelijke plannen;
- kostenverhaal;
- sociale woningbouw;
- het vestigen van een zakelijk recht;
- huur en verhuur;
- aan- en verkoop van grond/onroerende zaken;
- vestiging voorkeursrecht (Wet voorkeursrecht gemeenten) en onteigening;
- het tegengaan van oneigenlijk gebruik van gemeentegrond door derden.

Het grondbeleid van de gemeente Waterland is vastgelegd in de door het college op 27 februari 2018 vastgestelde Nota Grondbeleid Gemeente Waterland 2018.

De gemeente heeft in de nota grondbeleid aangegeven dat er sprake kan zijn van zowel actief als faciliterend grondbeleid. In de praktijk is het grondbeleid veelal faciliterend. Er zijn kostprijsberekeningen, de projecten worden jaarlijks opnieuw beoordeeld. Verliezen worden direct genomen, er worden tussentijds geen winsten genomen.

In de tweede helft van 2021 wordt de Nota Grondbeleid vervangen. Hierdoor kunnen bovengenoemde doelen wijzigen. De inhoud van de nota is nog niet bekend. Wel is bekend dat de nieuwe nota grondbeleid beter aansluit op de dagelijkse praktijk. Ook zal de nieuwe nota grondbeleid beter aansluiten bij de huidige nieuwbouwprojecten zoals project het Galgeriet.

§ H Subsidies

Op grond van de Algemene subsidieverordening Waterland in samenhang met de Algemene wet bestuursrecht stelt de gemeenteraad jaarlijks de subsidieplafonds en subsidiebegrotingsposten vast voor een aantal welzijnsterreinen. Voor de welzijnssubsidies wordt een onderscheid gemaakt tussen periodieke en eenmalige subsidies. In onderstaand overzicht worden de subsidieplafonds en begrotingsposten voor welzijnssubsidies gepresenteerd.

Categorie	Subsidie verleend in 2021	Subsidie gevraagd voor 2022	Maximaal subsidiebedrag voor 2022
Amateuristische kunstbeoefening	13.750,00	14.000,00	13.300,00
- IJpendams fanfare	2.475,00	2.500,00	2.500,00
- Christelijke Muziekvereniging Juliana	2.475,00	2.500,00	2.500,00
- Muziekvereniging Olympia/Con Brio	2.475,00	2.500,00	2.500,00
- Fanfarecorps Zuiderwoude	2.475,00	2.500,00	2.500,00
- Toneelvereniging de Brug	550,00	500,00	550,00
- Toneelvereniging IOS	550,00	0,00	0,00
- Christelijk gemengd koor Marcantat	550,00	500,00	550,00
- Gemengd Koor Broek in Waterland	550,00	750,00	550,00
- Cantorij Grote Kerk	550,00	1.000,00	550,00
- Gemengd koor Instemming	550,00	750,00	550,00
- Marker mannenkoor	550,00	500,00	550,00
Kunstzinnige vorming	124.287,00	125.235,75	125.235,75
- SOAM	12.192,00	12.200,00	12.200,00
- Stichting Muziekschool Waterland	112.095,00	113.035,75	113.035,75
Sport	80.945,00	109.715,00	82.255,00
- Zwemvereniging Waterland	10.832,00	10.815,00	10.815,00
- Sportservice Noord-Holland (aangepast sporten)	7.192,00	8.355,00	7.325,00
- Sportservice Noord-Holland (combinatiefunctionaris)	62.921,00	90.545,00	64.115,00
Cultuurhistorische waarden	1.050,00	1.350,00	1.100,00
- Stichting Museum de Speeltoren	275,00	300,00	300,00
- Vereniging Historisch Eiland Marken	275,00	300,00	300,00
- Vereniging Oud Monnickendam/archeologische werkgroep	500,00	750,00	500,00
Volkscultuur	2.348,31	7.550,00	2.290,00
- Chr.Oranjeveer. Nederland en Oranje Marken	330,00	5.000,00	330,00
- Stichting voor Volksvermaak IJpendam	300,00	300,00	300,00
- Herdenkingscomité Monnickendam	330,00	400,00	330,00
- Sint Nicolaas Comité Monnickendam	1.058,31	1.500,00	1.000,00
- Stichting Oranjecomité/Oranjevereniging Katwoude	330,00	350,00	330,00

Categorie	Subsidie verleend in 2021	Subsidie gevraagd voor 2022	Maximaal subsidiebedrag voor 2022
Sociaal cultureel werk	344.883,00	369.439,00	351.435,00
- De Bolder sociaal cultureel werk en vrijwilligersondersteuning	344.883,00	369.439,00	351.435,00
Jeugd- en jongerenwerk	1.650,00	1.750,00	1.650,00
- Hervormd Gereformeerd Jeugdwerk Monnickendam	550,00	500,00	550,00
- Stichting Marker Jongeren	550,00	500,00	550,00
- Vereniging Scoutinggroep Waterland	550,00	750,00	550,00
Club- en buurthuiswerk	550,00	600,00	550,00
- Stichting club- en buurthuiswerk IJpendam	550,00	600,00	550,00
Overige sociaal culturele activiteiten	11.485,00	13.550,00	11.490,00
- Stichting Bach in Monnickendam	330,00	350,00	330,00
- Damesclub Katwoude	330,00	350,00	330,00
- Stichting Uit de kunst Monnickendam	3.495,00	3.500,00	3.500,00
- Stichting Cultuur Nacht Waterland	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting Big Band Monnickendam Notorious Monks	330,00	350,00	330,00
- Stichting Monnickendammer Visdagen	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting Waterlandse Theaterprojecten Neeltje Pater	1.500,00	2.500,00	1.500,00
- Stichting Tuintonen	500,00	1.000,00	500,00
- Catharinastichting	1.000,00	1.500,00	1.000,00
Peuteropvang	65.000,00	65.000,00	65.000,00
- Stichting Peuterspeelgroep Marken	4.000,00	conform de uit-	4.000,00
- SKW: peuterspeelzaal Pinokkio	20.000,00	voeringsregeling	20.000,00
- SKW: peuterspeelzaal 't Stokpaardje; zie Pinokkio	13.000,00	kinderopvang	13.000,00
- TintelTuin B.V.	8.000,00		8.000,00
- Stichting Co Nijntje/zie ook kopje Ontwikkeling de Bolder	20.000,00		20.000,00
- tegemoetkomingen huishouders		is pas eind 2021 duidelijk	
Ouderenzorg	88.061,50	180.400,00	116.462,50
a. Coördinerend ouderenwerk	16.961,50	16.400,00	16.400,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk 55+ IJpendam	4.325,00	4.500,00	4.500,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk Monnickendam	4.990,00	5.000,00	5.000,00
- St. Dienstverlening Ouderen Broek in Waterland	3.284,00	3.500,00	3.500,00
- St. Welzijn Ouderen Waterland	2.350,00	1.500,00	1.500,00
- St. Samenwerkingsverband Welzijn Ouderen Waterland	1.600,00	1.500,00	1.500,00
- Vereniging Vervoer van Ouderen	412,50	400,00	400,00
b. Stichting WonenPlus Noord-Holland	70.000,00	162.500,00	98.962,50
- St. WonenPlus Noord-Holland (incl. mantelzorgondersteuning)	70.000,00	162.500,00	98.962,50
c. Recreatief ouderenwerk	1.100,00	1.500,00	1.100,00
- Gymnastiekvereniging IJpenstein	550,00	1.000,00	550,00
- Ouderensoos Broek in Waterland	550,00	500,00	550,00

Categorie	Subsidie verleend in 2021	Subsidie gevraagd voor 2022	Maximaal subsidiebedrag voor 2022
Maatschappelijke dienstverlening	22.418,00	25.270,00	22.480,00
- E.H.B.O.-afdeling IJpendam	275,00	300,00	300,00
- Stichting Slachtofferhulp Nederland	3.075,00	5.750,00	3.000,00
- St. Waterlandse Uitdaging	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Stichting AED Marken-Uitdam	2.040,00	2.040,00	2.000,00
- Stichting 6 minuten Waterland	6.930,00	6.930,00	6.930,00
- Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland	7.598,00	7.750,00	7.750,00
Vluchtelingenwerk	76.200,00	81.190,00	77.650,00
- Stichting Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	76.200,00	81.190,00	77.650,00
Algemeen Maatschappelijk Werk	103.207,00	105.271,00	105.271,00
- SMD Algemeen maatschappelijk werk	103.207,00	105.271,00	105.271,00
Stimuleringsubsidies	20.000,00	20.000,00	20.000,00
Subsidies dorpsraden	4.400,00	4.400,00	4.400,00
- Stichting Stadsraad Monnickendam	550,00	550,00	550,00
- Stichting Polderraad Katwoude	550,00	550,00	550,00
- Stichting Dorpsraad Zuiderwoude	550,00	550,00	550,00
- Stichting Eilandraad Marken	550,00	550,00	550,00
- Stichting Dorpsraad IJpendam	550,00	550,00	550,00
- Dorpsraad Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
- Dorpsraad Uitdam	550,00	550,00	550,00
- Vereniging Dorpsgemeenschap Watergang	550,00	550,00	550,00
Subsidies dorpshuizen	1.000,00	0,00	0,00
Overig	68.160,00	53.420,00	68.480,00
- Stichting Promotie Waterland	20.930,00	35.000,00	20.930,00
- Re-integratiesubsidies	30.480,00	0,00	30.480,00
- Omroep PIM	16.750,00	18.420,00	17.070,00
Totaal bedrag	1.029.394,81	1.178.140,75	1.069.049,25

Toelichting welzijnssubsidies 2022

Periodieke subsidies Samenleving

De subsidievereisten zijn opgenomen in de Algemene subsidieverordening gemeente Waterland 2021 (hierna: Asv) en de bijbehorende uitvoeringsregeling subsidies Zorg & welzijn 2021 (hierna: uitvoeringsregeling subsidies). Bij de beoordeling van de aanvragen zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

- voor de subsidieaanvragen onder € 5.000 is er een nieuw aanvraagformat gebruikt. Voorgaande jaren was er de vrijheid om zelf een bedrag in te vullen terwijl subsidierelaties nu uit een lijst van vaste bedragen moesten kiezen. Dit levert veel verschillen op tussen de standaard verleende bedragen en de bedragen die nu zijn aangevraagd. Om verwarring en teleurstellingen te voorkomen verlenen we de aanvragen < € 5.000 volgens het oude principe.
- bij gelijkblijvende activiteiten bestaat het subsidiebedrag voor aanvragen > € 5.000 waarbij meer is aangevraagd dan het subsidieniveau 2021, in beginsel uit het aangevraagde bedrag tot een maximum van het bedrag van 2021 + 1,9 %;
- tijdens de COVID-19 lockdown periode was de kinderopvang/peuteropvang ook gesloten. De ouders hebben de eigen bijdrage doorbetaald gedurende deze tijd. Het is aan de gemeente om deze kosten uiteindelijk te vergoeden. Hier staat een bijdrage van het Rijk tegenover. De hoogte van deze kosten worden gedurende 2021 duidelijk.
- de subsidieaanvraag WonenPlus is deels gehonoreerd. In de subsidieaanvraag voor 2022 is naast het bedrag voor de subsidieactiviteiten ook de kosten voor de apart gefactureerde activiteiten opgenomen. Deze worden niet verleend binnen de periodieke subsidie. Het te verlenen subsidiebedrag voor 2022 bestaat uit een afname van hetzelfde aantal uren als in 2021 maal het nieuwe uurtarief.
- de aanvraag Vluchtelingenwerk is beoordeeld op basis van het uitgangspunt bij punt 2. In 2021 zal gewijzigde wetgeving van kracht worden die mogelijk van invloed is op de activiteiten van Vluchtelingenwerk. Daarvoor zullen naar verwachting van rijkswege ook extra middelen worden uitgekeerd. De hoogte daarvan is nog niet exact bekend. Het subsidiebedrag genoemd in paragraaf H zal in twee delen worden verleend. Zo nodig zullen in de tweede helft 2021 extra rijksmiddelen, na goedkeuring daartoe van de raad en besluitvorming tot opname in paragraaf H, in de 2^e subsidieverleningsbeschikking worden meegenomen;
- de post stimuleringsubsidies is gefixeerd op het niveau van 2021;
- voor de dorpsraden is als bijdrage het bedrag opgenomen dat ook in 2021 is verleend;
- de subsidie van € 250 per dorpshuis had een incidentele karakter. In 2022 wordt deze niet meer verleend.

Overige toevoegingen

Aan de lijst is tevens toegevoegd de lokale omroep PIM. Gebleken is dat de uitbetaling van de bekostigingsplicht voor de gemeente, een plicht die voortvloeit uit de Mediawet 2008, de afgelopen jaren zonder subjectieve grondslag (een aan PIM gerichte beschikking) plaatsvond. De uitbetaling heeft een subsidiekarakter en is daarom eveneens in paragraaf H opgenomen. Uitbetaling zal in de komende jaren via de periodieke subsidie-lijn worden beoordeeld en afgehandeld.

Re-integratiesubsidies

De subsidievereisten voor de re-integratiesubsidies zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling re-integratiesubsidies gemeente Waterland 2015. Aanvragen komen gedurende het jaar binnen; hiervoor is een maximum van het bedrag van 2021 + 1,9% beschikbaar.

Overige bijdragen

Organisatie	Begroot 2021	Begroot 2022
- Waterlands Museum 'de Speeltoren'	10.804,00	11.186,00
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam	77.611,00	79.086,00
Totaal	88.415,00	90.272,00

Toelichting

- Waterlands museum 'de Speeltoren' ontvangt jaarlijks een vergoeding in verband met de nota van de erfpacht.
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam ontvangt jaarlijks het bedrag van het exploitatie tekort.

II. Financiële begroting

Overzicht exploitatie

1. Overzicht van baten en lasten

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
1.	Ruimtelijk domein	4.239.155	4.260.480	21.325
1.01	Veiligheid	2.378.060	22.714	2.355.346-
1.02	Economie en toerisme	254.717	320.209	65.492
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	1.606.378	3.917.557	2.311.179
2.	Openbaar domein	9.683.722	4.303.218	5.380.504-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.368.544	428.909	2.939.635-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.106.702	390.731	2.715.971-
2.03	Milieu	3.208.476	3.483.578	275.102
3.	Sociaal domein	15.938.751	3.600.557	12.338.194-
3.01	Onderwijs	1.378.476	117.844	1.260.632-
3.02	Sociale voorzieningen	13.789.154	3.482.713	10.306.441-
3.03	Volksgesondheid	771.121	-	771.121-
4.	Bestuur	1.726.354	216.481	1.509.873-
4.01	Bestuur	1.726.354	216.481	1.509.873-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	245.048	29.421.016	29.175.968
5.01	Dividend	226	140.000	139.774
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	240.777	5.261.490	5.020.713
5.03	Algemene uitkering	-	24.014.297	24.014.297
5.04	Saldo van financieringsfunctie	29.679	5.229	24.450-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	25.634-	-	25.634
6.	Overhead	7.681.531	11.758	7.669.773-
6.01	Overhead	7.681.531	11.758	7.669.773-
7.	Vennootschapsbelasting	-	-	-
7.01	Vennootschapsbelasting	-	-	-
8.	Onvoorzien	50.000	-	50.000-
8.01	Onvoorzien	50.000	-	50.000-
	Totaal saldo van baten en lasten	39.564.561	41.813.510	2.248.949
9.	Reserves	4.500.000	2.389.596	2.110.404-
0.101	Mutaties algemene reserve	1.500.000	480.356	1.019.644-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	49.703	49.703
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	58.823	58.823
0.104	Mutaties reserve afschrijving bredeschool Broek in Waterland	-	-	-
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	42.211	42.211
0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	-	200.603	200.603
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	9.700	9.700
0.110	Mutaties reserve Galgeriet	3.000.000	1.500.000	1.500.000-
0.111	Mutaties reserve Covid 19	-	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	48.200	48.200
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	-	-
	Geraamd resultaat	44.064.561	44.203.106	138.545

De bovenstaande tabel geeft een samenvattend overzicht van alle baten en lasten van de programma's en van de algemene dekkingsmiddelen. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd.

2. Meerjarenraming

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.	Ruimtelijk domein	410.545	4.249.108	21.325	2.983.657-	773.358-	3.144.317-
1.01	Veiligheid	1.944.767-	2.137.323-	2.355.346-	2.362.007-	2.368.664-	2.368.630-
1.02	Economie en toerisme	305.778-	18.859-	65.492	67.171	73.152	197.841-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	2.661.090	6.405.290	2.311.179	688.821-	1.522.154	577.846-
2.	Openbaar domein	5.801.015-	5.862.214-	5.380.504-	5.534.386-	5.683.311-	5.518.376-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.884.424-	3.142.769-	2.939.635-	2.939.548-	2.922.368-	2.904.494-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.033.211-	2.552.010-	2.715.971-	2.868.202-	3.036.779-	2.896.806-
2.03	Milieu	116.620	167.435-	275.102	273.364	275.836	282.924
3.	Sociaal domein	12.089.359-	12.630.915-	12.338.194-	12.333.616-	12.144.806-	12.154.089-
3.01	Onderwijs	1.666.926-	1.773.740-	1.260.632-	1.367.349-	1.285.002-	1.284.726-
3.02	Sociale voorzieningen	9.741.660-	10.145.650-	10.306.441-	10.188.863-	10.074.879-	10.074.823-
3.03	Volksgezondheid	680.773-	711.525-	771.121-	777.404-	784.925-	794.540-
4.	Bestuur	1.532.054-	1.630.791-	1.509.873-	1.509.869-	1.509.864-	1.509.860-
4.01	Bestuur	1.532.054-	1.630.791-	1.509.873-	1.509.869-	1.509.864-	1.509.860-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	26.385.354	28.266.154	29.175.968	28.893.216	28.800.761	28.905.050
5.01	Dividend	178.690	188.752	139.774	139.774	139.774	139.774
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	3.896.542	4.831.668	5.020.713	5.020.713	5.020.713	5.020.713
5.03	Algemene uitkering	22.307.337	23.244.855	24.014.297	23.710.143	23.612.757	23.718.486
5.04	Saldo van financieringsfunctie	67.367-	22.987-	24.450-	6.650-	502-	-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	70.153	23.866	25.634	29.236	28.019	26.077

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel	Realisatie 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
6.	Overhead	7.075.961-	7.420.797-	7.669.773-	7.213.582-	7.075.863-	6.966.815-
6.01	Overhead	7.075.961-	7.420.797-	7.669.773-	7.213.582-	7.075.863-	6.966.815-
7.	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
7.01	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
8.	Onvoorzien	-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
8.01	Onvoorzien	-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
	Totaal saldo baten en lasten	297.510	4.920.545	2.248.949	731.894-	1.563.559	438.407-
9.	Reserves	205.063-	5.066.161-	2.110.404-	761.705	1.540.760-	559.240
0.101	Mutaties algemene reserve	2.839.253-	3.347.268-	1.019.644-	1.297.535-	2.100.000-	-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	49.690	49.703	49.703	49.703	49.703	49.703
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	58.823	58.823	58.823	58.823	58.823
0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Waterland	3.894.556	-	-	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	64.288	-	-	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	823	42.211	42.211	42.211	42.211	42.211
0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	231.832	200.603	200.603	2.923.999-	200.603	200.603
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	9.700	9.700	9.700	9.700	9.700
0.110	Mutaties reserve Galgeriet	-	1.700.000-	1.500.000-	4.624.602	-	-
0.111	Mutaties reserve Covid 19	1.607.000-	379.933-	-	-	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	-	48.200	48.200	48.200	48.200
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	-	-	150.000	150.000	150.000
	Geraamd resultaat	92.447	145.616-	138.545	29.811	22.799	120.833

3. Incidentele baten en lasten

Hieronder het overzicht van de incidentele baten en lasten.

Programma- onderdeel	Omschrijving	Begrotingsjaar			
		2022	2023	2024	2025
	Totaal baten	5.221.356	5.577.067	2.100.000	-
9.01	Reserves	2.221.356	5.577.067	-	-
1.03	Grondzaken	3.000.000	-	2.100.000	-
	Totaal lasten	5.221.356-	5.577.067-	2.100.000-	-
9.01	Reserves	4.741.000-	5.374.602-	2.100.000-	-
3.01	Onderwijs	26.000-	80.000-	-	-
6.01	Overhead	454.356-	122.465-	-	-
	Totaal saldo	-	-	-	-

Toelichting

9.01 Reserves

De incidentele baten betreffen de onttrekking van de kosten genoemd onder 3.01 Onderwijs en 6.01 Overhead. De incidentele lasten betreffen de toevoeging in verband met het project Galgeriet en het Woningbouwproject op Marken.

Daarnaast staan onder deze post in 2022 de incidentele onttrekking uit de reserve Galgeriet ten gunste van de algemene reserve en de incidentele onttrekking uit de algemene reserve om de bestemmingsreserve Afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering te vormen. In 2023 zijn hier de incidentele onttrekkingen uit de reserve Galgeriet ten gunste van de algemene reserve en de reserve Afschrijving nieuwbouw gemeentewerf en de incidentele onttrekking uit de algemene reserve om de bestemmingsreserve Afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal te vormen opgenomen.

1.03 Grondzaken

De incidentele baten betreffen eenmalige hogere opbrengsten. In 2022 gaat het om het project Galgeriet, in 2024 gaat het om het Woningbouwproject op Marken.

3.01 Onderwijs

De incidentele lasten betreffen de instandhouding en, na oplevering van de nieuwbouw, de sloop van het huidige pand van De Verwondering.

6.01 Overhead

De incidentele lasten betreffen eenmalige frictiekosten en de kosten voor tijdelijke medewerkers in verband met de organisatie ontwikkeling. Daarnaast worden de ICT investeringen uit 2018 t/m 2020 ineens afgeschreven in 2022 in verband met het nieuwe strategische plan.

4. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Hieronder het overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Programma- onderdeel	Omschrijving	Begrotingsjaar			
		2022	2023	2024	2025
9.01	Totaal baten	138.545	29.811	22.799	120.833
	Reserves	138.545	29.811	22.799	120.833
	Totaal lasten	409.240-	559.240-	559.240-	559.240-
1.01	Veiligheid	24.340-	24.340-	24.340-	24.340-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	90.271-	90.271-	90.271-	90.271-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	177.263-	327.263-	327.263-	327.263-
2.03	Milieu	34.103-	34.103-	34.103-	34.103-
3.01	Onderwijs	73.563-	73.563-	73.563-	73.563-
4.01	Bestuur	9.700-	9.700-	9.700-	9.700-
9.01	Reserves	-	-	-	-
	Totaal saldo	270.695-	529.429-	536.441-	438.407-

Toelichting

1.01 Veiligheid

De structurele lasten betreffen de onttrekking van de afschrijvingslasten voor de brandweerkazernes.

2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

De structurele lasten betreffen de onttrekking van een deel (45%) van de afschrijvingslasten voor de gemeentewerf.

2.02 Sport, cultuur en recreatie

De structurele lasten betreffen de onttrekking van de afschrijvingslasten voor de fundering kerktorens, een deel (38%) van de gemeentewerf en vanaf 2024 de voorbereiding voor de nieuwe sporthal. Daarnaast betreft deze post de onttrekking van de jaarlijkse onderhoudskosten van het Hemmeland.

2.03 Milieu

De structurele lasten betreffen de onttrekking van een deel (17%) van de afschrijvingslasten voor de gemeentewerf.

3.01 Onderwijs

De structurele lasten betreffen de onttrekking van de afschrijvingslasten voor de Gouwzeeschool en de voorbereiding voor de nieuwbouw van De Verwondering.

4.01 Bestuur

De structurele lasten betreffen de onttrekking van de afschrijvingslasten voor de geluidsinstallatie in de raadzaal.

9.01 Reserves

De structurele baten betreffen de toevoeging van het exploitatiesaldo.

Structureel evenwicht

Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Incidentele lasten kunnen door zowel structurele als incidentele baten worden gedekt. De

incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingsaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingsaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingsaldo negatief. Door het geraamde resultaat (na mutatie reserves) met het saldo van de incidentele baten en lasten te corrigeren wordt het structureel begrotingsaldo verkregen. Het saldo van de incidentele baten en lasten betreffen de incidentele baten en lasten uit bovenstaand overzicht, gecorrigeerd met de incidentele mutaties reserves. Doordat alle incidentele lasten en baten worden onttrokken of toegevoegd aan de reserves is het saldo hiervan nihil.

Onderstaand overzicht laat zien dat de begroting structureel in evenwicht is.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	2.248.949	-731.894	1.563.559	-438.407
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-2.110.404	761.705	-1.540.760	559.240
Begrotingssaldo na bestemming	138.545	29.811	22.799	120.833
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-	-	-
Structureel begrotingsaldo	138.545	29.811	22.799	120.833

Uiteenzetting van de financiële positie

1. Gepronosticeerde Balans 2022-2025

Hieronder wordt een overzicht van de geprognosticeerde balans periode 2022-2025 gepresenteerd:

ACTIVA	2022	2023	2024	2025
VASTE ACTIVA	47.314.776	46.556.777	44.374.309	42.218.278
Immateriele vaste activa				
Kosten onderzoek en ontwikkeling	1.165.450	852.706	589.961	366.761
	<u>1.165.450</u>	<u>852.706</u>	<u>589.961</u>	<u>366.761</u>
Materiele vaste activa				
Investerings economisch nut	35.129.670	35.030.964	33.430.208	31.973.009
Investerings economisch nut met heffing	9.309.282	9.087.379	8.889.855	8.534.590
Investerings maatschappelijk nut	600.439	505.372	414.330	325.210
Uitgegeven in erfpacht	79.397	79.397	79.397	79.397
	<u>45.118.788</u>	<u>44.703.112</u>	<u>42.813.791</u>	<u>40.912.206</u>
Financiële vaste activa				
Kapitaalverstrekkingen	450.377	450.377	450.377	450.377
Overige langlopende leningen	580.161	550.581	520.180	488.934
	<u>1.030.538</u>	<u>1.000.958</u>	<u>970.557</u>	<u>939.311</u>
VLOTTENDE ACTIVA	23.230.632	11.140.857	9.625.941	8.562.628
Voorraden				
Onderhanden werk	295.411	295.411	295.411	295.411
	<u>295.411</u>	<u>295.411</u>	<u>295.411</u>	<u>295.411</u>
Uitzettingen < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	9.366	5.355	1.776.203	3.512.890
Overige vorderingen	18.276.000	6.276.000	3.076.000	276.000
	<u>20.285.366</u>	<u>8.281.355</u>	<u>6.852.203</u>	<u>5.788.890</u>
Liquide middelen				
Kas	2.000	2.000	2.000	2.000
Bank	200.000	200.000	200.000	200.000
	<u>202.000</u>	<u>202.000</u>	<u>202.000</u>	<u>202.000</u>
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde bedragen	2.447.855	2.362.091	2.276.327	2.276.327
	<u>2.447.855</u>	<u>2.362.091</u>	<u>2.276.327</u>	<u>2.276.327</u>
TOTALE ACTIVA	70.545.408	57.697.634	54.000.250	50.780.906

PASSIVA	2022	2023	2024	2025
VASTE PASSIVA	66.095.408	55.997.634	53.050.250	49.830.906
Eigen vermogen				
Algemene reserve	7.627.595	8.313.675	10.443.486	10.466.285
Bestemmingsreserves	14.007.500	12.698.260	12.139.020	11.579.780
Resultaat na bestemming	138.545	29.811	22.799	120.833
	<u>21.773.640</u>	<u>21.041.746</u>	<u>22.605.305</u>	<u>22.166.898</u>
Voorzieningen				
Voorzieningen	9.558.492	9.178.112	8.814.945	8.734.008
	<u>9.558.492</u>	<u>9.178.112</u>	<u>8.814.945</u>	<u>8.734.008</u>
Vaste schulden > 1 jaar				
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	34.612.500	25.700.000	21.600.000	18.900.000
Waarborgsommen	150.776	77.776	30.000	30.000
	<u>34.763.276</u>	<u>25.777.776</u>	<u>21.630.000</u>	<u>18.930.000</u>
VLOTTENDE PASSIVA	4.450.000	1.700.000	950.000	950.000
Netto-vlottende schulden				
Overige schulden	3.500.000	750.000	-	-
	<u>3.500.000</u>	<u>750.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Overlopende passiva				
Nog te betalen bedragen	950.000	950.000	950.000	950.000
	<u>950.000</u>	<u>950.000</u>	<u>950.000</u>	<u>950.000</u>
TOTALE PASSIVA	70.545.408	57.697.634	54.000.250	50.780.906

2. Geprognosticeerd EMU-saldo

In EU-verband is bepaald dat het EMU-tekort (Europese Monetaire Unie), van een land maximaal 3% van het bruto binnenlands product mag bedragen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen dat het EMU-saldo het saldo van de gehele overheid is: Rijk, sociale fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen, zoals de lokale overheid. Gemeenten zijn daarom mede verantwoordelijk voor het Nederlandse EMU-saldo.

Het EMU-saldo wijkt nogal af van het begrip begrotingssaldo waar lokale overheden mee werken. Een belangrijk verschil is dat het begrotingssaldo van de lokale overheden betrekking heeft op de baten en lasten van de exploitatierekening, terwijl het EMU-saldo ook kapitaaltransacties in de beschouwing meeneemt (zoals investeringen, aan- en verkopen grond). Daarnaast verschilt de behandeling van onder meer interen op reserves, onttrekken van voorzieningen en de opbrengsten uit de verkoop van deelnemingen (bijvoorbeeld aandelen in energiebedrijven). Het is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting een overzicht opnemen wat hun EMU-saldo is.

In onderstaand overzicht wordt het berekend EMU-saldo ten behoeve van de EMU-enquête gepresenteerd:

Omschrijving	2021	2022	2023
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	7.206	2.249	-732
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	4.562	8.805	-728
3. Mutatie voorzieningen	386	-476	-380
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-10.347	-179	-
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa		-	-
Berekend EMU-saldo	13.377	-6.854	-384

In onderstaand overzicht wordt het geprognosticeerde EMU-saldo 2022-2025 gepresenteerd:

				2021	2022	2023	2024	2025
EMU-SALDO				13.377	-6.854	-384	3.352	1.605
EMU-SALDO referentiewaarde				-1.467	-1.467	-1.467	-1.467	-1.467
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				14.844	-5.387	1.083	4.819	3.072
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	6	0	-30	-30	-31
			Uitzettingen	-	-	-	-	-
		Vlottende activa	Uitzettingen	19	14.299	-12.004	-1.429	-1.063
		Liquide middelen	-101	100	-	-	-	
		Overlopende activa	849	-3.046	-86	-86	-	
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-7.343	14.558	-8.986	-4.148	-2.700
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-3.155	3.500	-2.750	-750	-
Overlopende passiva			-2.107	150	-	-	-	
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				-	-	-	-	-

Toelichting

De gemeente Waterland geeft in 2022 via reële transacties meer geld uit dan dat er binnen komt. De gemeente zal schulden moeten maken, leningen moeten aantrekken, of het gespaarde geld moeten aanspreken. Daarmee draagt de gemeente negatief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

3. Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves

Hieronder wordt een overzicht van de stand en het gespecificeerde verloop van de reserves voor de jaren 2022-2025 gepresenteerd:

Reserves	Stand 1-1-2022	Verwacht saldo 2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Vermindering t.b.v. afschrijvingen 2022	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2023	Stand 31-12-2024	Stand 31-12-2025
Algemene reserve	7.265.531	416.580-	1.500.000	721.356	-	7.627.595	8.313.675	10.443.486	10.466.285
Afschrijving Gouwzeeschool	784.703	-	-	-	25.363	759.340	733.977	708.614	683.251
Afschrijving brandweerkazernes	657.178	-	-	-	24.340	632.838	608.498	584.158	559.818
Onderhoud Hemmeland	759.582	-	-	58.823	-	700.759	641.936	583.113	524.290
Afschrijving fundering kerktorens	800.978	-	-	-	42.211	758.767	716.556	674.345	632.134
Afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	247.565	-	-	-	200.603	46.962	2.970.961	2.770.358	2.569.755
Afschrijving geluidsinstallatie	38.800	-	-	-	9.700	29.100	19.400	9.700	-
COVID-19	1.986.933	-	-	-	-	1.986.933	1.986.933	1.986.933	1.986.933
Galgeriet	7.400.000	-	3.000.000	1.500.000	-	8.900.000	4.275.398	4.275.398	4.275.398
Afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering	-	-	241.000	-	48.200	192.800	144.600	96.400	48.200
Afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal	-	-	-	-	-	-	600.000	450.000	300.000
Saldo exploitatie	416.580-	-	138.545	416.580	-	138.545	29.811	22.799	120.833
	19.524.691	416.580-	4.879.545	2.696.759	350.417	21.773.640	21.041.746	22.605.305	22.166.898

Algemene reserve

Het saldo van de incidentele baten en lasten wordt aan de reserve toegevoegd respectievelijk onttrokken. Het begrotingssaldo na bestemming wordt ook aan de algemene reserve toegevoegd.

Reserve afschrijving Gouwzeeschool

De afschrijvingslasten worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve afschrijving brandweerkazernes

De afschrijvingslasten worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve onderhoud Hemmeland

Jaarlijks vindt er uit de reserve een onttrekking plaats ten hoogte van de gecalculeerde jaarlijkse onderhoudskosten van het Hemmeland.

Reserve afschrijving fundering kerktorens

In december 2017 is er een reserve gevormd voor de toekomstige kapitaallasten (afschrijvingsgedeelte) van de fundering kerktorens.

Reserve nieuwbouw gemeentewerf

In december 2018 is er een reserve gevormd voor de eerste jaren van de kapitaallasten (afschrijvingsgedeelte) van de nieuwe gemeentewerf. Deze reserve zal worden aangevuld uit de opbrengsten van de verkoop van gronden in het gebied Galgeriet.

Reserve afschrijving geluidsinstallaties

In juli 2019 is een reserve gevormd voor de afschrijvingslasten van de aanschaf van de geluidsinstallatie in de raadzaal.

Reserve Galgeriet

In november 2019 is een reserve gevormd om toekomstige tegenvallers binnen het project Galgeriet te kunnen dekken vanuit de inkomsten.

Reserve COVID-19

Vanuit de algemene reserve is een COVID-19 reserve gevormd om de extra lasten en verminderde inkomsten op te kunnen vangen indien deze optreden.

Reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering

In juni 2021 is een reserve gevormd voor de afschrijvingslasten van de voorbereiding voor de nieuwbouw van De Verwondering.

Reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal

In juni 2021 is een reserve gevormd voor de afschrijvingslasten van de voorbereiding voor de nieuwe sporthal.

Saldo exploitatie

Betreft het verwachte exploitatiesaldo in het betreffende jaar.

4. Stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen

Hieronder wordt de stand van zaken met betrekking tot de voorzieningen gepresenteerd:

Voorzieningen	Stand 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2023	Stand 31-12-2024	Stand 31-12-2025
Riolering	5.363.396	-	140.062	5.223.334	5.083.375	4.943.521	4.803.773
Onderhoud gebouwen	1.267.712	400.842	253.130	1.415.424	1.546.793	1.678.162	1.809.531
Onderhoud civiele kunstwerken	58.715	281.000	289.918	49.797	38.850	25.854	10.788
Onderhoud oevers	492.200	130.000	250.218	371.982	248.136	124.074	15
Afvalstoffen	194.087	89.641	-	283.728	278.599	356.889	417.373
Stroomkasten	72.600	15.000	7.000	80.600	84.600	28.600	36.600
Wachtgeldverplichtingen B&W	255.832	62.472	125.450	192.854	149.643	155.242	198.530
Pensioenverplichtingen B&W	1.347.532	6.000	87.370	1.266.162	1.184.066	1.101.970	1.019.874
Waterbank	38.717	-	-	38.717	38.717	38.717	38.717
Onderhoud wegen	3.675	744.598	735.294	12.979	7.097	3.614	131
Groot onderhoud sportvelden	798.593	139.155	474.982	462.766	347.501	174.693	209.658
Openbare verlichting	79.781	117.693	112.326	85.148	83.234	83.608	76.517
Baggeren binnenhaven Monnickendam	62.500	12.500	-	75.000	87.500	100.000	112.500
Totaal	10.035.341	1.998.901	2.475.750	9.558.492	9.178.112	8.814.945	8.734.008

Riolering

Doel van de voorziening is het beschikken over voldoende vermogen ter dekking van de jaarlijkse fluctuerende exploitatielasten van de riolering.

Onderhoud gebouwen

Voorziening ingesteld voor het dekken van de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen die nodig worden geacht voor de bedrijfsvoering.

Onderhoud civiele kunstwerken

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten voor het onderhoud van de kunstwerken.

Onderhoud oevers

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten voor het onderhoud van de kades en beschoeiingen.

Stroomkasten

Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten voor het onderhoud van de stroomkasten in de openbare ruimte.

Wachtgeldverplichtingen college

Voorziening ter dekking van de wachtgeldverplichtingen voor burgemeester en wethouders.

Pensioenverplichtingen wethouders

Voorziening ter dekking van de pensioenverplichtingen voor wethouders.

Waterbank

Deze voorziening is getroffen voor toekomstige natuurcompensatie.

Onderhoud wegen

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het onderhoud aan de wegen.

Groot onderhoud sportvelden

Deze voorziening is voor renovatie van de sportvelden. Met de aanleg van de kunstgrasvelden is de jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening aangepast.

Onderhoud openbare verlichting

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het onderhoud aan de openbare verlichting.

Baggeren haven Monnickendam

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het periodiek baggeren van de haven Monnickendam.

5. Financiering

Met betrekking tot de financiering verwijzen wij u naar paragraaf D Financiering op pagina 60-62.

6. Investeringsen

Een overzicht van de afgesloten, lopende en nieuwe investeringen 2022-2025:

Omschrijving afgesloten kredieten	Jaar	start afschr	afschr termijn*	Soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2022	Afschr. 2022	Aflossing 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toegereken- de rente 0,05% 2022	Kapitaal- lasten 2022	Kapitaal- lasten 2023	Kapitaal- lasten 2024	Kapitaal- lasten 2025
Programma 1. Ruimtelijk domein					-	3.682.223	75.452	-	3.606.770	1.841	77.294	77.256	77.218	77.181
Kazerne Broek in Waterland			40	ecn	-	656.827	24.327	-	632.500	328	24.655	24.643	24.631	24.619
Kazerne Ipendam			40	ecn	-	292.823	11.262	-	281.561	146	11.409	11.403	11.398	11.392
Kazerne Monnickendam			40	ecn	-	538.791	20.723	-	518.069	269	20.992	20.982	20.971	20.961
Grond Ipendam/Watergang			-	ecn	-	51.195	-	-	51.195	26	26	26	26	26
Gronden Zwoude/Broek in Waterland			-	ecn	-	37.795	-	-	37.795	19	19	19	19	19
Gronden Marken			-	ecn	-	328.217	-	-	328.217	164	164	164	164	164
Grond vm Armvoogden Ipendam			-	ecn	-	22.934	-	-	22.934	12	12	12	12	12
Aankoop grond Molenpad			-	ecn	-	52.170	-	-	52.170	26	26	26	26	26
Weilanden Monnickendam			-	ecn	-	320.249	-	-	320.249	160	160	160	160	160
Aankoop grond Katwoude I			-	ecn	-	147.803	-	-	147.803	74	74	74	74	74
Aankoop grond Katwoude II			-	ecn	-	206.866	-	-	206.866	103	103	103	103	103
Aankoop grond Katwoude III			-	ecn	-	269.250	-	-	269.250	135	135	135	135	135
Toiletvoorziening parkeerterrein Marken			40	ecn	-	233.686	6.322	-	227.365	117	6.438	6.435	6.432	6.429
Grond brandweerkazerne Ipendam			-	ecn	-	33.068	-	-	33.068	17	17	17	17	17
Nieuwbouw gemeentewerf, terrein			40	ecn	-	490.548	12.819	-	477.729	245	13.064	13.058	13.051	13.045
Programma 2. Openbaar domein					-	10.516.411	454.347	-	10.062.064	5.258	459.605	459.379	455.127	404.565
Openbare ruimte Gouwzeeschool			15	mn	-	107.864	17.854	-	90.010	54	17.908	17.899	17.890	17.881
Verkeerscirculatieplan VCP			25	mn	-	68.950	3.969	-	64.980	34	4.004	4.002	4.000	3.998
Parkeer-/verkeersmaatregelen Marken			15	mn	-	323.963	52.863	-	271.100	162	53.025	52.998	52.972	52.946
Aankoop grond loswal			-	mn	-	19.060	-	-	19.060	9	9	9	9	9
Inrichting loswal			15	mn	-	13.358	1.899	-	11.459	7	1.906	1.905	1.904	1.903
Renovatie Damsluis			25	mn	-	105.965	5.868	-	100.097	53	5.922	5.919	5.916	5.913
Bouw/inrichtingskst sportzaal Marijkestraat			40	ecn	-	13.594	1.699	-	11.895	7	1.706	1.705	1.704	1.703
Bouw/inrichtingskst sportzaal Nieuwland			40	ecn	-	34.997	3.182	-	31.815	18	3.199	3.197	3.196	3.194
Bouw/inrichtingskst sportzaal Buurterstraat			40	ecn	-	28.663	2.866	-	25.796	14	2.881	2.879	2.878	2.876
Aankoop grond tbv trainingsveld			-	ecn	-	9.486	-	-	9.486	5	5	5	5	5
Aanleg kunstgras voetbalvelden			30	ecn	-	462.139	21.985	-	440.155	231	22.216	22.205	22.194	22.183
Toplaag kunstgrasvoetbalvelden			12	ecn	-	145.246	48.415	-	96.831	73	48.488	48.463	48.439	0
Veldmeubilair kunstgrasvoetbalvelden			20	ecn	-	65.728	5.975	-	59.752	33	6.008	6.005	6.002	5.999
Grond Bibliotheek			-	erfp	-	26.093	-	-	26.093	13	13	13	13	13
Bibliotheek,overname			15	ecn	-	164.637	23.520	-	141.117	82	23.602	23.590	23.578	23.567
Aankoop recreatiegebied Hemmeland			-	ecn	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Vervanging speeltoestellen			12	mn	-	13.815	5.946	-	7.868	7	5.953	5.950	1.923	-
Vervanging speeltoestellen			12	mn	-	42.532	6.667	-	35.865	21	6.688	6.685	6.681	6.678
GRP,Binnenring			40	ecn	-	1.075.991	29.081	-	1.046.910	538	29.619	29.604	29.590	29.575
Investeringsen ingevolge GRP			40	ecn	-	288.993	7.811	-	281.182	144	7.955	7.951	7.947	7.943
Investeringsen ingevolge GRP			40	ecn	-	172.919	7.860	-	165.059	86	7.946	7.943	7.939	7.935

Omschrijving afgesloten kredieten	Jaar	start afshr	afschr ter-mijn*	Soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2022	Afschr. 2022	Aflossing 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toegereken- de rente 0,05% 2022	Kapitaal- lasten 2022	Kapitaal- lasten 2023	Kapitaal- lasten 2024	Kapitaal- lasten 2025
Riolering Galgeriet			40	ecn	-	352.664	9.281	-	343.383	176	9.457	9.452	9.448	9.443
Riolering Ringshemmen			40	ecn	-	539.298	12.840	-	526.457	270	13.110	13.104	13.097	13.091
GRP, Herm.Reyntjeslaan			40	ecn	-	132.899	3.241	-	129.658	66	3.308	3.306	3.305	3.303
GRP, Burg.Versteegstraat			40	ecn	-	59.061	1.406	-	57.655	30	1.436	1.435	1.434	1.434
Drainage Ringshemmen, 1			40	ecn	-	153.773	3.343	-	150.431	77	3.420	3.418	3.416	3.415
GRP Monnickendam			40	ecn	-	71.817	1.596	-	70.221	36	1.632	1.631	1.630	1.629
GRP buitengebied Kanaaldijk			40	ecn	-	103.796	2.256	-	101.540	52	2.308	2.307	2.306	2.305
GRP vervanging buitengebied			40	ecn	-	351.163	7.981	-	343.182	176	8.157	8.153	8.149	8.145
GRP 2007, verbetering Monnickendam			60	ecn	-	326.666	6.667	-	319.999	163	6.830	6.827	6.823	6.820
GRP 2009, vervanging gemalen			60	ecn	-	26.218	538	-	25.679	13	552	551	551	551
Ringshemmen, fase 2			60	ecn	-	453.954	9.869	-	444.086	227	10.095	10.091	10.086	10.081
Drainage Ringshemmen, 2			60	ecn	-	193.166	4.199	-	188.966	97	4.296	4.294	4.292	4.290
Ringshemmen, fase 3			60	ecn	-	414.453	8.818	-	405.634	207	9.025	9.021	9.017	9.012
GRP Marken			40	ecn	-	602.260	13.384	-	588.877	301	13.685	13.678	13.671	13.665
GRP buitengebied IBA's			40	ecn	-	152.583	10.899	-	141.685	76	10.975	10.970	10.964	10.959
GRP 2007, verbetering Broek in Waterland			40	ecn	-	68.158	1.482	-	66.677	34	1.516	1.515	1.514	1.514
GRP 2007, vervanging riool buitengebied			60	ecn	-	431.823	8.697	-	423.126	216	8.913	8.909	8.904	8.900
GRP 2007, verbetering buitengebied			60	ecn	-	307.935	6.126	-	301.809	154	6.280	6.277	6.274	6.270
GRP 2007, vervanging gemalen			40	ecn	-	140.518	3.055	-	137.463	70	3.125	3.123	3.122	3.120
GRP, vrijvervalriolen 2012			60	ecn	-	135.053	2.648	-	132.404	68	2.716	2.714	2.713	2.712
GRP vervanging gemalen			60	ecn	-	41.860	842	-	41.018	21	863	863	862	862
GRP, gemalen, 2012			15	ecn	-	11.200	1.867	-	9.333	6	1.872	1.871	1.870	1.869
GRP 2008, verbetering IJpendam			60	ecn	-	335.810	7.300	-	328.510	168	7.468	7.464	7.461	7.457
GRP 2007, verbetering Katwoude			60	ecn	-	859.738	17.420	-	842.318	430	17.850	17.841	17.832	17.824
GRP 2008, vervanging transportriool			60	ecn	-	267.153	5.227	-	261.926	134	5.360	5.358	5.355	5.352
GRP, drukriolering 2012			15	ecn	-	36.957	5.477	-	31.481	18	5.495	5.492	5.490	5.487
GRP, vrijvervalriolen 2013			60	ecn	-	101.227	1.947	-	99.281	51	1.997	1.996	1.995	1.994
Riolering Doelenerf Monnickendam			60	ecn	-	94.037	1.650	-	92.388	47	1.697	1.696	1.695	1.694
Riolering Merelstraat IJpendam			60	ecn	-	51.459	903	-	50.556	26	928	928	928	927
Riolering Nwe Zijdsburgwal Monnickendam			60	ecn	-	72.918	1.279	-	71.639	36	1.316	1.315	1.314	1.314
Riolering Graaf Willemlaan			60	ecn	-	59.310	1.041	-	58.269	30	1.070	1.070	1.069	1.069
HWA Kievitstraat-Zonnweg IJpendam			60	ecn	-	96.667	1.667	-	95.000	48	1.715	1.714	1.713	1.713
mini containers 2017			10	ecn	-	91.786	15.298	-	76.489	46	15.344	15.336	15.328	15.321
Ondergrondse containers 't Spil			10	ecn	-	34.328	4.904	-	29.424	17	4.921	4.919	4.916	4.914
Nieuwbouw gemeentewerf, vorkheftruck	2019			ecn	-	21.733	2.717	-	19.016	11	2.727	2.726	2.725	2.723
Ondergrondse wijkcontainers 2017	2017			ecn	-	138.980	19.026	-	119.954	69	19.095	19.086	19.076	19.067
Programma 3. Sociaal domein					-	6.544.301	392.123	-	6.152.179	3.272	395.395	381.220	369.010	368.827
Bouw/inrichtingskosten de Fuut				ecn	-	154.564	12.880	-	141.684	77	12.958	12.951	12.945	12.938
Gebruiksvoorzieningen				ecn	-	9.363	1.338	-	8.025	5	1.342	1.341	1.341	1.340
Bouw/inrichtingskosten de Havenridders				ecn	-	138.103	10.623	-	127.480	69	10.692	10.687	10.682	10.676
Gebruiksvoorzieningen de Havenridders				ecn	-	6.091	870	-	5.221	3	873	873	872	872
Bouw/inrichtingskosten de Overhaal				ecn	-	183.378	9.169	-	174.209	92	9.261	9.256	9.251	9.247
Gebruiksvoorzieningen de Overhaal				ecn	-	2.982	426	-	2.556	1	428	427	427	427

Omschrijving lopende kredieten	start afschr	afschr ter-mijn	Soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2022	Waardever- meerd. & waardever- mind. 2022	Afschr. 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toegereken- de rente 0,05% 2022	Kapitaal- lasten 2022	Kapitaal- lasten 2023	Kapitaal- lasten 2024	Kapitaal- lasten 2025
Programma 1. Ruimtelijk domein				121.550	55.000	66.550	5.500	116.050	27	5.527	12.213	12.207	12.201
Duurzaamheid douche-toiletgebouw Marken	2022	10	ecn	55.000	55.000	-	5.500	49.500	27	5.527	5.525	5.522	5.519
Duurzaamheid brandw.kazerne Monnickendam	2023	10	ecn	66.550	-	66.550	-	66.550	-	-	6.688	6.685	6.682
Programma 2. Openbaar domein				13.980.876	2.509.771	11.034.673	253.259	13.291.185	1.255	254.514	467.372	654.148	579.743
Duurzaamheid gymzaal Marken		10	ecn	106.336	106.336	-	10.634	95.702	53	10.687	10.681	10.676	10.671
Fundering Grote Kerk Monnickendam		20	ecn	661.067	660.005	-	33.053	626.952	330	33.383	33.367	33.350	33.334
Fundering toren NH kerk Broek in Waterland		20	ecn	183.150	182.292	-	9.157	173.135	91	9.249	9.244	9.239	9.235
Aanschaf materieel Groendienst	2018	5	ecn	758.500	377.481	-	151.700	225.781	189	151.889	151.813	74.118	-
Voorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	2023	5	imm	750.000	750.000	-	-	750.000	375	375	150.375	150.300	150.225
Bouw sporthal Marijkeveld	2024	40	ecn	10.585.000	-	10.585.000	-	10.585.000	-	-	5.292	269.917	269.785
Ondergrondse wijkcontainers 2018		10	ecn	192.500	153.379	-	19.250	134.129	77	19.327	19.317	19.307	19.298
Ondergrondse containers Marken 2020		10	ecn	159.000	144.627	-	15.900	128.727	72	15.972	15.964	15.956	15.948
Ondergrondse containers Haringburgwal		10	ecn	32.000	32.000	-	3.200	28.800	16	3.216	3.214	3.213	3.211
Aanschaf minicontainers 2021	2022	10	ecn	68.650	68.650	-	6.865	61.785	34	6.899	6.896	6.892	6.889
Ondergrondse restafval containers 2021	2022	10	ecn	35.000	35.000	-	3.500	31.500	18	3.518	3.516	3.514	3.512
Voorbereiding bouw Milieustraat	2023	5	ecn	125.000	-	125.000	-	125.000	-	-	25.062	25.050	25.038
Aanschaf minicontainers 2022	2023	10	ecn	71.273	-	71.273	-	71.273	-	-	7.163	7.159	7.156
Ondergrondse restafval containers 2022	2023	10	ecn	35.700	-	35.700	-	35.700	-	-	3.588	3.586	3.584
Ondergrondse restafval containers Marken	2023	10	ecn	217.700	-	217.700	-	217.700	-	-	21.879	21.868	21.857
Programma 3. Sociaal domein				8.478.896	8.140.076	-	193.597	7.946.479	4.070	197.667	250.471	250.347	250.224
Bouw brede school Broek in Waterland 2020	2022	40	ecn	5.968.896	5.967.515	-	149.222	5.818.292	2.984	152.206	152.132	152.057	151.982
Verkoop deel peuterspeelzaal			ecn	153.000	153.000	-	3.825	149.175	77	3.902	3.900	3.898	3.896
Voorbereiding Nieuwbouw De Verwondering	2021	5	ecn	241.000	209.561	-	48.200	161.361	105	48.305	48.281	48.257	48.233
Nieuwbouw De Verwondering	2023	40	ecn	2.116.000	2.116.000	-	-	2.116.000	1.058	1.058	53.958	53.931	53.905
Programma 6. Overhead				846.899	725.449	60.000	224.982	560.467	363	225.345	131.698	131.632	131.566
Aanschaf pickup-truck		5	ecn	57.000	57.000	-	11.400	45.600	29	11.429	11.423	11.417	11.411
ICT ontwikkeling 2021	2022	5	ecn	60.000	60.000	-	12.000	48.000	30	12.030	12.024	12.018	12.012
Invoeren breed zaakgericht werken 2020	2021	5	ecn	121.071	105.565	-	105.565	-	53	105.617	-	-	-
Invoeren breed zaakgericht werken 2021	2022	5	ecn	85.351	85.351	-	17.070	68.281	43	17.113	17.104	17.096	17.087
Opzetten IV organisatie	2020	5	ecn	90.289	75.634	-	18.058	57.577	38	18.096	18.087	18.078	18.068
Toekomstige ontwikkelingen DIGIW 2019	2020	5	ecn	31.054	25.088	-	6.211	18.877	13	6.223	6.220	6.217	6.214
Toekomstige ontwikkelingen DIGIW 2020	2021	5	ecn	31.054	31.054	-	6.211	24.843	15	6.226	6.223	6.220	6.217
Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan		10	ecn	137.480	135.770	-	13.748	122.021	68	13.816	13.809	13.802	13.795
Projectmanagement ondersteuning 2020	2021	5	ecn	59.400	48.563	-	11.880	36.683	24	11.904	11.898	11.892	11.886
Projectmanagement ondersteuning 2021	2022	5	ecn	34.200	34.200	-	6.840	27.360	17	6.857	6.854	6.850	6.847
Serverapparatuur	2021	5	ecn	80.000	67.225	-	16.000	51.225	34	16.034	16.026	16.018	16.010
ICT ontwikkeling 2022	2023	5	ecn	60.000	-	60.000	-	60.000	-	-	12.030	12.024	12.018
Totaal van de lopende kredieten				23.428.221	11.430.297	11.161.223	677.339	21.914.181	5.715	683.054	861.753	1.048.335	973.734

Omschrijving nieuwe kredieten	start afschr	afschr ter-mijn	Soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2022	Waardever-meerd. & waardever-mind. 2022	Afschr. 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toegereken-de rente 0,05% 2022	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025
Programma 1. Ruimtelijk domein				66.550	-	-	-	-	-	-	-	6.688	6.685
Duurzaamheid brandweerkazerne Ipendam	2024	10	ecn	66.550	-	-	-	-	-	-	-	6.688	6.685
Programma 2. Openbaar domein				1.490.603	-	-	-	-	-	-	-	51.177	65.564
Installaties Milieustraat	2024	15	ecn	29.000	-	-	-	-	-	-	-	1.948	1.947
Bouwkosten Milieustraat	2024	40	ecn	1.110.000	-	-	-	-	-	-	-	28.305	28.291
Aanschaf opslag containers	2024	10	ecn	100.000	-	-	-	-	-	-	-	10.050	10.045
Aanschaf minicontainers 2023	2024	10	ecn	71.788	-	-	-	-	-	-	-	7.215	7.211
Aanschaf minicontainers 2024	2025	10	ecn	76.248	-	-	-	-	-	-	-	-	7.663
Ondergrondse restafval containers 2023	2024	10	ecn	36.414	-	-	-	-	-	-	-	3.660	3.658
Ondergrondse restafval containers 2024	2025	10	ecn	37.142	-	-	-	-	-	-	-	-	3.733
Ondergrondse wijkcontainers	2025	10	ecn	30.011	-	-	-	-	-	-	-	-	3.016
Programma 6. Overhead				120.000	-	-	-	-	-	-	-	12.030	24.054
ICT ontwikkeling 2023	2024	5	ecn	60.000	-	-	-	-	-	-	-	12.030	12.024
ICT ontwikkeling 2024	2025	5	ecn	60.000	-	-	-	-	-	-	-	-	12.030
Totaal van de nieuwe kredieten				1.677.153	-	-	-	-	-	-	-	69.895	96.303

7. Verplichtingen jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenoemde 'jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume'. Hieronder wordt verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Voor deze kosten mag geen voorziening worden getroffen. Verplichtingen van ongelijk volume dienen ineens in de vorm van een voorziening te worden gedekt. De gemeente Waterland heeft niet te maken met jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.

III. Bijlagen

1. Uitvoeringsinformatie 2022-2025

Hieronder wordt de uitvoeringsinformatie van de begroting 2022 en de meerjarenraming voor de drie daarop volgende jaren gepresenteerd.

Programmaonderdeel		Taakvelden		Begroting 2022			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
1.	Ruimtelijk domein			4.239.155	4.260.480	21.325	2.983.657-	773.358-	3.144.317-
1.01	Veiligheid			2.378.060	22.714	2.355.346-	2.362.007-	2.368.664-	2.368.630-
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.789.211	-	1.789.211-	1.795.872-	1.802.529-	1.802.495-
		1.2	Openbare orde en veiligheid	588.849	22.714	566.135-	566.135-	566.135-	566.135-
1.02	Economie en toerisme			254.717	320.209	65.492	67.171	73.152	197.841-
		3.1	Economische ontwikkeling	29.878	-	29.878-	29.878-	29.878-	29.878-
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	423	295.411	294.988	294.988	300.963	29.963
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	27.102	21.716	5.386-	5.386-	5.386-	5.386-
		3.41	Economische promotie algemeen	197.314	3.082	194.232-	192.553-	192.547-	192.540-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen			1.606.378	3.917.557	2.311.179	688.821-	1.522.154	577.846-
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	214.549	3.244.147	3.029.598	29.598	2.129.598	29.598
		8.1	Ruimtelijke ordening	603.542	50.000	553.542-	553.542-	553.542-	553.542-
		8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-	-	-	-
		8.3	Wonen en bouwen	788.287	623.410	164.877-	164.877-	53.902-	53.902-
2.	Openbaar domein			9.683.722	4.303.218	5.380.504-	5.534.386-	5.683.311-	5.518.376-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat			3.368.544	428.909	2.939.635-	2.939.548-	2.922.368-	2.904.494-
		2.1	Verkeer en vervoer	2.871.137	82.394	2.788.743-	2.788.660-	2.771.484-	2.753.614-
		2.2	Parkeren	64.157	13.967	50.190-	50.189-	50.188-	50.187-
		2.3	Recreatieve havens	117.921	120.440	2.519	2.519	2.519	2.519
		2.4	Economische havens en waterwegen	189.959	4.261	185.698-	185.695-	185.692-	185.689-
		2.5	Openbaar vervoer	10.306	-	10.306-	10.306-	10.306-	10.306-
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	115.064	207.847	92.783	92.783	92.783	92.783

Programmaonderdeel		Taakvelden		Begroting 2022			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
2.02	Sport, cultuur en recreatie			3.106.702	390.731	2.715.971-	2.868.202-	3.036.779-	2.896.806-
		5.1	Sportbeleid en activering	222.008	10.000	212.008-	211.818-	211.818-	211.818-
		5.2	Sportaccomodaties	1.000.079	270.813	729.266-	881.690-	1.146.343-	1.097.826-
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	155.414	-	155.414-	155.414-	155.414-	155.414-
		5.4	Musea	14.936	-	14.936-	14.936-	14.936-	14.936-
		5.5	Cultureel erfgoed	185.956	11.186	174.770-	174.749-	174.728-	174.706-
		5.6	Media	244.426	40.887	203.539-	203.527-	203.513-	203.500-
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.283.883	57.845	1.226.038-	1.226.068-	1.130.027-	1.038.606-
2.03	Milieu			3.208.476	3.483.578	275.102	273.364	275.836	282.924
		7.2	Riolering	1.037.964	1.397.976	360.012	360.025	364.595	369.351
		7.3	Afval	1.777.623	2.085.602	307.979	310.847	313.469	319.246
		7.4	Milieubeheer	392.889	-	392.889-	397.508-	402.228-	405.673-
3.	Sociaal domein			15.938.751	3.600.557	12.338.194-	12.333.616-	12.144.806-	12.154.089-
3.01	Onderwijs			1.378.476	117.844	1.260.632-	1.367.349-	1.285.002-	1.284.726-
		4.1	Openbaar basisonderwijs	13.854	-	13.854-	13.854-	13.854-	13.854-
		4.2	Onderwijshuisvesting	859.612	74.161	785.451-	892.168-	809.821-	809.545-
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	505.010	43.683	461.327-	461.327-	461.327-	461.327-
3.02	Sociale voorzieningen			13.789.154	3.482.713	10.306.441-	10.188.863-	10.074.879-	10.074.823-
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.127.414	196.940	930.474-	916.427-	904.343-	904.287-
		6.2	Wijkteams	559.764	-	559.764-	559.764-	559.764-	559.764-
		6.3	Inkomensregelingen	3.759.556	2.932.717	826.839-	826.839-	826.839-	826.839-
		6.4	Begeleide participatie	1.124.871	273.056	851.815-	851.815-	851.815-	851.815-
		6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	751.671	29.900	721.771-	721.771-	721.771-	721.771-
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.812.395	50.100	2.762.295-	2.762.295-	2.762.295-	2.762.295-
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.267.137	-	3.267.137-	3.163.606-	3.061.706-	3.061.706-
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	386.346	-	386.346-	386.346-	386.346-	386.346-		
3.03	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	771.121	-	771.121-	777.404-	784.925-	794.540-

Programmaonderdeel		Taakvelden		Begroting 2022			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
4.	Bestuur			1.726.354	216.481	1.509.873-	1.509.869-	1.509.864-	1.509.860-
4.01	Bestuur	0.1	Bestuur	1.726.354	216.481	1.509.873-	1.509.869-	1.509.864-	1.509.860-
		0.2	Burgerzaken	1.235.180	-	1.235.180-	1.235.176-	1.235.171-	1.235.167-
				491.174	216.481	274.693-	274.693-	274.693-	274.693-
5.	Algemene dekkingsmiddelen			245.048	29.421.016	29.175.968	28.893.216	28.800.761	28.905.050
5.01	Dividend	0.51	Treasury/dividend	226	140.000	139.774	139.774	139.774	139.774
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is			240.777	5.261.490	5.020.713	5.020.713	5.020.713	5.020.713
		0.61	OZB woningen	178.395	3.170.955	2.992.560	2.992.560	2.992.560	2.992.560
		0.62	OZB niet-woningen	39.061	805.397	766.336	766.336	766.336	766.336
		0.63	Parkeerbelasting	2.070	418.953	416.883	416.883	416.883	416.883
		0.64	Belastingen overig	14.798	107.473	92.675	92.675	92.675	92.675
		3.42	Economische promotie forensenbelasting	2.651	36.266	33.615	33.615	33.615	33.615
		3.43	Economische promotie toeristenbelasting	3.802	722.446	718.644	718.644	718.644	718.644
5.03	Algemene uitkering	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	24.014.297	24.014.297	23.710.143	23.612.757	23.718.486
5.04	Saldo van financieringsfunctie	0.52	Treasury/financiering	29.679	5.229	24.450-	6.650-	502-	-
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	25.634-	-	25.634	29.236	28.019	26.077
6.	Overhead			7.681.531	11.758	7.669.773-	7.213.582-	7.075.863-	6.966.815-
6.01	Overhead	0.4	Overhead	7.681.531	11.758	7.669.773-	7.213.582-	7.075.863-	6.966.815-
7.	Vennootschapsbelasting			-	-	-	-	-	-
7.01	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-

Programmaonderdeel		Taakvelden		Begroting 2022			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
8.	Onvoorzien			50.000	-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
8.01	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten	50.000	-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
	Totaal saldo van baten en lasten			39.564.561	41.813.510	2.248.949	731.894-	1.563.559	438.407-
9.	Reserves			4.500.000	2.389.596	2.110.404-	761.705	1.540.760-	559.240
	Reserves			4.500.000	2.389.596	2.110.404-	761.705	1.540.760-	559.240
0.101	Mutaties algemene reserve	0.101	Mutaties algemene reserve	1.500.000	480.356	1.019.644-	1.297.535-	2.100.000-	-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	49.703	49.703	49.703	49.703	49.703
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	58.823	58.823	58.823	58.823	58.823
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	42.211	42.211	42.211	42.211	42.211
0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	-	200.603	200.603	2.923.999-	200.603	200.603
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	9.700	9.700	9.700	9.700	9.700
0.110	Mutaties reserve Galgeriet	0.110	Mutaties reserve Galgeriet	3.000.000	1.500.000	1.500.000-	4.624.602	-	-
0.111	Mutaties reserve Covid 19	0.111	Mutaties reserve Covid 19	-	-	-	-	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	48.200	48.200	48.200	48.200	48.200
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	-	-	150.000	150.000	150.000
	Geraamd resultaat			44.064.561	44.203.106	138.545	29.811	22.799	120.833

2. Overzicht van baten en lasten per taakveld

Hieronder wordt een overzicht van de baten en lasten per taakveld gepresenteerd ten behoeve de regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

Taakvelden		Begroting 2022			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
0.	Bestuur en ondersteuning						
0.1	Bestuur	1.235.180	-	1.235.180-	1.235.176-	1.235.171-	1.235.167-
0.2	Burgerzaken	491.174	216.481	274.693-	274.693-	274.693-	274.693-
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	214.549	3.244.147	3.029.598	29.598	2.129.598	29.598
0.4	Overhead	7.681.531	11.758	7.669.773-	7.213.582-	7.075.863-	6.966.815-
0.5	Treasury	4.271	145.229	140.958	162.360	167.291	165.851
0.61	OZB woningen	178.395	3.170.955	2.992.560	2.992.560	2.992.560	2.992.560
0.62	OZB niet-woningen	39.061	805.397	766.336	766.336	766.336	766.336
0.63	Parkeerbelasting	2.070	418.953	416.883	416.883	416.883	416.883
0.64	Belastingen overig	14.798	107.473	92.675	92.675	92.675	92.675
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	24.014.297	24.014.297	23.710.143	23.612.757	23.718.486
0.8	Overige baten en lasten	50.000	-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
0.9	Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserve	4.500.000	2.389.596	2.110.404-	761.705	1.540.760-	559.240
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	151.045	-	151.045-	42.311-	35.299-	133.333-
1.	Veiligheid						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.789.211	-	1.789.211-	1.795.872-	1.802.529-	1.802.495-
1.2	Openbare orde en veiligheid	588.849	22.714	566.135-	566.135-	566.135-	566.135-
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1	Verkeer en vervoer	2.871.137	82.394	2.788.743-	2.788.660-	2.771.484-	2.753.614-
2.2	Parkeren	64.157	13.967	50.190-	50.189-	50.188-	50.187-
2.3	Recreatieve havens	117.921	120.440	2.519	2.519	2.519	2.519
2.4	Economische havens en waterwegen	189.959	4.261	185.698-	185.695-	185.692-	185.689-
2.5	Openbaar vervoer	10.306	-	10.306-	10.306-	10.306-	10.306-
3.	Economie						
3.1	Economische ontwikkeling	29.878	-	29.878-	29.878-	29.878-	29.878-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	423	295.411	294.988	294.988	300.963	29.963
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	27.102	21.716	5.386-	5.386-	5.386-	5.386-
3.4	Economische promotie	203.767	761.794	558.027	559.706	559.712	559.719

Taakvelden		Begroting 2022			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025
4.	Onderwijs						
4.1	Openbaar basisonderwijs	13.854	-	13.854-	13.854-	13.854-	13.854-
4.2	Onderwijshuisvesting	859.612	74.161	785.451-	892.168-	809.821-	809.545-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	505.010	43.683	461.327-	461.327-	461.327-	461.327-
5.	Sport, cultuur en recreatie						
5.1	Sportbeleid en activering	222.008	10.000	212.008-	211.818-	211.818-	211.818-
5.2	Sportaccomodaties	1.000.079	270.813	729.266-	881.690-	1.146.343-	1.097.826-
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	155.414	-	155.414-	155.414-	155.414-	155.414-
5.4	Musea	14.936	-	14.936-	14.936-	14.936-	14.936-
5.5	Cultureel erfgoed	185.956	11.186	174.770-	174.749-	174.728-	174.706-
5.6	Media	244.426	40.887	203.539-	203.527-	203.513-	203.500-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.283.883	57.845	1.226.038-	1.226.068-	1.130.027-	1.038.606-
6.	Sociaal domein						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.127.414	196.940	930.474-	916.427-	904.343-	904.287-
6.2	Wijkteams	559.764	-	559.764-	559.764-	559.764-	559.764-
6.3	Inkomensregelingen	3.759.556	2.932.717	826.839-	826.839-	826.839-	826.839-
6.4	Begeleide participatie	1.124.871	273.056	851.815-	851.815-	851.815-	851.815-
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	751.671	29.900	721.771-	721.771-	721.771-	721.771-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.812.395	50.100	2.762.295-	2.762.295-	2.762.295-	2.762.295-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.267.137	-	3.267.137-	3.163.606-	3.061.706-	3.061.706-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	386.346	-	386.346-	386.346-	386.346-	386.346-
7.	Volksgezondheid en milieu						
7.1	Volksgezondheid	771.121	-	771.121-	777.404-	784.925-	794.540-
7.2	Riolering	1.037.964	1.397.976	360.012	360.025	364.595	369.351
7.3	Afval	1.777.623	2.085.602	307.979	310.847	313.469	319.246
7.4	Milieubeheer	392.889	-	392.889-	397.508-	402.228-	405.673-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	115.064	207.847	92.783	92.783	92.783	92.783
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
8.1	Ruimtelijke ordening	603.542	50.000	553.542-	553.542-	553.542-	553.542-
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	788.287	623.410	164.877-	164.877-	53.902-	53.902-

3. Lijst met afkortingen

ASV	Algemene Subsidie Verordening
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BRP	Basisregistratie Personen
BV	Besloten Vennootschap
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPB	Centraal Plan Bureau
CV	Commanditaire Vennootschap
EMU	Economische en Monetaire Unie
FIDO	Financiering decentrale overheden
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
MEE	ondersteunt mensen met een beperking
m.b.t.	met betrekking tot
MRA	Metropoolregio Amsterdam
NV	Naamloze Vennootschap
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PGB	Persoons Gebonden Budget
PMD	Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drinkpakken
RES	Regionale Energie Strategie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RODIN	Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer
RZB	Roerende Zaakbelasting
SIO	Strategisch Informatie Overleg
SiSa	Single information, Single audit
SMD	Stichting Maatschappelijke Dienstverlening
SOAM	Stichting Opleiding Amateur Musici
t	het begrotingsjaar
TEO	Thermische Energie uit Oppervlaktewater
VOF	Vennootschap Onder Firma
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland
vsv	vroegtijdige schoolverlaters
VV	Voetbal Vereniging
WA	Waterlands Archief
WGA	Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WvGGZ	Wet Verplichte Geestelijke Gezondheids Zorg
ZIN	Zorg In Natura
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

COLOFON

Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

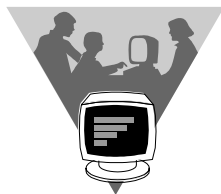

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585

Samenstelling en lay-out:

Team Financiën
e-mail: financieelbeleid@waterland.nl
Telefoon: 0299 - 658561

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met het team Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met de teammanager van het betreffende team of de gemeentelijke voorlichter.